

Svenska - Na'vi Ordbok v. 12.33

Tirea Aean (Corey Scheideman) & Marki (Mark Miller)
Compiled and Translated by Le'eylan
www.LearnNavi.org

Senast uppdaterad: 5.12.2011

Det här är en Svenska till Na'vi ordbok. Missbruka den väl. Eviga tack går till Tuiq som har ordnat med det här. Ett svenskt ord skrivs med **fet text**, medan ordet på Na'vi skrivs med *kursiv text*. Vanlig text beskriver grammatisk kategorisering: parenteser «x» representerar ett infix, där *t«0»«1»ar«2»on* är de tre positionerna.

Förkortningar:

- = morfemkoppling	nr. = nummer
+ = lenitierande morfemkoppling	ofp. = only for people
<> = morfem infix	part. = partikel
adj. = adjektiv	pron. = pronomen
adp. = adposition	egn. = egennamn
adv. = adverb	v. = verb
konj. = konjunktion	sitr. = stativt intransitivt verb
sammansätn. = sammansättning	tr. = transitivt verb
demonstr. = demonstrativt pronomen	itr. = intransitivt verb
interj. = interjektion	m. = modalt hjälpverb
interr. = interrogativt pronomen	mitr. = intransitivt modalt hjälpverb
sbst. = substantiv	mtr. = transitivt modalt hjälpverb
nfp. = not for people	

Källor

Jag har gett varje ord en källa så gott jag kan. Källan placeras efter IPA för ett ord, där den säger vart ordet härstammar ifrån. I Mars 2010 sände Frommer en lista med ord som han hade med ord som nu är definitiva. ASG är inte inkluderad. Några ord som inte var i den listan har blivit konfirmerade av Frommer om de finns i den här ordlistan. Ord som Frommer användt med oproduktiva affix är också inkluderade. Följande har vi källorna, listade i giltighet, från mest till minst:

- PF = Dr. Paul Frommer
- M = Filmen
- JC = James Cameron
- G = the Avatar Games
- ASG = The Survival Guide
- PND = Pandorapedia.com

A

- acceptans, acceptande:** [ti.m].ʔan] *PF* sbst. *timll'an* (härstammar ifrån **ml'an acceptera**)
- acceptera:** [m].ʔan] *PF* tr. *ml'an*
- accepterande, acceptans:** [ti.m].ʔan] *PF* sbst. *timll'an* (härstammar ifrån **ml'an acceptera**)
- adjektiv:** [lɛ] *PF* le- härstammande affix
- adverb:** [ni] *PF* ni- härstammande affix
- advokat:** [pæŋ.k'o.ju lɛ.ko.rɛn] *PF* sbst. *pängkxoyu lekoren* (sammansättn. från **pängkxoyu pratara, diskuterare** och **lekoren angående lagar**)
- agerar ifrån en magkänsla, gissandes:** [ni.ʔɛn] *PF* adv. *ni'en* (härstammar ifrån **'en gissning**)
- aktiv, energisk:** [wa.lak] *PF* adj. *walak*
- aktivitet som håller en upptagen:** [tin] *PF* sbst. *tin* (härstammar ifrån **'in vara upptagen**)
- aktuell, nuvarande,:** [lɛ.f'kɾ] *PF* adj. *lefkrr* (härstammar ifrån **fikrr den här tiden**)
- aldrig:** [kaw.kɾ] *PF* adv. *kawkrr* (sammansättn. från **ke 'aw inte en** och **krr tid**)
- aldrig!, skit i det! (vulgärt):** [p'a.sikʔ] *PF* interj. *pxasik*
- alien, utomjording:** [kɛ.tu.woŋ] *PF* sbst. *ketuwong*
- alla:** [fra.po] *PF* pron. *frapo* (härstammar ifrån **po han/hon**)
- alla saker, allt:** [fra.ʔu] *PF* pron. *fra'u* (härstammar ifrån **'u sak**)
- alla, i helhet, helt:** [ni.'wotʔ] *PF* adv. *niwotx* (härstammar ifrån **wotx total, hel**)
- alls, inte alls (se ke...kaw'it inte...alls):** [kaw.'ʔitʔ] *PF* adv. *kaw'it* (sammansättn. från **ke 'aw inte en** och **'it bit**)
- allt är bra, allt är ok:** [fraw.'zo] *PF* interj. *frawzo* (härstammar ifrån **fra'u allt** och **zo vara bra**)
- allt är ok, allt är bra:** [fraw.'zo] *PF* interj. *frawzo* (härstammar ifrån **fra'u allt** och **zo vara bra**)
- allt, alla saker:** [fra.ʔu] *PF* pron. *fra'u* (härstammar ifrån **'u sak**)
- alltför, (för):** [ni.'hawŋ] *PF* adv. *nihawng* (härstammar ifrån **hawng överflöd**)
- alltid, hela tiden:** [fra.kɾ] *PF* adv. *frakrr* (härstammar ifrån **krr tid**)
- ande:** [ti.rɛ.a] *PF* sbst. *tirea*
- andedjur:** [ti.rɛ.a.i.o.aŋ] *PF* sbst. *tireaioang* (sammansättn. från **tirea ande** och **ioang djur**)
- andeväg:** [ti.rɛ.a.fja.ʔo] *PF* sbst. *tireafya'o* (sammansättn. från **tirea ande** och **fya'o väg**)
- andledning:** [lun] *PF* sbst. *lun*
- andra (ordningstal):** [mu.vɛ] *PF* adj. *muve* (härstammar ifrån **mune två**)
- anfall, attack:** [kʔ.'s-i] *PF* itr. *kxll si* (härstammar ifrån **kxll attackera**)
- anfälla, attackera:** [ʔ.ɛ.k-o] *PF* tr. *'eko*
- angående det här, i detta avseende:** [mi.'ft'ɛ.lɛ] *PF* adv. *mi'ftxele*
- angående lagar och regler:** [lɛ.ko.rɛn] *PF* adj. *lekoren* (härstammar ifrån **koren regel, lag**)
- angående Na'vi-folket:** [lɛ.'naʔ.vi] *PF* adj. *le-Na'vi* (härstammar ifrån **Na'vi Folket**)
- angående språk, språkligt:** [lɛ.'liʔ.fja] *PF* adj. *leli'fya* (härstammar ifrån **li'fya språk**)
- angående, om:** [tɛ.'ri] *PF* adp. *teri-*
- ankomst:** [ti.'pæ.hɛm] *PF* sbst. *tipahem* (härstammar ifrån **pahem anlända**)
- anlända:** [p.æ.h-ɛm] *PF* itr. *pahem*
- anlända, komma till en plats:** [p.a.t.ɛ] *ZS* v. *pate*
- annan:** [la.hɛ] *PF* adj. *lahe*
- annars, om inte:** [t'o.kɛ.fjaw] *PF* konj. *txokefya-aw* (sammansättn. från **txo-ke-fya'o-'aw om inte en väg**)
- annorlunda:** [kɛ.tɛŋ] *PF* adj. *keteng* (sammansättn. från **ke inte** och **teng samma, lika**)
- annorlunda, konstigt:** [ni.'hɛkʔ] *PF* adv. *nihɛk* (härstammar ifrån **hek vara nyfiken, konstig**) (mening, inte adverb)
- ansikte:** [kɛj] *PF* sbst. *key*
- ansiktsrand:** [pil] *PF* sbst. *pil*
- ansiktsuttryck:** [key.rɛl] sbst. *keyrel* (sammansättn. från **key ansikte** och **rel bild**)
- antingen, eller:** [ft'ɛj] *PF* konj. *ftxey*
- använda:** [s.aɾ] *PF* tr. *sar*
- användbar:** [lɛ.'sar] *PF* adj. *lesar* (härstammar ifrån **sar använda**)
- apropå, förresten:** [ni.'viŋ.kap] *PF* adv. *nivinkap* (härstammar ifrån **vingkap inse, komma på**)

arbete: [ti.'kaŋ.kɛm 's:i] *PF* itr. *tikangkem si* (härstammar ifrån **tikangkem** *arbete*)
arbete: [ti.'kaŋ.kɛm] *PF* sbst. *tikangkem* (härstammar ifrån **kem** *handling, dåd*)
arbetsvecka, femdagars-vecka: ['mɾ.tɾ] *PF* sbst. *mrrtrr* (härstammar ifrån **mrr** *fem* och **trr** *dag*)
arg (intransitivt), vara arg: [st'i] *PF* itr. *sti*
arg snäsning, se upp!": [o.i's:] *LA* interj. *oïsss*
argt: [ni.'sti] *PF* adv. *nïsti* (härstammar ifrån **sti** *vara arg*)
arm: [p'un] *PF* sbst. *pxun*
armband: ['p'aw.p'un] *PF* sbst. *pxawpxun* (sammansättn. från **pxaw** *runt om* och **px-un** *arm*)
armborst: ['tska.lɛp'] *PF* sbst. *tskalep*
armbåge: ['p'un.til] *PF* sbst. *pxuntil* (sammansättn. från **pxun** *arm* och **til** *sammansättning*)
aska: ['t'ɛ.pi.va] *PF* sbst. *txepiva* (härstammar ifrån **txep** *eld* och **ilva** *flinga*)
assistans, hjälp: [sɾuŋ] *PF* sbst. *srung*
att (funktionsord): [tsni] *PF* konj. *tsni* (med konjunktivt i beroende klausul)
att (klausul bisatsmarkör): ['fu.ri.a] *PF* pron. *furia* (sammansättn. från **fi'uri** *det här, den här (aktuell)* och **a** *relativ klausul markör*)
att fortsätta utföra en handling, att kvarstå i ett läge: [v'ar] *PF* mitr. *var*
att kvarstå i ett läge, att fortsätta utföra en handling: [v'ar] *PF* mitr. *var*
att, (klausul bisatsmarkör): [fwa] *PF* pron. *fwa* (sammansättn. från **fi'u** *det/den här (nominativ)* och **a** *relativ klausulmarkör*)
attack: [k'] *PF* sbst. *kxll*
attack, anfall: ['k'] 's:i] *PF* itr. *kxll si* (härstammar ifrån **kxll** *attackera*)

B

bad hearted, malicious: ['kawŋ.lan] *PF* adj. *kawnglan* (sammansättn. från **kawng** *bad, evil* och **txe'lan** *heart*)
bak (del eller sektion): [kæ.p'i] *PF* sbst. *käpxi* (sammansättn. från **kä** *åka, gå* och **hapxi** *del*)
bakom: ['u.o] *PF* adp. *uo-*
baksida (av kroppen), rygg: [t'al] *PF* sbst. *txal*
band, förbindelse (nervanslutning): [tsa.'hɛj.lu] *JC,PF* sbst. *tsaheylu*

attackera, anfalla: ['ʔ.ɛ.k.o] *PF* tr. *'eko*
attackera, slå till: ['t.a.k-uk'] *PF* tr. *takuk*
av anledningen, därför: [a.'lun.ta] *PF* konj. *alunta*
av drickande, genom drickande: [ni.'næk'] *PF* adv. *nïnäk* (härstammar ifrån **näk** *dryck*)
av slump eller av en tillfällighet: [ni.'sja.j.vi] *PF* adv. *nïsyayvi* (härstammar ifrån **syayvi** *tur, chans*)
av, via, efter: ['i.læ] or [i.'læ] *PF* adp. *ilä+*
avancera, röra framåt: [s'a.'l-ɛw] *PF* v. *salew*
avatar, drömvandrarkropp: [u.nil.ti.'ran.tok'] *JC,PF* sbst. *uniltirantokx* (sammansättn. från **uniltiranyu** *drömvandrare* och **tokx** *kropp*)
avbryta åtgärder, avvakta: [fp'ak'] *PF* v. *fpak*
avbryta, störa, kasta ut ur en harmonisk balans : [m'æ.'k'u] *PF* tr. *mäxxu* (härstammar ifrån **kxu** *skada*)
avgöra, bestämma sig, besluta: [p'ɛ.ʔ-un] *PF* tr. *pe'un*
avslag: [ti.'tsyær] *PF* sbst. *titsyär* (härstammar ifrån **tsyär** *avvisa*)
avslöja, lägga fram, avtäcka (bokstavligt och metaforiskt): ['k.u.l-at] *PF* tr. *kulat*
avspegling, reflektion: [riʔ.ɪr] *PF* sbst. *rï'ir*
avtäcka (bokstavligt och metaforiskt), avslöja, lägga fram: ['k.u.l-at] *PF* tr. *kulat*
avund, avundjuka: [fmok'] *PF* sbst. *fmokx*
avundjuka, avund: [fmok'] *PF* sbst. *fmokx*
avundsjukt: [ni.'fmok'] *PF* adv. *nïfmokx* (härstammar ifrån **fmokx** *avund*)
avvakta, avbryta åtgärder: [fp'ak'] *PF* v. *fpak*
avvisa, neka: [tsy'ær] *PF* tr. *tsyär*
axel: ['ʔɛt.naw] *PF* sbst. *'etnaw*

- barrikad, hinder:** [ɛ. 'k'an] *PF* sbst. *ekxan*
- baserad på orsaken, därför:** [ta. 'wɛjk(a)] *PF* konj. *taweyk(a)*
- be om ursäkt:** [tsap. 'ʔa.lu.te 's-i] *PF* itr. *tsap'alute si* (härstammar ifrån **tsap'alute** *ursäkt*)
- be om, be:** [v-in] *PF* tr. *vin*
- be, be om:** [v-in] *PF* tr. *vin*
- bebis, nyfödd:** [pɾ.nɛn] *PF* sbst. *prnen*
- begära (med tsn̄ som klausul för objektet):** [æ. 't'æ.lɛ 's-i] *PF* itr. *ätxäle si* (härstammar ifrån **ätxäle** *begära*)
- begäran, förfrågan:** [æ. 't'æ.lɛ] *PF* sbst. *ätxäle*
- behaglig för sinnen (används för delar av en person eller saker), vacker:** [lɔr] *PF* adj. *lor*
- behaglig, mild:** [tsja.fɛ] *PF* adj. *tsyafe*
- behaglig, njutbar, trevlig (fysiskt, sexuellt):** [mo. 'wan] *PF* adj. *mowan*
- behov:** [ti. 'kin] *PF* sbst. *tikin* (härstammar ifrån **kin** *behöva*)
- behöva:** [k-in] *PF* tr. *kin*
- belåten (angående dryck), släckt törst:** [jɛ.væŋ] *PF* adj. *yeväng* (härstammar ifrån **ye** *nöjd* och **väng** *törstig*)
- belåten (angående mat), mätt:** [jɛ.hak'] *PF* adj. *yehakx* (härstammar ifrån **ye** *nöjd* och **ohakx** *hungrig*)
- belåten, nöjd:** [jɛ] *PF* adj. *ye*
- bemästra:** [tsul. 'fæ 's-i] *PF* itr. *tsulfä si* (härstammar ifrån **tsulfä** *sakkunskap*)
- ben:** [ki. 'nam] *PF* sbst. *kinam*
- ben (som skelett):** [t'æ.ɾɛm] *PF* sbst. *txärem*
- berg:** [ɾam] *PF* sbst. *ram*
- berätta:** [p-ɛŋ] *PF* tr. *peng*
- berättelse:** [vur] *PF* sbst. *vur*
- beröra:** [ʔ-am.p-i] *PF* tr. *'ampi*
- beskriva:** [sl-aʔ.t̄s-u] *PF* tr. *sla'tsu*
- beskrivning:** [ti. 'slaʔ.t̄su] *PF* sbst. *t̄sla'tsu* (härstammar ifrån **sla'tsu** *beskriva*)
- beskydda, skydda:** [h-aw.n-u] *PF* tr. *hawnu*
- besluta, bestämma sig, avgöra:** [p-ɛ.ʔ-un] *PF* tr. *pe'un*
- best, djur:** [i. 'o.aŋ] *PF* sbst. *ioang*
- bestämma sig, besluta, avgöra:** [p-ɛ.ʔ-un] *PF* tr. *pe'un*
- besöka:** [f-ɾ.f-ɛn] *PF* tr. *frrfen*
- besökare, gäst:** [fɾ.tu] *PF* sbst. *frrtu*
- betjäna, tjäna, stå till tjänst:** [ki.te. 'ʔɛ 's-i] *PF* itr. *kite'e si* (härstammar ifrån **kite'e** *tjänst*, *service*)
- betydande, meningsful:** [ni.wa. 'wɛ] *PF* adv. *n̄wawe* (härstammar ifrån **wawe** *betydelse*)
- betydande, meningsfull:** [t'an.wa. 'wɛ] *PF* adj. *txanwawe* (sammansättn. från **txan** *mycket* och **wawe** *betydelse*)
- betydelse, mening:** [ɾal] *PF* sbst. *ral*
- betydelse, mening:** [wa. 'wɛ] *PF* sbst. *wawe*
- bevilja, tillåta:** [tɛ. 'swo.t-ɪŋ] *PF* tr. *teswot̄ing* (sammansättn. från **t̄ing** *ge*)
- bild:** [ɾɛl] *PF* sbst. *rel*
- binda med, åstadkomma nerv-anslutning:** [tsa. 'hejl 's-i] *PF* itr. *tsaheyl si* (härstammar ifrån **tsaheylu** *band*)
- binda, knyta fast:** [j-ɪm] *PF* tr. *yim*
- binda, sätta fast:** [j-æn] *PF* tr. *yän*
- bit av språk, uttryck:** [liʔ.fja.vi] *PF* sbst. *li'fyavi* (härstammar ifrån **li'fya** *språk*)
- bit, del:** [ha. 'p'i] *PF* sbst. *hapxi*
- bit, en liten mängd:** [ʔit'] *PF* sbst. *'it*
- bit, flinga, droppe:** [il.va] *PF* sbst. *ilva*
- bita:** [fɾ-ɪp'] *PF* tr. *frip*
- bitter:** [sjæ.ʔæ] *PF* adj. *syä'ä*
- blad, löv:** [ɾik'] *PF* sbst. *rik*
- bland:** [kip'] *PF* adp. *kip-*
- bli bra, hela, fixas:** [zo.sl-u] *PF* itr. *zoslu* (sammansättn. från **zo** *vara hälsosam* och **slu** *bli*)
- bli kvar, stanna:** [ʔ-i. 'ʔ-awn] *PF* itr. *'awn*
- blind:** [kak. 'ɾɛl] *PF* adj. *kakrel* (härstammar ifrån **rel** *bild*)
- blod:** [ɾɛj.pa.j] *PF* sbst. *reypay* (sammansättn. från **rey** *leva* och **pay** *vatten*)
- blomma:** [sju.laŋ] *PF* sbst. *syulang*
- blommning:** [ti. 'ʔoŋ] *PF* sbst. *t̄'ong* (härstammar ifrån **'ong** *blomma*)
- blomstra, slå ut:** [ʔ-oŋ] *PF* v. *'ong*
- blyg:** [nim] *PF* adj. *nim*
- blå, grön:** [ɛ.am] *PF* adj. *ean*
- blå, grön:** [ɛ.am.pin] *PF* sbst. *eampin* (härstammar ifrån **ean** *blå*, *grön*)
- blåmärke, skärsår, litet sår:** [sk'ir.t̄sjip'] *PF* sbst. *skxirt̄syip* (härstammar ifrån **skxir** *sår*)
- bo, leva:** [kɛl.ku 's-i] *PF* itr. *kelku si* (härstammar ifrån **kelku** *hem*)
- boll:** [ɾum] *PF* sbst. *rum*
- boom, pang, crash (onomatopoetikon):** [k'aj.aŋ.aŋ] *PF* interj. *kxangangang*

borde, bör, skulle: [ˈsweːj.lu] *PF* v. *sweylu* (härestammar ifrån *swey bäst* och *lu är*)
bort (riktning): [nɛ.ˈto] *PF* adv. *neto* (härestammar ifrån *ne till*)
borta (position): [mɪ.ˈso] *PF* adv. *miso* (härestammar ifrån *mì i*)
bortom: [ˈnu.æ] *PF* adp. *nuä+*
botten: [ˈkl.pa] *PF* sbst. *klpa*
bra gjort, bra, duktig: [sil.ˈtsan] *PF* adj. *siltsan*
bra, duktig, bra gjort: [sil.ˈtsan] *PF* adj. *siltsan*
bra, väl: [nɪl.ˈtsan] *PF* adv. *niltan* (härestammar ifrån *siltsan bra*)
bredvid, längs med, brevid: [ˈro.fɑ] *PF* adp. *rofa-*
brevid, längs med, bredvid: [ˈro.fɑ] *PF* adp. *rofa-*
bris, vindpust: [hu.ˈfwɛ.tʃjɪpˀ] *PF* sbst. *hufwet-syip* (härestammar ifrån *hufwe vind*)
brist på nödvändig energi, lat, slö: [ɲoŋ] *PF* adj. *ngong*
broder, bror: [ˈtsmu.kan] *PF* sbst. *tsmukan* (härestammar ifrån *tsmuk syskon*)
bror, broder: [ˈtsmu.kan] *PF* sbst. *tsmukan* (härestammar ifrån *tsmuk syskon*)
brun: [ˈkl.vawm] *PF* adj. *klvawm* (sammansättn. från *klte mark* och *vawm mörk*)

C

campa, slå läger: [tɪ.ˈʔawm ˈs-i] *PF* itr. *tɪ'awm si* (härestammar ifrån *'awm läger*)
camping: [tɪ.ˈʔawm] *PF* sbst. *tɪ'awm* (härestammar ifrån *'awm camp*)
cape, poncho, sjal: [ˈʔa.rɛ] *PF* sbst. *'are*
center, mitt, plats i mitten: [ˈk'am.tʃɛŋ] *PF* sbst. *kxamtseng* (sammansättn. från *kxam mitt, mittpunkt* och *tseng plats*)
ceremoniell utsmyckning, utsmyckning: [i.ˈo.i] *PF* sbst. *ioi*

D

dag: [tɾ] *PF* sbst. *trr*
dag och natt cykeln av Pandora: [tɾ.t'on] *PF* sbst. *trrtxon* (sammansättn. från *trr dag* och *txon natt*)
daglig: [lɛ.ˈtɾ] *RL* adj. *letrr* (härestammar ifrån *trr dag*)

brunn: [ra.ˈmu.noŋ] *PF* sbst. *ramunong*
bränna upp, konsumera: [n.ɛk'] *PF* tr. *nekk*
brådska: [t'i] *PF* sbst. *txi*
bråk, gräl: [tɪ.wæ.ˈtɛ] *PF* sbst. *tiwäte* (härestammar ifrån *wäte gräla*)
bröstplåt (rustning): [ˈma.sat] *PF* sbst. *masat*
buske: [ˈut.ral.tʃjɪpˀ] *PF* sbst. *utraltsyip* (härestammar ifrån *utral träd*)
by: [tsraːj] *PF* sbst. *tsray*
bygga, konstruera: [ˈt'·u.l.a] *PF* v. *txula*
byggnad, konstruerad sak: [tɪ.t'u.la] *PF* sbst. *tixula* (härestammar ifrån *txula bygga*)
byta position, flytta: [t-ik'] *PF* itr. *rikx*
byte, jagad sak: [smar] *PF* sbst. *smar*
bäst: [swɛj] *PF* adj. *swey*
bäst, optimalt: [nɪ.ˈswɛj] *PF* adv. *niswey* (härestammar ifrån *swey bäst*)
båge (vapen): [tsko] *PF* sbst. *tsko*
båt: [ˈu.ran] *PF* sbst. *uran*
bör, borde, skulle: [ˈswɛj.lu] *PF* v. *sweylu* (härestammar ifrån *swey bäst* och *lu är*)
börja, starta: [sɲ.æ.ʔ-i] *PF* mitr. *sngä'i*
början, starttid: [sɲ.æ.ʔi.kɾ] *PF* sbst. *sngä'ikrr* (sammansättn. från *sngä'i börja* och *krr tid*)

ceremoniell, sång (uråldrig): [waːj] *PF* sbst. *way*
chans, möjlighet: [sk'om] *PF* sbst. *skxom*
chans, tur: [sja.j.vi] *PF* sbst. *syayvi* (härestammar ifrån *syay öde*)
citera, säga: [san] *PF* adv. *san*
crash (onomatopoetikon), boom, pang: [k'ɑŋ.ɑŋ.ɑŋ] *PF* interj. *kxangangang*

dagligen, regelbundet: [nɪ.ˈtɾ.tɾ] *PF* adv. *nitr-trr* (härestammar ifrån *trr dag*)
dagligen, varje dag: [fra.ˈtɾ] *PF* adv. *fratrr* (härestammar ifrån *trr dag*)
dagtidsrökandenjutning, vibrerande tunga (Na'vi idiom): [pɾ.k'en.tɾ.kɾ] *Skxawng* sbst. *prrkxentrtrrr* (sammansättn. från *prte'*

- njutbart, kxener rök, trr dag och krr tid*
- dala, sjunka, gå ner för landning:** [kl.'k.æ] *PF* v. *klkã* (sammansättn. från *kã åka, gå*)
- dansa:** [sr.ɛw] *PF* itr. *srew*
- dator:** [ɛl.tu lɛ.'fjapʷ] *PF* sbst. *eltu lefngap* (sammansättn. från *eltu hjärna* och *lefngap metallisk*)
- de:** [aj.'fo] or [ʼaj.'fo] *PF* pron. *ayfo* (härstammar ifrån *po han, hon*)
- de:** [fo] *PF* pron. *fo* (härstammar ifrån *ay+ ayfo utan ay+* och *po han/hon*)
- de här orden som:** [faj.'lu.ta] *PF* sbst. *fayluta* (sammandragning av *fay+li'u-t a*, objekt)
- de två, de:** [mɛ.fo] *PF* pron. *mefo* (härstammar ifrån *me+ dubbel markör* och *po han/hon*)
- de, de två:** [mɛ.fo] *PF* pron. *mefo* (härstammar ifrån *me+ dubbel markör* och *po han/hon*)
- debattlysten, omedhållande:** [lɛ.wæ.'tɛ] *PF* adj. *lewäte* (härstammar ifrån *wäte gräla*)
- del av skola, klassrum:** [num.tɕɛŋ.vi] *PF* sbst. *numtsengvi* (härstammar ifrån *numtseng skola*)
- del, bit:** [ha.'p'i] *PF* sbst. *hapxi*
- delad, söndersliten:** [kɛ.'ʔaw] *PF* adj. *ke'aw* (sammansättn. från *ke inte* och *'aw en*)
- dem (används för singular) (ospecificerade agent), man:** [fko] *PF* pron. *fko*
- demon:** [vɿ.tɛpʷ] *PF* sbst. *vrtep*
- den (om ett föremål), det:** [tsatʷ] *PF* pron. *tsat*
- den (som intransitiv subjekt), det:** [tsaw] *PF* demonstr., pron. *tsaw*
- den (transitivt subjekt), det:** [tsal] *PF* pron. *tsal*
- den där (endast om personer):** [tsa.po] *PF* pron. *tsapo* (sammansättn. från *tsa- den där* och *po han/hon*)
- den där (handlingen):** [tsa.kɛm] or [tsa.'kɛm] *PF* demonstr. *tsakem* (härstammar ifrån *tsa- den där, det där* och *kem handling, dåd*)
- den där (personen):** [tsa.tu] *PF* demonstr. *tsatu* (sammansättn. från *tsa det där, den här* och *tute person*)
- den där, det där:** [tsa] *PF* prefix. *tsa-*
- den där, det där (saken):** [tsa.ʔu] *PF* demonstr. *tsa'u* (sammansättn. från *tsa det där, den där* och *'u sak*)
- den första i en serie, ursprunglig, existerande från början:** [lɛ.'sɿæ.ʔi] *PF* adj. *lesngä'i* (härstammar ifrån *sngä'i börja*)
- den glottala klusilen, stoppet:** [ti.'ftaŋ] *PF* sbst. *tiftang* (härstammar ifrån *ftang stopp*)
- den här (handlingen):** [fi.'kɛm] *PF* pron. *fikem* (härstammar ifrån *kem handling, dåd*)
- den här (saken):** [fi.'ʔu] *PF* pron. *fi'u* (härstammar ifrån *'u sak*)
- den här personen (eller saken):** [fi.po] *PF* pron. *fipo* (härstammar ifrån *po han, hon*)
- den här platsen, här, det här stället:** [fi.'tsɛŋ(ɛ)] *PF* adv. *fitseng(e)* (härstammar ifrån *tseng plats, ställe*)
- den tiden, då:** [tsa.'kr] *PF* demonstr. *tsakrr* (härstammar ifrån *tsa- det där, den där* och *krr tid*)
- den, det (klausul bisatsmarkör):** [tsa.ri.a] *PF* pron. *tsaria* (sammansättn. från *tsa'u-ri det, den (aktuell)* och *a relativ klausul markör*)
- den, det, som (bisatsmarkör):** [tsa.wa] *PF* pron. *tsawa* (sammansättn. från *tsa'u det, den, som (nominativ)* och *a relativ klausul markör*)
- den, det, som (klausul bisatsmarkör):** [tsa.ta] *PF* pron. *tsata* (sammansättn. från *tsa'u-t det, den, som (ackusativ)* och *a relativ klausul markör*)
- den, det, som (klausul bisatsmarkör):** [fu.la] *PF* pron. *fula* (sammansättn. från *fi'ul det här, den här (ergativ)* och *a aktuell*)
- dessutom:** [ni.'suŋ] *PF* adv. *nisung* (härstammar ifrån *sung lägga till*)
- det:** [fu.ta] *PF* pron. *futa* (sammansättn. från *fi'u-t det/den här (ackusativ)* och *a relativ klausulmarkör*)
- det (klausul bisatsmarkör), den:** [tsa.ri.a] *PF* pron. *tsaria* (sammansättn. från *tsa'u-ri det, den (aktuell)* och *a relativ klausul markör*)
- det blir bra, tillräckligt, okej, OK:** [t.am] *PF* itr., interj. *tam*
- det där:** [satʷ] *PF* pron. *sat* lenited form av *tsat*, oregelbundet lenited efter *ftu från*)
- det där (saken), den där:** [tsa.ʔu] *PF* demonstr. *tsa'u* (sammansättn. från *tsa det där, den där* och *'u sak*)
- det där, den där:** [tsa] *PF* prefix. *tsa-*
- det här:** [fi] *PF* prefix. *fi-*
- det här stället, här, den här platsen:** [fi.'tsɛŋ(ɛ)] *PF* adv. *fitseng(e)* (härstammar ifrån *tseng plats, ställe*)

- det här sättet, såhär:** [fi.'fja] *PF* adv. *fîfya* (härstammar ifrån *fya'o väg*)
- det stället, där:** [tsa.'tseŋ] or [tsa.'tseŋ] *PF* demonstr. *tsatseng* (sammansättn. från *tsa det där, den där* och *tseng plats, stället*)
- det, den (om ett föremål):** [tsat'] *PF* pron. *tsat*
- det, den (som intransitiv subjekt):** [tsaw] *PF* demonstr., pron. *tsaw*
- det, den (transitivt subjekt):** [tsal] *PF* pron. *tsal*
- det, den, som (bisatsmarkör):** [tsa.wa] *PF* pron. *tsawa* (sammansättn. från *tsa'u det, den, som (nominativ)* och *a relativ klausul markör*)
- det, den, som (klausul bisatsmarkör):** [tsa.ta] *PF* pron. *tsata* (sammansättn. från *tsa'u-t det, den, som (ackusativ)* och *a relativ klausul markör*)
- det, den, som (klausul bisatsmarkör):** [fu.la] *PF* pron. *fula* (sammansättn. från *fi'ul det här, den här (ergativ)* och *a aktuell*)
- detaljerad, precis (om saker):** [hi.'no] *PF* adj. *hino*
- dimma, imma:** [ja.pa] *PF* sbst. *yapay* (sammansättn. från *ya luft* och *pay vatten*)
- dimmigt, disig:** [le.'ja.pa] *PF* adj. *leyapay* (härstammar ifrån *yapay dimma*)
- disig, dimmigt:** [le.'ja.pa] *PF* adj. *leyapay* (härstammar ifrån *yapay dimma*)
- diskussion, konversation:** [ti.pæŋ.'k'o] *PF* sbst. *tîpængkxo* (härstammar ifrån *pængkxo prata, konversera*)
- diskutera, gräla:** [wæ.'t.ɛ] *PF* tr. *wäte*
- djup (fysiskt):** [t'uk'] *PF* adj. *txukx*
- djur, best:** [i.'o.aŋ] *PF* sbst. *ioang*
- djurspår:** [tsmim] *PF* sbst. *tsmim*
- dock, ändå:** [tsal.su.'ŋa] *PF* adv. *tsalsungay*
- doppa i vätska:** [jɛm.'fpa] *PF* itr. *yemfpay si* (härstammar ifrån *yemfpay doppande, nedsänkning*)
- doppande, nedsänkning (i vätska):** [jɛm.'fpa] *PF* sbst. *yemfpay* (sammansättn. från *yem stoppa, lägga* och *pay water*)
- dotter:** [ʔi.te] *JC,PF* sbst. *'ite*
- dra, rycka:** [za.'ʔ.æ.ɾ.ɪp'] *PF* tr. *za'ärîp* (härstammar ifrån *'ärîp flytta*)
- dricka:** [n.æk'] *PF* tr. *näk*
- dricka, något som man kan dricka:** [na.'ɛɾ] *PF* sbst. *naer*
- driva ut:** [k.u.'ɾ.ak'] *PF* tr. *kurakx*
- droppe, flinga, bit:** [il.va] *PF* sbst. *ilva*
- dröm:** [u.nil] *JC* sbst. *unil*
- drömvandrare:** [u.nil.ti.'ran.ju] *PF* sbst. *uniltî-ranyu* (sammansättn. från *unil dröm* och *tî-ranyu vandrare*)
- drömvandrarkropp, avatar:** [u.nil.ti.'ran.tok'] *JC,PF* sbst. *uniltîrantokx* (sammansättn. från *uniltîranyu drömvandrare* och *tokx kropp*)
- du:** [ŋa] *PF* pron. *nga*
- du (ärofull, högtidlig form):** [ŋɛ.'ŋa] *PF* pron. *ngenga* (härstammar ifrån *nga du*)
- du och jag, vi två:** [wɛŋ] *PF* pron. *oeng* (härstammar ifrån *oe jag*)
- ducka, dyka:** [t.awŋ] *PF* itr. *tawng*
- duggregn:** [tom.pa.'mɛjɾ'] *PF* sbst. *tompameyp* (härstammar ifrån *tompa regn* och *meyp svagt*)
- duktig, bra, bra gjort:** [sil.'tsan] *PF* adj. *sîltsan*
- dum, korkad (om en person):** [snu.mi.na] *CP* adj. *snumina*
- dyka, ducka:** [t.awŋ] *PF* itr. *tawng*
- där ute:** [kæ.'sa.tseŋ] *PF* adv. *käsatseng* (sammansättn. från *kä gå* och *tseng plats*)
- där, det stället:** [tsa.'tseŋ] or [tsa.'tseŋ] *PF* demonstr. *tsatseng* (sammansättn. från *tsa det där, den där* och *tseng plats, stället*)
- därför, av anledningen:** [a.'lun.ta] *PF* konj. *alunta*
- därför, baserad på orsaken:** [ta.'wɛjk(a)] *PF* konj. *taweyk(a)*
- därför, ifrån anledningen:** [ta.'lun(a)] *PF* konj. *talun(a)* (sammansättn. från *ta från* och *lun anledning*)
- därför, på grund av det:** [ta.'fɾal] *PF* adv. *tafɾal*
- då, den tiden:** [tsa.'kɾ] *PF* demonstr. *tsakrr* (härstammar ifrån *tsa- det där, den där* och *krr tid*)
- dåd, sak, handling:** [kɛm] *PF* sbst. *kem*
- dålig:** [fɛʔ] *PF* adj. *fe'*
- dålig, ond:** [kawŋ] *PF* adj. *kawng*
- dåligt:** [ni.'fɛʔ] *PF* adv. *nife'* (härstammar ifrån *fe' dålig*)
- dåraktig, ignorant:** [ja.j.mak'] *PF* adj. *yaymak*
- dö:** [t.ɛɾ.k.up'] *PF* itr. *terkup*
- död:** [kɛ.ru.se] *PF* adj. *kerusey* (sammansättn. från *ke inte* och *r«us»ey levande (participialt infix)*)

död: [k'it'] *PF* sbst. *kxix*

döda: [ʔsp·aŋ] *PF* tr. *tspanɡ*

dölja, gömma: [w·an] *PF* tr. *wan*

E

efter (tid): [maw.'kr̩.a] *PF* konj. *mawkr̩ra* allomorfor av **akrrmaw** (sammansättn. från **krr tid** och **maw efter**)

efter (tid): [a.'kr̩.maw] *PF* konj. *akrrmaw* allomorfor av **mawkr̩ra** (sammansättn. från **krr tid** och **maw efter**)

efter (tidsmässigt): [maw] *PF* adp. *maw-*

efter midnatt: [k'am.t'o.maw] *PF* sbst. *kxamtxomaw* (sammansättn. från **kxamtixon midnatt** och **maw efter**)

efter solnedgången, skymning, tiden före mörkret: [t'on.'ʔoŋ.maw] *PF* sbst. *txon'ongmaw* (sammansättn. från **txon'ong solnedgång** och **maw efter**)

efter, av, via: [i.læ] or [i.'læ] *PF* adp. *ilä+*

efter, efteråt: [maw.kr̩] *PF* adv. *mawkr̩r* (sammansättn. från **maw efter** och **krr tid**)

eftermiddag: [haʔ.'ŋir] *PF* sbst. *ha'ngir*

efteråt, efter: [maw.kr̩] *PF* adv. *mawkr̩r* (sammansättn. från **maw efter** och **krr tid**)

ehh, öhh: [ɪ] *PF* utfyllnadsord vid tvekan *ì*

ejektiv konsonant: [p'or.pam] *PF* sbst. *pxor-pam* (sammansättn. från **pxor explodera** och **pam ljud**)

eld: [t'ɛpʔ] *PF* sbst. *txep*

elev, student: [nu.mɛ.ju] *PF* sbst. *numeyu* (härstammar ifrån **nume lära**)

eller: [fu] *PF* konj. *fu*

eller hur?, korrekt?: [kɛ.'fjakʔ] *PF, Prr* part. *ke-fyak* (sammansättn. från **kefya inte det sättet** och **srak fråge-markör**)

eller inte: [fu.'kɛ] *PF* konj. *fuke* (sammansättn. från **fu eller** och **ke inte**)

eller, antingen: [ft'ɛj] *PF* konj. *ftxey*

emot, mot (som i: slåss mot): [wæ] *PF* adp. *wä+*

en annan (person eller sak): [la.po] *PF* pron. *lapo* (sammansättn. från **lahe annan** och **po han, hon**)

en av ett antal återupprepande handlingar, tid, tur, ögonblick: [a.lo] *PF* sbst. *alo*

en bit av ett arbete, projekt: [ti.'kaŋ.kɛm.vi] *PF* sbst. *tikangkemvi* (härstammar ifrån **tikangkem arbeta**)

en gång: [ʔaw.lo] *PF* adv. *'awlo*

en gång i tiden: [ʔaw.'li.ɛ] *PF* adv. *'awlie*

en individ: [ʔaw.po] *PF* pron. *'awpo*

en liten mängd, bit: [ʔitʔ] *PF* sbst. *'it*

en älskad, älskling: [ʔjaw.nɛ.tu] *PF* sbst. *yaw-netu* (härstammar ifrån **yawne älskad**)

en älskad, älskling: [ʔjaw.n.tu] *PF* sbst. *yawntu* (härstammar ifrån **yawne älskad**)

en, ett: [ʔaw] *PF* nr. *'aw*

enda: [ɛ.'ʔaw] *PF* adj. *le'aw*

endast kommandon), gör inte (för negativa krav: [ræ.'ʔæ] *PF* part. *rä'ü*

endast om folk), vacker (främst om kvinnor: [sɛ.'vin] *PF* adj. *sevin*

endast, bara: [ni.'ʔaw] *PF* adv. *nɪ'aw* (härstammar ifrån **'aw en**)

energisk, aktiv: [wa.lak] *PF* adj. *walak*

enkel, simpel: [ftu.ɛ] *PF* adj. *ftue*

enkelt: [ni.'ftu.ɛ] *PF* adv. *nɪftue* (härstammar ifrån **ftue enkelt, lätt (simpelt)**)

enligt sunt förnuft, så klart, naturligtvis, givetvis: [ni.'lun] *PF* adv. *nɪlun*

ensam (som en person): [ni.'ʔaw.tu] *PF* adv. *nɪ'awtu* (sammansättn. från **'aw en** och **tute person**)

erbjuda, offra: [st'ɛ.nu.t-ɪŋ] *PF* tr. *stxenutɪŋ* (härstammar ifrån **stxenu erbjudande, offer**)

erbjudande, offer: [st'ɛ.nu] *PF* sbst. *stxenu* (sammansättn. från **stxeli gåva** och **lonu släppa**)

erkänna: [p·l.'ŋaj] *PF* itr. *plɪŋgay*

etc), skydsglasögon, (gjorda av insektsvingar, täljda ur trä: [rɛn.tɛn] *PF* sbst. *renten*

ett, en: [ʔaw] *PF* nr. *'aw*

Eureka! Jag har det! Jag förstår!: [to.'lɛl] *PF* interj. *tolel* (synonym: **tslolam**)

Eureka! Jag hittade det!: [ro.'lun] *PF* interj. *rolun*

event, händelse: [ti.'lɛn] *Prr* sbst. *tɪlen* (härstammar ifrån **len hända**)

exempel: [ti.'kɛ.noŋ] *PF* sbst. *tikenong* (härstammar ifrån **kenong modell**)

exemplifierar, representera, företräder: [k'ɛ.n-oŋ] or [k'ɛ.n-oŋ] *PF* v. *kenong* (sam-

mansättn. från **ke** *inte* och **nong** *följa efter*)
existera : [ˈfkej.t.okʰ] PF itr. *fkeytok* (härstammar ifrån **kifkeyti tok** *vara i världen*)
expert, någon som har bemästrat en konst eller färdighet: [t̪sul.ˈfæ.tu] PF sbst. *tsulfātu* (härstammar ifrån **tsulfä** *sakkunskap*)

F

‘fan!’, **uttryck av varning eller frustration**: [ˈwi.ja] ZS interj. *wiya*
(för), alltför: [ni.ˈhawŋ] PF adv. *nihawng* (härstammar ifrån **hawng** *överflöd*)
falla: [z.upʰ] PF itr. *zup*
falsk: [t̪slɛŋ] PF adj. *tsleng*
fantasi, föreställningsförmåga: [ti.ˈron.sɛɛ] PF sbst. *tironsel* (härstammar ifrån **ronsrelnogop** *föreställa sig*)
fantastisk, underbar: [ko.ˈsman] PF adj. *kosman*
fara: [hɿ.apʰ] PF sbst. *hrrap*
fara, åka, gå: [k.æ] PF itr. *kä*
farlig: [lɛ.ˈhɿ.apʰ] PF adj. *lehrrap* (härstammar ifrån **hrrap fara**)
fastän, även: [hu.ˈfwa] PF konj. *hufwa*
feg, fegt: [fna.ˈwɛʔ] PF adj. *fnaweʰ*
fegis: [fna.ˈwɛʔ.tu] PF sbst. *fnaweʰtu* (härstammar ifrån **fnaweʰ fegt**)
fegt, feg: [fna.ˈwɛʔ] PF adj. *fnaweʰ*
fel, inte rätt: [kɛ.ˈjəwɿ] PF adj. *keyawɿ* (sammansättn. från **ke** *inte* och **eyawɿ** *rätt, korrekt*)
fel, misstag: [kʰɛ.jɛj] PF sbst. *kxyey*
felaktighet: [ti.ˈkʰɛj] PF sbst. *tikxey* (härstammar ifrån **kxyey misstag**)
fem: [mɿ] PF nr. *mrr*
femdagars-vecka, arbetsvecka: [mɿ.trɿ] PF sbst. *mrrtrr* (härstammar ifrån **mrr fem** och **trr dag**)
femte (ordningstal): [mɿ.vɛ] PF adj. *mrrvɛ* (härstammar ifrån **mrr fem**)
fiende: [kʰu.tu] PF sbst. *kxutu* (härstammar ifrån **kxu en skada**)
finger: [zɛk.wæ] PF sbst. *zekwä*
fira: [ftʰo.ˈzæ s-i] PF v. *ftxozi si* (härstammar ifrån **ftxozi högtid**)
fisk: [paj.ˈo.aŋ] PF sbst. *payoang* (sammansättn. från **pay vatten** och **ioang djur**)

explodera: [pʰ.ɔɛ] PF itr. *pxor*
existerande från början, ursprunglig, den första i en serie: [lɛ.ˈsɿæ.ʔi] PF adj. *lesngäʰi* (härstammar ifrån **sngäʰi börja**)
extern nervanslutning, fläta: [t̪swin] PF sbst. *tswin*

fixa, hela: [zɛj.ˈk.o] PF tr. *zeyko* (härstammar ifrån **zo** *vara frisk* och **«eyk»** *orsakande infix*)
fixas, hela, bli bra: [ˈzo.sl.u] PF itr. *zoslu* (sammansättn. från **zo** *vara hälsosam* och **slu bli**)
fjärde (ordningstal): [t̪sl.vɛ] PF adj. *tsive* (härstammar ifrån **tsing fyra**)
flest, majoritet, mest, större del: [tʰam.ˈpʰi] PF sbst. *txampxi* (härstammar ifrån **txan mycket**)
flicka: [ʔɛ.vɛ.ŋɛ] PF sbst. *ʰevenge* (härstammar ifrån **ʰeveng barn**)
flicka (vardagligt): [ʔɛ.vɛ] PF sbst. *ʰeve* (härstammar ifrån **ʰevenge flicka**)
flinga, droppe, bit: [ˈil.va] PF sbst. *ilva*
flod: [kil.ˈvan] PF sbst. *kilvan*
flyga: [t̪sw.aj.ɔn] PF itr. *tswayon*
flytta: [ʔ.æ.tɿpʰ] PF tr. *ʰärip*
flytta, byta position: [t̪ikʰ] PF itr. *rikx*
fläta, extern nervanslutning: [t̪swin] PF sbst. *tswin*
fog, skrav: [til] PF sbst. *til*
fokusera på, specialisera i, vara särskilt intresserad av: [k.an.ʔ.m] PF tr. *kanʰin* (härstammar ifrån **ʰin** *vara upptagen*)
fokusera sin uppmärksamhet, koncentrera sig: [k.an.fp.il] PF itr. *kanfpil* (sammansättn. från **kan sikta** och **fpil tänka**)
fokuserad på detaljer (om en person), grundlig: [lɛ.ˈno] PF adj. *leno*
formell: [ske.pɛkʰ] PF adj. *skepek*
fortfarande, ännu, som tidigare: [mi] PF adv. *mi*
fot: [vɛ.nu] PF sbst. *venu*
fram till, tills, ända tills: [vaj.ˈkɿ] PF konj. *vaykrr* (sammansättn. från **vay**–*fram till* och **krr tid**)
fram tills, före: [li.sɛɛ] PF adp. *lisre+* (sammansättn. från **li redan** och **sre+** *före*)
framdriva: [sp.u.l.ɛ] PF tr. *spule*
framför (en plats), inför: [ɛ.o] PF adp. *eo-*

- framsida (del eller sektion):** [za.'p'i] *PF* sbst. *zapxi* (härstammar ifrån **hapxi del, bit**)
- framtid:** [zu.'saw.kɾ] *PF* sbst. *zusawkr* (sammansättn. från **z«us»a'u kommande och krr tid**)
- fred, välmående, lycka:** [fpom] *PF* sbst. *fpom*
- Fredag:** [tɾ.'pu.vɛ] *PF* sbst. *trrpuve* (sammansättn. från **trr dag och puve sjätte**)
- fridfull, lycklig, glad (inte för folk), trevlig:** [lɛ.'fpom] *PF* adj. *lefpom* (härstammar ifrån **fpom lycka, frid**)
- fridfullt, lugnt:** [nim.'wɛj] *PF* adv. *nimwey* (härstammar ifrån **mawey lugn**)
- frisk, sund:** [lɛ.'fpom.tok'] *PF* adj. *lefpomtokx* (härstammar ifrån **fpomtokx hälsa**)
- fristad, tryggt ställe:** [zoŋ.ʔsɛŋ] *PF* sbst. *zongtseng* (sammansättn. från **zong rädda och tseng plats**)
- fritid, frånvaro av arbete:** [tik.'ʔim] *PF* sbst. *tik'in* (härstammar ifrån **'in vara upptagen**)
- fru, maka:** [mun.'t'a.tɛ] *PF* sbst. *muntxate* (härstammar ifrån **muntxatu make**)
- främmande, utomjordisk:** [kɛ.woŋ] *PF* adj. *kewong*
- främst, primär:** [t'in] *PF* adj. *txin*
- fråga:** [p'awm] *PF* v. *paawm*
- fråga:** [ti.'pawm] *PF* sbst. *tipawm* (härstammar ifrån **pawm fråga**)
- från (riktning):** [ftu] *PF* adp. *ftu-*
- från mellan, ifrån bland:** [ta.'kipʔ] *PF* adp. *takip-* (sammansättn. från **ta från och kip-bland, mellan**)
- från och med nu (i framtiden):** [kaj] *PF* adp. *kay-*
- från upp bland:** [ta.'fkipʔ] *PF* adp. *tafkip-* (sammansättn. från **ta från och fkip- upp bland**)
- frånvaro av arbete, fritid:** [tik.'ʔim] *PF* sbst. *tik'in* (härstammar ifrån **'in vara upptagen**)
- frö:** [ri.'naʔ] *PF* sbst. *rina'* (härstammar ifrån **atokirina' frön av det stora trädet**)
- fuktig:** [paj.ŋaʔ] *PF* adj. *paynga'* (härstammar ifrån **pay vatten och nga' innehålla**)
- full:** [tɛ.'ja] *PF* adj. *teya*
- fullt utvecklad, mognad:** [ti.'fjɛjn] *PF* sbst. *ti-fyeyn* (härstammar ifrån **fyeyn mogen, vux-en**)
- fundersam (om en handling, intuitiv, inte en person):** [lɛ.'ʔɛn] *PF* adj. *le'en* (härstammar ifrån **'en gissning**)
- fylla (med dativet som fylls):** [tɛ.'ja 's-i] *PF* itr. *teya si* (härstammar ifrån **teya full**)
- fyra:** [ʔsiŋ] *PF* nr. *tsing*
- fysisk, kroppslig:** [lɛ.'tokʔ] *PF* adj. *letokx* (härstammar ifrån **tokx kropp**)
- fält, öppen terräng, slätt:** [t'a.jo] *PF* sbst. *txayo*
- färdig, klar:** [ha.'sɛj] *PF* adj. *hasey*
- färdigt, komplett:** [ʔæn.'sɛm] *PF* adj. *'änsyem*
- färg:** [ʔo.pin] *PF* sbst. *'opin*
- färsk, tilltalande som mat:** [p'a.sul] *PF* adj. *pxasul*
- få att sjunga (poetiskt), sjunga (r«eyk»ol spela musik:** [ɾ'ol] *PF* v. *rol*
- få inte:** [z'ɛŋ.kɛ] *PF* mitr. *zenke* (sammansättn. från **zene måste och ke inte**)
- få kunskap ifrån sinnesintryck, läsa (textskogen):** [i.'n'an] *PF* tr. *inan*
- få, några:** [hol] *PF* adj. *hol*
- få, några:** [ʔa.ʔaw] *PF* adj. *'a'aw* (används med substantiv som går att räkna i singular)
- få, ta emot, mottaga:** [t'ɛl] *PF* tr. *tel*
- fågel:** [ja.jo] *PF* sbst. *yayo* (sammansättn. från **ya luft och ioang djur**)
- fånga:** [sp'ɛ.'ʔ'ɛ] *PF* tr. *spe'e*
- fånga:** [sj'ɛpʔ] *PF* tr. *syep*
- fånga:** [st'æʔ.n.i] *PF* tr. *stä'nì*
- fånge:** [spɛ.'ʔɛ.tu] *PF* sbst. *spe'etu* (härstammar ifrån **spe'e tillfånga-ta**)
- fånge:** [ti.spɛ.'ʔɛ] *PF* sbst. *tispe'e* (härstammar ifrån **spe'e fånge**)
- fårskalle, idiot:** [sk'awŋ] *PF* sbst. *skxawng*
- föda:** [n'ok'] *PF* tr. *nokx*
- födor:** [ʔ'o.ŋ'ok'] *PF* itr. *'ongokx* (sammansättn. från **'ong utveckla och nokx föda**)
- följa, härma:** [n'oŋ] *PF* v. *nong*
- följa, spåra:** [s'utʔ] *PF* tr. *sutx*
- för att inte, så att inte:** [ftɛ.kɛ] *PF* konj. *fteke* (sammansättn. från **fte så att och ke inte**) (med konjunktivt verb i klausul)
- för att kunna, så att:** [ftɛ] *PF* konj. *fte* (med konjunktivt verb i klausul)
- för en lång tid, under en lång tid:** [t'aj.'kɾ] *PF* adv. *txankrr* (sammansättn. från **txan mycket och krr tid**)
- för närvarande, nyligen:** [ni.'fkɾ] *PF* adv. *nifkrr* (härstammar ifrån **fikrr den här tiden**)

- för sakens skull, till förmån för:** [fpi] *PF* adp. *fpi+*
- förbereda:** [h·awl] *PF* v. *hawl*
- förberedelser, plan:** [ti.'hawl] *PF* sbst. *tihawl* (härstammar ifrån *hawl* *förbereda*)
- förbindelse (nervanslutning), band:** [tsa.'hej.lu] *JC,PF* sbst. *tsaheylu*
- förbjuden:** ['k'a.ni] *PF* adj. *kxanì*
- före (tidsmässigt):** [sɛ] *PF* adp. *sre+*
- före gryning:** [sɛ.sɛ.'ʔoŋ] *PF* sbst. *sresrr'ong* (sammansättn. från *sre* *före* och *trr'ong* *gryning*)
- före midnatt:** [sɛ.'kam.t'on] *PF* sbst. *srekamtixon* (sammansättn. från *sre* *före* och *kxamtixon* *midnatt*)
- före, fram tills:** [li.sɛ] *PF* adp. *lisre+* (sammansättn. från *li* *redan* och *sre+* *före*)
- före, förr i tiden, redan:** [sɛ.'kɾ] *PF* adv. *srekrɾ* (sammansättn. från *sre* *före* och *krr* *time*)
- föredra (ii):** [nul.'n·ɛw] *PF* mtr. *nulnew* (härstammar ifrån *new* *vilja*)
- föregående:** [ham] *PF* adj. *ham*
- föreslå:** [m·okʷ] *PF* tr. *mok*
- föreställandes, genom att föreställa sig:** [ni.'ron.sɛl] *PF* adv. *nìronsrel* (härstammar ifrån *ronsrelngop* *föreställa sig*)
- föreställningsförmåga, fantasi:** [ti.'ron.sɛl] *PF* sbst. *tìronsrel* (härstammar ifrån *ronsrelngop* *föreställa sig*)
- företräder, representera, exemplifierar:** ['k·ɛ.n·oŋ] or ['kɛ.n·oŋ] *PF* v. *kenong* (sammansättn. från *ke* *inte* och *nong* *följa efter*)
- förfader:** [pi.za.ju] *PF* sbst. *pizayu*
- förfrågan, begäran:** [æ.t'æ.lɛ] *PF* sbst. *ätxälɛ*
- förfölja, jaga:** [f·ɛ.w·i] *PF* tr. *fewi*
- förklara (varför) (ii):** [o.'ɛjk.t·iŋ] *PF* v. *oeykting* (sammansättn. från *oeyk* *orsaka* och *tìng* *ge*)
- förklara, göra klart:** [law 's·i] *PF* itr. *law si* (härstammar ifrån *law* *klart*)
- förklaring:** [ti.'o.ɛjk.tiŋ] *PF* sbst. *tìoeykting* (härstammar ifrån «*eyk*» *orsaka* (*rot*)) (vardagligt uttal [ti.'o.ɛjk.tiŋ])
- förlora:** [sn·ajt'] *PF* tr. *snaytx*
- förlora sig själv (spirituellt sätt):** ['ʔ·i·a] *PF* itr. *'ia*
- förlora ur sikte, tappa bort:** [t·a.t·ɛp'] *PF* tr. *tatep*
- förlust:** [ti.'snajt'] *PF* sbst. *tìsnaytx* (härstammar ifrån *snaytx* *förlora*)
- förlåt, mina ursäkter (erkännande av skuld och ånger):** [ŋaj.'t'o.a] *PF* interj. *ngaytxoa* (sammansättn. från *ngeyã* *din* och *txoa* *förlåtelse*)
- förlåtelse:** [t'o.a] *PF* sbst. *txoa*
- förnödenheter:** ['mɛk.rɛ] *PF* sbst. *mekre*
- förolämpning:** [zop.'lo] *PF* sbst. *zoplo*
- förr i tiden, före, redan:** [sɛ.'kɾ] *PF* adv. *srekrɾ* (sammansättn. från *sre* *före* och *krr* *time*)
- förr i tiden, förr:** [ftaw.'nɛm.kɾ] *PF* sbst. *ftaw-nemkrr* (sammansättn. från *ft«awn»em* *passera* (*passiv particip form*) och *krr* *tid*)
- förr, förr i tiden:** [ftaw.'nɛm.kɾ] *PF* sbst. *ftaw-nemkrr* (sammansättn. från *ft«awn»em* *passera* (*passiv particip form*) och *krr* *tid*)
- förra helgen:** ['mun.tɾ.am] *PF* sbst. *muntrram* (härstammar ifrån *muntrr* *helg*)
- förra månaden:** [vo.'sp'i.am] *PF* sbst. *vospxiã* (härstammar ifrån *vospxi* *månad*)
- förra veckan:** ['kin.tɾ.am] *PF* sbst. *kintrram* (härstammar ifrån *kintrr* *vecka*)
- förresten, apropå:** [ni.'viŋ.kap] *PF* adv. *nìvingkap* (härstammar ifrån *vingkap* *inse, komma på*)
- förräderi, svek:** [ka.'vukʷ] *PF* sbst. *kavuk*
- förråda:** [ka.'vukʷ 's·i] *PF* itr. *kavuk si* (härstammar ifrån *kavuk* *förräderi, svek*)
- förslag:** [ti.'mokʷ] *PF* sbst. *tìmok* (härstammar ifrån *mok* *föreslå*)
- först:** [ni.'ʔaw.vɛ] *PF* adv. *nì'awve* (härstammar ifrån *'awve* *först*)
- först (ordningstal):** ['ʔaw.vɛ] *PF* adj. *'awve* (härstammar ifrån *'aw* *en*)
- förstå:** [tsl.am] *PF* tr. *tslam*
- förstå, se, se in i, känna (spirituellt):** ['k·a.m·ɛ] *PF* tr. *kame*
- förstående, intelligens:** [ti.'tslam] *PF* sbst. *tìtslam* (härstammar ifrån *tslam* *förstå*)
- förstöra:** [sk·a.'ʔ·a] *PF* tr. *ska'a*
- förstörelse:** [ti.ska.'ʔa] *PF* sbst. *tìska'a* (härstammar ifrån *ska'a* *förstöra*)
- försöka:** [fm·i] *PF* mtr. *fmi* (med konjunktiv)
- förutom:** [muŋ.'wɾ] *PF* adp. *mungwrr-*
- förutspå:** [sɛ.s·ɛ.'ʔ·a] *PF* v. *sresɛ'a* (sammansättn. från *sre+* *före* och *tse'a* *se*)
- förvirring:** [ja.'jaɾ] *PF* sbst. *yayayr*
- förvänta sig, förvänta, vänta sig:** [sɛ.'f·ɛj] *PF* tr., itr. *srefey* (sammansättn. från *sre+* *före* och *pey* *vänta*)

förvänta, förvänta sig, vänta sig: [sʁɛ.ˈf.ɛj] *PF* tr., itr. *srefey* (sammansättn. från *sre+* *före* och *pey* *vänta*)

förälder eller en uppsättning föräldrar: [saʔ.sɛm] *PF* sbst. *sa'sem* (härstammar ifrån *sa'nok* *mamma* och *sempul* *pappa*)

föröka, sprida: [v.i.ˈf.æ] *PF* v. *virä*

G

(gjorda av insektsvingar, skydsglasögon, täljda ur trä, etc): [ˈrɛn.tɛn] *PF* sbst. *renten*

galen, knäpp: [lɛk.ˈjɛ.ʔuŋ] *PF* adj. *lekye'ung* (härstammar ifrån *keye'ung* *vansinne*)

gammal (inte för folk), tidigare: [ˈspu.win] *PF* adj. *spuwin*

gammal kvinna: [ˈko.ak.tɛ] *PF* sbst. *koakte* (härstammar ifrån *koak* *gammal*, *åldrad*)

gammal man: [ˈko.ak.tan] *PF* sbst. *koaktan* (härstammar ifrån *koak* *gammal*, *åldrad*)

gammal person: [ˈko.ak.tu] *PF* sbst. *koaktu* (härstammar ifrån *koak* *gammal*, *åldrad*)

gammal, åldrad (om levande saker): [ˈko.akʔ] *PF* adj. *koak*

ge: [t.ɨŋ] *PF* tr. *tɨŋ*

ge med sig, ge plats: [ˈt.ɨŋ ˈtɕɛŋ] *PF* itr. *tɨŋ tsɛŋ* (härstammar ifrån *tɨŋ* *ge* och *tsɛŋ* *mark*)

ge plats, ge med sig: [ˈt.ɨŋ ˈtɕɛŋ] *PF* itr. *tɨŋ tsɛŋ* (härstammar ifrån *tɨŋ* *ge* och *tsɛŋ* *mark*)

ge respons, svara: [ʔ.ɛjŋ] *PF* v. *'eyng*

ge tack, tacka: [i.ˈra.jo ˈs.i] *PF* itr. *irayo si* (härstammar ifrån *irayo* *tack*)

genom (via mitten): [ˈk'am.læ] *PF* adp. *kxamlä-* (härstammar ifrån *kxam* *mitt*, *mittpunkt*)

genom att föreställa sig, föreställandes: [ni.ˈron.sʁɛl] *PF* adv. *nironrel* (härstammar ifrån *ronrelngop* *föreställa sig*)

genom att simma, simmandes: [ni.ˈslɛ.lɛ] *PF* adv. *nislele* (härstammar ifrån *slele* *simma*)

genom drickande, av drickande: [ni.ˈnækʔ] *PF* adv. *ninäk* (härstammar ifrån *näk* *dryck*)

gift: [t'um] *PF* sbst. *txum*

gift, parad: [mun.ˈt'a] *PF* adj. *muntxa*

gifta sig, para sig (med någon): [mun.ˈt'a ˈs.i] *PF* itr. *muntxa si* (härstammar ifrån *muntxa* *parad*)

giftermål, parning: [ti.mun.ˈt'a] *PF* sbst. *tımuntxa* (härstammar ifrån *muntxa* *parad*)

giftig: [t'um.ɨaʔʔ] *PF* adj. *txumnga'* (härstammar ifrån *txum* *gift* och *nga'* *innehålla*)

giltig: [ka.ˈɨa.j] *PF* adj. *kangay* (besläktat med *bf* *ngay* *sant*)

girig: [t'a.nɛw] *PF* adj. *txanew* (sammansättn. från *txan* *mycket* och *new* *vill ha*)

girighet: [ti.ˈt'a.nɛw] *PF* sbst. *tɨtxanew* (härstammar ifrån *txanew* *girig*)

gissa: [ʔɛn ˈs.i] *PF* itr. *'en si* (härstammar ifrån *'en* *gissning*)

gissandes, agerar ifrån en magkänsla: [ni.ˈʔɛn] *PF* adv. *n'en* (härstammar ifrån *'en* *gissning*)

gissning, intuition, känsla, magkänsla: [ʔɛn] *PF* sbst. *'en*

givetvis, så klart, naturligtvis, enligt sunt förnuft: [ni.ˈlun] *PF* adv. *nɨlun*

glad (inte för folk), lycklig, fridfull, trevlig: [lɛ.ˈfpom] *PF* adj. *lefpom* (härstammar ifrån *fpom* *lycka*, *frid*)

glad (om folk), lycklig: [nit.ˈram] *PF* adj. *ni-tram*

glömbart, lätt glömd: [tsuk.ˈtswaʔʔ] *PF* adj. *tsuktswa'* (härstammar ifrån *tswa'* *glömma*)

glömma: [tsw.ˈaʔʔ] *PF* tr. *tswa'*

gnista: [t'ɛp.vi] *PF* sbst. *txepvi* (härstammar ifrån *txep* *eld*)

gren (av ett träd): [vul] *PF* sbst. *vul*

greppa tag, ta tag: [n.i.ˈ'æ] *PF* tr. *niä*

grund (fysisk): [rɛŋ] *PF* adj. *reng*

grunden till gräl, källa till argument: [sæ.wæ.ˈtɛ] *PF* sbst. *säwäte* (härstammar ifrån *wäte* *gräla*)

grundlig, fokuserad på detaljer (om en person): [lɛ.ˈno] *PF* adj. *leno*

grundlighet, uppmärksamhet på detaljer: [ti.ˈno] *PF* sbst. *tino*

grundligt täckande, över: [ka] *PF* adp. *ka-*

grundligt, i detalj: [ni.ˈno] *PF* adv. *nino*

grupp av krigare, krigsparti: [ˈtsam.po.ɨju] *PF* sbst. *tsampongu* (sammansättn. från *tsam* *krig* och *pongu* *parti*, *grupp*)

grupp av människor, parti: [ˈpo.ŋu] *PF* sbst. *pongu* (härstammar ifrån **po** *han/hon*)

gryning efter soluppgång: [tɾ.ˈʔoŋ.maw] *PF* sbst. *trr'ongmaw* (sammansättn. från **trr'ong** *solnedgång* och **maw** *efter*)

gryning, soluppgång: [tɾ.ˈʔoŋ] *PF* sbst. *trr'ong* (sammansättn. från **trr** *dag* och **'ong** *blomma ut, veckla ut sig*)

gräl, bråk: [ti.wæ.'tɛ] *PF* sbst. *tìwäte* (härstammar ifrån **wäte** *gräla*)

gräla, diskutera: [wæ.'t.ɛ] *PF* tr. *wäte*

gräns, omkrets: [ˈp'aw.pa] *PF* sbst. *pxawpa* (sammansättn. från **pxaw** *runt* och **pa'o** *si-da*)

gräsröttersrörelse: [ŋɾ.po.ŋu] *PF* sbst. *ngrrpon-gu* (sammansättn. från **ngrr** *rot* och **pongu** *parti*)

gräva upp: [kl.'k.u.l.atʰ] *PF* tr. *klkulat*

grå: [ˈŋul.pin] *PF* sbst. *ngulpin* (härstammar ifrån **ngul** *grå*)

grå: [ŋul] *PF* adj. *ngul*

gråta: [ˈtʂɿj.aw.v.ikʰ] *PF* itr. *tsngawvøk*

grön, blå: [ˈɛ.an] *PF* adj. *ean*

grön, blå: [ˈɛ.am.pin] *PF* sbst. *eampin* (härstammar ifrån **ean** *blå, grön*)

grönsak (mat): [fk'ɛn] *PF* sbst. *fkxen*

grönsaker och djur, i säsong (om mat): [ki.'mar] *PF* adj. *kimar*

guide (med dativ av den guidade saken): [fja.w.m.'t'·u] *PF* itr. *fjawìntxu* (sammansättn. från **fya'o** *väg* och **wìntxu** *visa*)

gul: [rim] *PF* adj. *rim*

gul: [ˈrim.pin] *PF* sbst. *rimpin* (härstammar ifrån **rim** *gul*)

gynnsam: [ˈɛt.rɪpʰ] *PF* adj. *etrìp*

gäst, besökare: [ˈfɾ.tu] *PF* sbst. *frrtu*

gå: [t.ɪ.'t.an] *PF* itr. *tìran*

gå ner för landning, sjunka, dala: [kl.'k.æ] *PF* v. *klkà* (sammansättn. från **kä** *åka, gå*)

gå, åka, fara: [k.æ] *PF* itr. *kà*

gåva, present: [ˈst'ɛ.li] *PF* sbst. *stxeli*

gömma, dölja: [w.an] *PF* tr. *wan*

gör inte (för negativa krav, endast kommandon): [ræ.'ʔæ] *PF* part. *rä'ä*

göra: [ˈkɛm 's-i] *PF* itr. *kem si* (härstammar ifrån **kem** *handling, dåd*)

göra fel, klanta sig: [tɪ.'k'ɛj 's-i] *PF* itr. *tikxey si* (härstammar ifrån **tikxey** *felaktighet*)

göra färdigt, slutföra: [ha.'sɛj 's-i] *PF* itr. *hasey si* (härstammar ifrån **hasey** *färdig, klar*)

göra igen, repetera: [l.ɛjn] *PF* tr. *leyn*

göra klart, förklara: [ˈlaw 's-i] *PF* itr. *law si* (härstammar ifrån **law** *klart*)

göra någon arg: [stɛj.'k-i] *PF* tr. *steyki* (härstammar ifrån **sti** *vara arg* och «**eyk**» *orsakande infix*)

göra något snabbt, skynda på något: [ˈwin 's-i] *PF* itr. *win si* (härstammar ifrån **win** *snabbt*)

H

ha en konversation, prata, konversera: [p.æŋ.'k'·o] *PF* itr. *pängkxo*

hagel: [ˈtʂk'aj.tʂjɪpʰ] *PF* sbst. *tskxaytsyip* (härstammar ifrån **tskxepay** *is*)

haka: [ˈtʂuk.sim] *PF* sbst. *tsuksim*

hals: [flɛw] *PF* sbst. *flew*

halsband: [ʔa.'liʔ.æ] *PF* sbst. *'ali'ä*

halsband (stort): [ˈfk'i.lɛ] *PF* sbst. *fkxile*

halva: [mawl] *PF* sbst. *mawl*

han (inte pluralform: använd (ay)fo): [po.'an] *PF* pron. *poan* (härstammar ifrån **po** *han, hon*)

han/hon: [po] *PF* pron. *po*

hand: [ˈtʂjokʰ] *PF* sbst. *tsyokx*

handling, sak, dåd: [kɛm] *PF* sbst. *kem*

handske: [hawn.'tʂjokʰ] *PF* sbst. *hawntsyo-kx* (sammansättn. från **hawnu** *skydda* och **tsyokx** *hand*)

harmoni (allmän känsla): [ti.'mɛ.ʔɛm] *PF* sbst. *time'em* (härstammar ifrån **me'em** *harmonisk*)

harmoni, leva ett med naturen: [ˌmɛ.o.a.u.ni.a.'ɛ.a] *PF* sbst. *meoauriaea*

harmonisk: [mɛ.'ʔɛm] *PF* adj. *me'em*

hastigt, stressat: [ni.'t'i] *PF* adv. *nìtxi* (härstammar ifrån **txi** *brådska*)

hat: [tɪ.vɛʔ.'ki] *PF* sbst. *tive'kì* (härstammar ifrån **ve'kì** *hata*)

hata: [v.ɛʔ.'k-i] *PF* tr. *ve'kì*

hatisk: [fka:j] *PF* adj. *fkay*

- hatt:** [haw. 'rɛʔ] *PF* sbst. *hawre'* (sammansättn. från *hawnu skydda* och *re'o huvud*)
- hav, ocean:** [t'am. 'paɪ] *PF* sbst. *txampay* (sammansättn. från *txan stort* och *pay vatten*)
- heder, ära:** [mɛ. 'u.i.a] *PF* sbst. *meuia*
- hederlig, ärofull:** [mɛ. 'u.i.a.ŋaʔ] *PF* adj. *meui-anga'* (härstammar ifrån *meuia ära, heder* och *nga' innehålla*)
- Hej:** [kal. 'tʰi] *PF* interj. *kaltxi*
- hela tiden, alltid:** [ʔra.kɪ] *PF* adv. *frakrr* (härstammar ifrån *krr tid*)
- hela, bli bra, fixas:** [ʔo.sl.u] *PF* itr. *zoslu* (sammansättn. från *zo vara hälsosam* och *slu bli*)
- hela, fixa:** [zɛj. 'k.o] *PF* tr. *zeyko* (härstammar ifrån *zo vara frisk* och «*eyk*» orsakande infix)
- helg:** [mun.tɪ] *PF* sbst. *muntrr* (härstammar ifrån *mune två* och *trr dag*)
- helhet, totalhet:** [wotʰ] *PF* sbst. *wotx*
- helig:** [swokʰ] *PF* adj. *swok*
- helig plats:** [swo.tu] *PF* sbst. *swotu*
- helt, alla, i helhet:** [ni. 'wotʰ] *PF* adv. *nìwotx* (härstammar ifrån *wotx total, hel*)
- hem, hus:** [ʔkel.ku] *PF* sbst. *kelku*
- hemlighetsfullt, i hemlighet:** [ni. 'wan] *PF* adv. *nìwan* (härstammar ifrån *wan gömma*)
- het, varm:** [som] *PF* adj. *som*
- hetta, värme:** [ti. 'som] *PF* sbst. *tisom* (härstammar ifrån *som het, varm*)
- himmel, sky:** [taw] *PF* sbst. *taw*
- hinder, barrikad:** [ɛ. 'k'an] *PF* sbst. *ekxan*
- hindra:** [h.ul. 'tst'·ɛm] *PF* tr. *hultstxem*
- historia (inte uråldrig):** [ʔok. 'vur] *PF* sbst. *'okvur* (härstammar ifrån *'ok åtanke* och *vur historia*)
- historia (uråldrig):** [ʔok. 'rol] *PF* sbst. *'okrol* (härstammar ifrån *'ok åtanke* och *rol sjunga*)
- hitta, upptäcka:** [ʔ-un] *PF* tr. *run*
- hjälp, assistans:** [sɽuŋ] *PF* sbst. *srung*
- hjälp:** [sɽuŋ 's-i] *PF* itr. *srung si* (härstammar ifrån *srung hjälp*)
- hjälpverb, icke-bindande verb göra:** [s-i] *PF* si härstammande affix
- hjärte:** [t'an. 'tstɛw] *PF* sbst. *txantstew* (sammansättn. från *txan väldigt* och *tstew modig*)
- hjärna:** [ʔel.tu] *PF* sbst. *eltu*
- hjärta:** [t'ɛʔ. 'lan] *PF* sbst. *txe'lan*
- hobby, nöjesaktivitet:** [sæ. 'su.lɪm] *PF* sbst. *sä-sulɪn* (härstammar ifrån *sulɪn vara upptagen* (på ett positivt sätt))
- hon (det finns ingen pluralform: använd (ay)fo):** [po. 'ɛ] *PF* pron. *poe* (härstammar ifrån *po han, hon*)
- hoppa:** [sp·æ] *PF* v. *spä*
- hoppas (med tsnì för en önskad sak, om inte i självständig klausul) (ii):** [sil. 'p·ɛj] *PF* itr. *silpey* (sammansättn. från *siltsan bra* och *pey vänta*)
- hotande yl:** [ʔsa:] *LA* interj. *saa*
- hud, skinn:** [ʔaʔ. lɛŋ] *PF* sbst. *ta'leng*
- hud-blå:** [ʔaʔ. lɛ. ŋɛ. an] *PF* adj. *ta'lengean* (sammansättn. från *ta'leng hud, skinn* och *ean blå*)
- hunger:** [ti.o. 'hakʰ] *PF* sbst. *tiohakx* (härstammar ifrån *ohakx hungrig*)
- hungrig:** [o. 'hakʰ] *PF* adj. *ohakx*
- hur:** [ʔja. pɛ] *PF* interr. *fyape* allomorf av *pefya*
- hur:** [pɛ. 'ʔja] *PF* interr. *pefya* allomorf av *fyape*
- hur mycket:** [hm. 't'am. pɛ] *PF* interr. *hìmtxampe* allomorf av *pìmtxan*
- hur mycket:** [pim. 't'an] *PF* interr. *pìmtxan* allomorf av *hìmtxampe*
- hur många:** [pol. 'p'aj] *PF* interr. *polpxay* (sammansättn. från *holpxay nummer* och *pe hur*)
- hur många:** [hol. 'p'aj. pɛ] *PF* interr. *holpxaype* (sammansättn. från *holpxay nummer* och *pe hur*)
- hursomhelst:** [ŋi. 'an] *PF, SW* adv. *ngian*
- hursomhelst (ord som startar konversation), ja, tja:** [tɛ] *PF* part. *tse*
- hus, hem:** [ʔkel.ku] *PF* sbst. *kelku*
- huvud:** [ʔɛ. ʔo] *PF* sbst. *re'o*
- hälla upp:** [sl.o. 'an] *PF* tr. *sloan*
- hälsa (fysisk):** [fpom. 'tokʰ] *PF* sbst. *fpomtokx* (sammansättn. från *fpom välmående* och *to-kx kropp*)
- hända:** [l·ɛn] *PF* itr. *len*
- händelse, event:** [ti. 'lɛn] *PF, TR* sbst. *tilen* (härstammar ifrån *len hända*)
- hänga i luften, sväva:** [l·ɪŋ] *PF* itr. *lìng*
- hänga med någon, inte halka efter:** [l·a. 'tɛs·i] *LA* v. *latsi*
- hänga med, spendera tid med:** [ʔk·æ. tɛŋ] *PF* itr. *käteng*
- hänsynsfull, snäll, omtänksam, vänlig:** [ʔtstun. wi] *PF* adj. *tstunwi*
- här, det här stället, den här platsen:** [fi. 'tɛŋ(ɛ)] *PF* adv. *fitseng(e)* (härstammar

ifrån **tseng** *plats, ställe*)
härma, följa: [n·oŋ] *PF* v. *nong*
härstammar inte ifrån en annan källa, originell, unik: [lɛ.ʼtsim] *PF* adj. *letsim* (härstammar ifrån **tsim** *källa*)
häsla, säga hej: [kal.ʼtʻi ʼs·i] *PF* itr. *kaltxi si* (härstammar ifrån **kaltxi** *hej*)
hålla i sin famn, krama, omfamna: [m·ɛ.ʼy·am] *PF* tr. *meyam*
hålla med: [ko] *PF* part. *ko*
hålla med, samtycka: [m·l.ʼt·ɛ] *PF* v. *mltɛ*
hår: [ʼnik.ʼfɛ] *PF* sbst. *nikre*
hård: [tʼaʔ] *PF* adj. *txaʼ*
hårutsmäckning: [nik.ʼro.i] *PF* sbst. *nikroi* (sammansättn. från **nikre** *hår* och **ioi** *utsmäckning*)
höftskynke: [tɛwŋ] *PF* sbst. *tewng*

I

i början, ursprungligen: [ni.ʼsŋæ.ʔi] *PF* adv. *nɪsngäʼi* (härstammar ifrån **sngäʼi** *börja*)
i detalj, grundligt: [ni.ʼno] *PF* adv. *nino*
i detta avseende, angående det här: [mi.ʼftʼɛ.lɛ] *PF* adv. *miftxele*
i en viskning, viskande: [ni.ʼtsi.syi] *PF* adv. *nɪtsɪsyi* (härstammar ifrån **tsɪsyi** *viska*)
i förväg: [ni.ʼli] *PF* adv. *nili* (härstammar ifrån **li** *redan*)
i helhet, alla, helt: [ni.ʼwotʼ] *PF* adv. *nɪwotx* (härstammar ifrån **wotx** *total, hel*)
i hemlighet, hemlighetsfullt: [ni.ʼwan] *PF* adv. *nɪwan* (härstammar ifrån **wan** *gömma*)
i närheten: [a.ʼsim] *PF* adv. *asim* (härstammar ifrån **sim** *nära, vara nära*)
i respons, tillbaka, som svar: [ni.ʼʔɛjŋ] *PF* adv. *nɪʼeyng* (härstammar ifrån **ʼeyng** *svar*)
i rätt säsong, lägligt: [nik.ʼmar] *PF* adv. *nikmar* (härstammar ifrån **kimar** *i säsong*)
i synnerhet: [ni.ʼpʻi] *PF* adv. *nɪpxi* (härstammar ifrån **pxi** *vass, skarp*)
i säsong (om mat, grönsaker och djur): [ki.ʼmar] *PF* adj. *kimar*
i så fall, så: [ha] *PF* adv. *ha*
i sådan utsträckning, så: [fi.ʼtʼan] *PF* adv. *fitxan* (härstammar ifrån **txan** *mycket*)
i sådan utsträckning, så: [ni.ʼftʼan] *PF* adv. *nɪftxan* (härstammar ifrån **fitxan** *så, i sådan utsträckning*)

hög: [kʼajl] *PF* adj. *kxayl*
höger: [ʼski.ɛn] *PF* adj. *skien*
högljud: [wokʼ] *PF* adj. *wok*
högljutt, högt: [ni.ʼwokʼ] *PF* adv. *nɪwok* (härstammar ifrån **wok** *högljudd*)
högt, högljutt: [ni.ʼwokʼ] *PF* adv. *nɪwok* (härstammar ifrån **wok** *högljudd*)
högtid, lyckligt tillfälle: [ftʼo.ʼzæ] *PF* sbst. *ftx-ozä*
högtidlig: [ʼʔɛ.o.i.o] *PF* adj. *ʼeoio*
högtidlig form, du (ärofull): [ŋɛ.ʼŋa] *PF* pron. *ngenga* (härstammar ifrån **nga** *du*)
högtidligt: [ni.ʼʔɛ.o.i.o] *PF* adv. *nɪʼeoio* (härstammar ifrån **ʼeoio** *högtidlig*)
höra: [st·awm] *PF* tr. *stawm*
höra upp, sluta fåna sig, skärpa sig: [ʼɛl.tu s·i] *PF* itr. *eltu si* (härstammar ifrån **eltu** *hjärna*)

i, på: [mi] *PF* adp. *mɪ+*
icke-bindande verb göra, hjälpverb: [s·i] *PF* si härstammande affix
idag: [fi.ʼtɿ] *PF* adv. *fitrr* (härstammar ifrån **trr** *dag*)
idiot, fårskalle: [skʼawŋ] *PF* sbst. *skxawng*
idé: [sæ.ʼfpil] *PF* sbst. *säfpil* (härstammar ifrån **fpil** *tänka*)
ifrån (olika användningsområden): [ta] *PF* adp. *ta-*
ifrån anledningen, därför: [ta.ʼlun(a)] *PF* konj. *talun(a)* (sammansättn. från **ta** *från* och **lun** *anledning*)
ifrån bland, från mellan: [ta.ʼkipʼ] *PF* adp. *takip-* (sammansättn. från **ta** *från* och **kip-** *bland, mellan*)
ifrån ovan: [ta.ʼʔɛm] *PF* adv. *taʼem*
igen: [ni.ʼmun] *PF* adv. *nɪmun*
ignorant, dåraktig: [ʼja.j.makʼ] *PF* adj. *yaymak*
igår: [tɿ.ʼam] *PF* adv. *trram* (härstammar ifrån **trr** *dag* och **ham** *föregående*)
igår kväll: [tʼo.ʼnam] *PF* adv. *txonam* (härstammar ifrån **txon** *kväll, natt* och **ham** *nästa*)
ikväll: [fi.ʼtʼon] *PF* adv. *fitxon* (härstammar ifrån **txon** *kväll, natt*)
illustrera, måla: [w·ɛjn] *PF* v. *weyn*
ilska, vrede: [ti.ʼsti] *PF* sbst. *tisti* (härstammar ifrån **sti** *vara arg*)

- imaginär, påhittad:** [lɛ.ˈron.sɾɛl] *PF* adj. *leronsrel* (härstammar ifrån *ronsrelngop föreställa sig*)
- imitera, reflektera:** [ˈrɪʔ.ɪr s-i] *PF* itr. *rì'ir si* (härstammar ifrån *rì'ir reflektion*)
- imma, dimma:** [ˈja.paɲ] *PF* sbst. *yapay* (sammansättn. från *ya luft* och *pay vatten*)
- imorgon:** [tɾ.ˈaɲ] *PF* adv. *trray* (härstammar ifrån *trr dag* och *hay nästa*)
- imorgon kväll:** [tˈo.ˈnaɲ] *PF* adv. *txonay* (härstammar ifrån *txon kväll, natt* och *hay nästa*)
- in till, inuti:** [ˈnɛm.fa] *PF* adp. *nemfa-* (sammansättn. från *ne till* och *mifa inuti*)
- individualitet (negativ betydelse), själviskhet:** [tɪ.ˈʔaw.po] *PF* sbst. *tì'awpo* (härstammar ifrån *'awpo en individuell*)
- infix:** [ˈkɛm.lɪ.ʔu.vi] *PF* sbst. *kemli'uvi* (härstammar ifrån *kemli'u verb*)
- information:** [sæ.ˈo.mum] *PF* sbst. *säomum* (härstammar ifrån *omum veta*)
- inför, framför (en plats):** [ˈɛ.o] *PF* adp. *eo-*
- ingen:** [ˈkaw.tu] *PF* pron. *kawtu* (sammansättn. från *ke 'aw inte en* och *tute person*)
- ingen aktivitet eller handlig:** [ˈkɛ.kɛm] *PF* pron., adv. *kekem* (sammansättn. från *ke inte* och *kem handlign*)
- ingenstans:** [ˈkaw.ʔsɛɲ] *PF* adv. *kawtseng* (sammansättn. från *ke 'aw inte en* och *tseng plats*)
- ingenting alls, ingenting, inget alls:** [ˈkɛ.ʔu] *PF* pron., adv. *ke'u* (sammansättn. från *ke inte* och *'u sak*)
- ingenting, ingenting alls, inget alls:** [ˈkɛ.ʔu] *PF* pron., adv. *ke'u* (sammansättn. från *ke inte* och *'u sak*)
- inget alls, ingenting, ingenting alls:** [ˈkɛ.ʔu] *PF* pron., adv. *ke'u* (sammansättn. från *ke inte* och *'u sak*)
- inne, inomhus:** [ˈmi.fa] or [mi.ˈfa] *PF* sbst., adv. *mifa*
- innehålla:** [ɲa.ʔ] *PF* tr. *nga'*
- inomhus, inne:** [ˈmi.fa] or [mi.ˈfa] *PF* sbst., adv. *mifa*
- inse, komma på:** [ˈv.ɲj.k.ap] *PF* tr. *vingkap*
- insekt:** [ˈhi.ʔaɲ] *PF* sbst. *hì'ang* (sammansättn. från *hì'i litet* och *ioang djur*)
- inspektera, undersöka:** [st.ɛ.ˈft'.aw] *PF* tr. *steftxaw*
- inte:** [kɛ] *PF* adv. *ke*
- inte (före ett substantiv):** [ˈkɛ.a] *PF* adj. *kea*
- inte alls (se ke...kaw'it inte...alls), alls:** [kaw.ˈʔitʔ] *PF* adv. *kaw'it* (sammansättn. från *ke 'aw inte en* och *'it bit*)
- inte en person), intuitiv, fundersam (om en handling):** [lɛ.ˈʔɛn] *PF* adj. *le'en* (härstammar ifrån *'en gissning*)
- inte fysiskt), stark (emotionellt, spirituellt, självsäker):** [sɛj.ˈk'ɛl] *PF* adj. *seykxel*
- inte glad, ledsen, upprörd:** [kɛ.ˈft'o] *PF* adj., interj. *keftxo*
- inte halka efter, hänga med någon:** [l.a.ʔs-i] *LA* v. *latsi*
- inte många, några:** [ni.ˈhol] *PF* adv. *nìhol* (härstammar ifrån *hol några*)
- inte rätt, fel:** [kɛ.ˈjawɾ] *PF* adj. *keyawɾ* (sammansättn. från *ke inte* och *eyawɾ rätt, korrekt*)
- inte välsmakande, äcklig:** [ft'i.ˈvæʔ] *PF* adj. *ftxìvö'* (sammansättn. från *ftxì tunga* och *vä' vidrig*)
- intelligens:** [tɪ.ˈka.nu] *PF* sbst. *tikanu* (härstammar ifrån *kanu smart*)
- intelligens, förstående:** [tɪ.ʔslam] *PF* sbst. *tìtslam* (härstammar ifrån *tslam förstå*)
- intelligent (om en person), smart:** [ˈka.nu] *PF* adj. *kanu*
- intelligent (sak), smart:** [sil.ˈron.sem] *PF* adj. *sìronsem* (sammansättn. från *sìltsan bra* och *ronsem sinne*)
- intelligent, på ett smart sätt:** [ni.ˈka.nu] *PF* adv. *nìkanu* (härstammar ifrån *kanu smart*)
- intensivt (ljus), ljus, stark:** [t'a.na.tan] *PF* adj. *txanatan* (sammansättn. från *txan väldigt* och *atan ljus*)
- interj. markör för ja och nej-frågor:** [ˈsrak(ɛ)] *PF* interr. *srak(e)*
- introducera, presentera:** [mu.w-in.ˈt'.u] *PF* tr. *muwìntxu* (härstammar ifrån *wìntxu visa*)
- intuition, gissning, känsla, magkänsla:** [ʔɛn] *PF* sbst. *'en*
- intuitiv, fundersam (om en handling, inte en person):** [lɛ.ˈʔɛn] *PF* adj. *le'en* (härstammar ifrån *'en gissning*)
- inuti, in till:** [ˈnɛm.fa] *PF* adp. *nemfa-* (sammansättn. från *ne till* och *mifa inuti*)
- irritation:** [sæ.ˈsrætʔ] *PF* sbst. *säsrätx* (härstammar ifrån *srätx irritera*)

irritera, störa: [sr·ætʰ] *PF* tr. *srätx*
is: [ʰtskʰe.paɲ] *PF* sbst. *tskxepay* (härstammar
ifrån *tskxe sten* och *pay vatten*)

J

ja: [ʰsra.nɛ] *PF* part., interj. *srane*
ja (vardagligt): [sran] *PF* adv., interj. *sran*
ja, tja, hursomhelst (ord som startar konver-
sation): [ʰtsɛ] *PF* part. *tse*
Jag (högtidligt eller med vördnad): [ʰo.hɛ] *PF*
pron. *ohe*
jag fattar, jag förstår: [ʰtslo.'lam] *PF* interj. *tslo-*
lam (härstammar ifrån *tslam förstå* och «ol»
perfekt, aspekt infix)
jag förstår, jag fattar: [ʰtslo.'lam] *PF* interj. *tslo-*
lam (härstammar ifrån *tslam förstå* och «ol»
perfekt, aspekt infix)
Jag, mig: [ʰo.ɛ] *PF* pron. *oe*
jaga: [ʰt.a.f.on] *JC,PF* tr. *taron*

K

(klausul bisatsmarkör), att: [fwa] *PF* pron.
fwa (sammansättn. från *fi'u det/den här (no-*
minativ) och *a relativ klausulmarkör*)
kall: [wɛw] *PF* adj. *wew*
kalla (någon): [sj·aw] *PF* itr. *syaw*
kamp: [ti.wu.'sɛm] *PF* sbst. *tɪwusem* (härstam-mar ifrån *wem slåss*)
kan inte pluraliseras), mat (kollektivt sub-
stantiv): [ʰsju.vɛ] *PF* sbst. *syuɔe*
kan, kunna: [ʰts·un] *PF* mitr. *tsun*
kan, vara möjligt: [ʰts·un.sl·u] *PF* itr. *tsunslu*
(sammansättn. från *tsun kunna* och *slu bli*)
kanske: [k'awm] *PF* adv. *kxawm*
karta: [at'.k'ɛ.fɛl] *PF* sbst. *atxkxerel* (samman-sättn. från *atxkxe land* och *rel bild*)
kasta: [ʰtsr·ɛ.ʰi] *PF* tr. *tsre'i*
kasta ut ur en harmonisk balans , avbryta,
störa: [m·æ.'k'u] *PF* tr. *mäxku* (härstammar
ifrån *kxu skada*)
klan: [o.'loʔ] *PF* sbst. *olo'*
klan ledare: [o.lo.'ʰɛjk.tan] *JC* sbst. *olo'eyktan*
(sammansättn. från *olo' klan* och *eyktan le-*
dare)
klanta sig, göra fel: [ti.'k'ɛj 's:i] *PF* itr. *tikxey si*
(härstammar ifrån *tikxey felaktighet*)

istället för, snarare än: [tupʰ] *PF* konj. *tup*

jaga, förfölja: [ʰf·ɛ.w·i] *PF* tr. *fewi*
jagad sak, byte: [smar] *PF* sbst. *smar*
jakt: [ti.tu.'sa.ron] *PF* sbst. *tɪtusaron* (härstam-mar ifrån *taron jaga*)
jakt: [ti.'ta.ron] *PF* sbst. *tɪtaron* (härstammar
ifrån *taron jaga*)
jord (bördig): [ʰʔak.ra] *PF* sbst. *'akra*
just nu: [p'i.'setʰ] *PF* adv. *pxiset* (sammansättn.
från *set nu* och *pxi vass*)
jägare: [ʰta.ron.ju] *JC,PF* sbst. *taronju* (sam-mansättn. från *taron jaga* och *-yu "yrkes-*
suffix (gör om sbst. till någon som gör dem))
jämn: [ʰʔɛɲ.ɛɲ] *PF* adj. *'engeng*

klar (för molnfri himmel), öppen: [pi.'akʰ] *PF*
adj. *piak*
klar, färdig: [ha.'sɛj] *PF* adj. *hasey*
klar, säker: [law] *PF* adj. *law*
klara (ett test), överkomma: [ɛm.'z·a.ʰ·u] *PF*
tr. *emza'u* (sammansättn. från *za'u över*)
klara av, upprätthålla: [fm·al] *PF* tr. *fmal*
klart, tydligt: [ni.'law] *PF* adv. *nɪlaw* (härstam-mar ifrån *law tydlig, klar*)
klassrum, del av skola: [ʰnum.tɛɲ.vi] *PF* sbst.
numtsengvi (härstammar ifrån *numtseng*
skola)
kliä: [ʰfk'·a.k·ɛ] *PF* v. *fkxake*
klippa: [ʰawkʰ] *PF* sbst. *'awkx*
klubba (vapen): [t'ɛwkʰ] *PF* sbst. *txewk*
klä av, ta av, ta bort: [ʰʔ·a.k·u] *PF* tr. *'aku*
klä på, ta på (kläder): [ʰj·ɛm.stokʰ] *PF* tr. *yem-*
stokx (sammansättn. från *yem sin sätta på*
och *tokx kropp*)
klädesplagg: [p'ɛn] *PF* sbst. *pxen*
kniv: [ʰtstal] *PF* sbst. *tstal*
knivblad), slö (om egg: [ʰtɛ.tɛ] *PF* adj. *tete*
knopp: [pɪr.nɛ.sju] *PF* sbst. *prnnesyul* (sam-mansättn. från *prnen bebis* och *syulang*
blomma)
knyta fast, binda: [j·ɪm] *PF* tr. *yim*

- knä:** [ki.'nam.til] *PF* sbst. *kinamtil* (sammansättn. från *kinam ben* och *til sammanfogning*)
- knäpp, galen:** [lek.'jɛ.ʔuŋ] *PF* adj. *lekye'ung* (härstammar ifrån *keye'ung vansinne*)
- kock:** [ʔɛm.ju] *PF* sbst. *'emyu* (härstammar ifrån *'em laga mat*)
- kollega:** [lɛɛ.tu] *PF* sbst. *lertu*
- komma:** [z'a.ʔ'u] *PF* itr. *za'u*
- komma ihåg:** [z'ɛ.ɾ.okʷ] *PF* v. *zerok*
- komma på, inse:** [v'ɪŋ.k'ap] *PF* tr. *vingkap*
- komma till en plats, anlända:** [p'a.t.ɛ] *ZS* v. *pate*
- kommentar:** [sæ.p'ɪ.t'ɛ.vi] *PF* sbst. *säplltxevi* (härstammar ifrån *säplltxe uttalande*)
- komplett, färdigt:** [ʔæn.'sjɛm] *PF* adj. *'änsyem*
- koncentrera sig, fokusera sin uppmärksamhet:** [k'an.fp'il] *PF* itr. *kanfpil* (sammansättn. från *kan sikta* och *fpil tänka*)
- konst:** [tʂɛ.o] *PF* sbst. *tseo*
- konsten att laga mat, matlagningskonst:** [ti.'ʔɛm] *PF* sbst. *t'i'em* (härstammar ifrån *'em laga mat*)
- konstig:** [hi.jikʷ] *PF* adj. *hiyik*
- konstig, vara annorlunda, oväntad, underlig:** [h'ɛkʷ] *PF* itr. *hek*
- konstigt, annorlunda:** [ni.'hekʷ] *PF* adv. *nihɛk* (härstammar ifrån *hek vara nyfiken, konstig*) (mening, inte adverb)
- konstigt, okänd:** [st'oŋ] *PF* adj. *stxong*
- konstnär:** [rɛl.tʂɛ.o.tu] *PF* sbst. *reltseo* (härstammar ifrån *reltseo konst*)
- konstruera, bygga:** [t'ʊ.l'a] *PF* v. *txula*
- konstruerad sak, byggnad:** [ti.'t'ʊ.la] *PF* sbst. *tixula* (härstammar ifrån *txula bygga*)
- konsumera tid, ta tid:** [kr.'n'ɛkʷ] *PF* v. *krrnekx* (sammansättn. från *krr tid* och *nekx ta, konsumera*)
- konsumera, bränna upp:** [n'ɛkʷ] *PF* tr. *nekx*
- kontinuerlig markör:** [tutʷ] *PF* part. *tut*
- kontinuerligt, oavbrutet:** [ni.'tutʷ] *PF* adv. *nitut* (härstammar ifrån *tut kontinuerlig markör*)
- konversation, diskussion:** [ti.pæŋ.'k'o] *PF* sbst. *tüpängkxo* (härstammar ifrån *pängkxo prata, konversera*)
- konversera, prata, ha en konversation:** [p'æŋ.'k'o] *PF* itr. *pängkxo*
- kopp, mugg:** [tʂŋal] *PF* sbst. *tsngal*
- koppla ihop två saker (ii):** [ʔaw.stɛŋ.'j.ɛm] *PF* tr. *'awstengyem* (sammansättn. från *'awsi-teng tillsammans* och *yem sätta, lägga*)
- korkad (om en person), dum:** [snu.mi.na] *CP* adj. *snumina*
- korrekt, rätt:** [ɛ.'jawɪ] *PF* adj. *eyawɪ*
- korrekt, rättvis, rätt:** [mu.'i.æ] *PF* adj. *muiä*
- korrekt?, eller hur?:** [kɛ.'fjakʷ] *PF, PTr* part. *kefyak* (sammansättn. från *kefya inte det sättet* och *srak fråge-markör*)
- korrekthet:** [ti.'jawɪ] *PF* sbst. *tüyawɪ* (härstammar ifrån *eyawɪ korrekt*)
- kort (fysiskt):** [pupʷ] *PF* adj. *pup*
- kort (om tid):** [jol] *PF* adj. *yol*
- kraftfull:** [t'an.tur] *PF* adj. *txantur* (sammansättn. från *txan mycket* och *txur stark*)
- kram, omfamning:** [sæm.'yam] *PF* sbst. *sämyam* (härstammar ifrån *meyam krama*)
- krama, omfamna, hålla i sin famn:** [m'ɛ.'y'am] *PF* tr. *meyam*
- krig:** [tsam] *PF* sbst. *tsam*
- krigare:** [tsam.si.ju] *PF* sbst. *tsamsiyu* (härstammar ifrån *tsam si göra krig* och *-yu "yrkes-suffix (gör om sbst. till någon som gör dem)*)
- krigsfärg:** [tʂa.mo.pin] *PF* sbst. *tsamopin* (sammansättn. från *tsam krig* och *'opin färg*)
- krigsparti, grupp av krigare:** [tʂam.po.ŋu] *PF* sbst. *tsampongu* (sammansättn. från *tsam krig* och *pongu parti, grupp*)
- krigsrop:** [l.'lej] *LA* interj. *iley*
- kropp:** [tokʷ] *PF* sbst. *tokx*
- kroppslig, fysisk:** [lɛ.'tokʷ] *PF* adj. *letokx* (härstammar ifrån *tokx kropp*)
- kul, spänning:** [ti.'ʔoʔ] *PF* sbst. *t'i'o'* (härstammar ifrån *'o' roligt, spännande*)
- kulle:** [ram.tʂjipʷ] *PF* sbst. *ramtsyip* (härstammar ifrån *ram berg*)
- kunna, kan:** [tʂ-un] *PF* mitr. *tsun*
- kunskap:** [ti.'o.mum] *PF* sbst. *tìomum* (härstammar ifrån *omum veta*)
- kvinn (person):** [tu.'tɛ] *PF* sbst. *tuté* (härstammar ifrån *tute person*)
- kväll (före skymning), sen eftermiddag:** [kajm] *PF* sbst. *kaym*
- kväll före solnedgång:** [srɛ.ton.'ʔoŋ] *PF* sbst. *sreton'ong* (sammansättn. från *sre före* och *txon'ong skymning*)

kyla: [ti.'wɛw] *PF* sbst. *tɪwew* (härstammar ifrån **wew kall**)
kylig, sval: [wɛr] *PF* adj. *wur*
kyss, puss: [sæ.'pɔm] *PF* sbst. *säpom* (härstammar ifrån **pom pussa**)
kyssa: [p'ɔm] *PF* tr *pom*
källa: [tsim] *PF* sbst. *tsim*
källa till argument, grunden till gräl: [sæ.wæ.'tɛ] *PF* sbst. *säwäte* (härstammar ifrån **wäte gräla**)
känna (spirituellt), se, se in i, förstå: ['k.a.m.ɛ] *PF* tr. *kame*
känna till, känna: [sm'on] *PF* itr. *smon*
känna till, veta: [o.'m.um] *PF* tr. *omum*

L

laga (mat): [ʔ.ɛm] *PF* tr. *'em*
land: [at'.k'ɛ] *PF* sbst. *atxkxe*
lat, lättjefullt: [ni.'ɲɔŋ] *PF* adv. *nɪngong* (härstammar ifrån **ngong lat**)
lat, slö, brist på nödvändig energi: [ɲɔŋ] *PF* adj. *ngong*
lathet, lättja: [ti.'ɲɔŋ] *PF* sbst. *tɪngong* (härstammar ifrån **ngong lat**)
le: ['lɪ.tok' 's:i] *PF* itr. *lrrtok si* (härstammar ifrån **lrrtok leende**)
leda: [·ɛjk'] *JC,PF* tr. *eyk*
ledare: ['ɛjk.tan] *JC* sbst. *eyktan* (härstammar ifrån **eyk leda**)
ledsen, inte glad, upprörd: [kɛ.'ft'o] *PF* adj., interj. *keftxo*
leende: ['lɪ.tok'] *PF* sbst. *lrrtok*
leggings (används i krig): [ra.'spuʔ] *PF* sbst. *raspu'*
lektion: [sæ.'num.vi] *PF* sbst. *sənumvi* (härstammar ifrån **sənumve undervisning**)
leta efter, söka: [fw.ɛw] *PF* tr. *fwew*
leva: [r'ɛj] *PF* itr. *rey*
leva ett med naturen, harmoni: [mɛ.o.a.u.ni.a.'ɛ] *PF* sbst. *meoauriaea*
leva, bo: ['kɛl.ku 's:i] *PF* itr. *kelku si* (härstammar ifrån **kelku hem**)
levande sak, levande: [ru.'sɛj] *PF* adj., sbst. *rusey* (sammansättn. från **rey leva** och «us» *aktivt particip infix*)
levande, levande sak: [ru.'sɛj] *PF* adj., sbst. *rusey* (sammansättn. från **rey leva** och «us» *aktivt particip infix*)

känna, känna till: [sm'on] *PF* itr. *smon*
känna, uppfatta, märka: [ʔ.ɛ.f.u] *PF* tr. *'efu*
känsla: [ti.'ʔɛ.fu] *PF* sbst. *tɪ'efu* (härstammar ifrån **'efu känna**)
känsla, gissning, intuition, magkänsla: [ʔɛn] *PF* sbst. *'en*
kär eller söt liten eld: ['t'ɛp.tɪsjip'] *PF* sbst. *txeptsyip* (härstammar ifrån **txep eld**)
kärlek: [ti.'jawn] *PF* sbst. *tɪyawwn* (härstammar ifrån **yawne älskad**)
kött: [tsɲan] *PF* sbst. *tsngan*
kött, mat ifrån djuriskt ursprung: [vɛj] *PF* sbst. *vey*

lika, på samma nivå: [ni.'ʔɛŋ] *PF* adv. *nɪ'eng* (härstammar ifrån **'engeng nivå**)
lika, samma: [tɛŋ] *PF* adj. *teng*
liknande: [stɛŋ] *PF* adj. *steng*
liknande, på samma sätt: [ni.'stɛŋ] *PF* adv. *nɪsteng* (härstammar ifrån **steng liknande**)
likt, som: [na] *PF* adp. *na-*
likt, som: [p'ɛl] *PF* adp. *pxel-*
lila, violett, magenta: [ʔom.pin] *PF* sbst. *'om-pin* (härstammar ifrån **'om lila**)
lila, violett, magenta: [ʔom] *PF* adj. *'om*
lilla dotter (uttryck av ömhet): [ʔi.tɛ.tɪsjip'] *PF* sbst. *'itetsyip* (härstammar ifrån **'ite dotter**)
lilla du: [ʔa.tɪsjip'] *PF* pron. *ngatsyip* (härstammar ifrån **nga du**)
lilla fläta: [ʔswin.tɪsjip'] *PF* sbst. *tswintsyip* (härstammar ifrån **tswin queue, fläta**)
lilla jag, lilla mig: ['wɛ.tɪsjip'] *PF* pron. *oetsyip* (härstammar ifrån **oe jag**)
lilla jägare: ['ta.rɔn.ju.tɪsjip'] *PF* sbst. *taronyut-syip* (härstammar ifrån **taronyu jägare**)
lilla mamma (används för unga flickor): ['saʔ.nu.tɪsjip'] *PF* sbst. *sa'nutsyip* (härstammar ifrån **sa'nu mamma**)
lilla mig, lilla jag: ['wɛ.tɪsjip'] *PF* pron. *oetsyip* (härstammar ifrån **oe jag**)
lite (i kvantitet): [him] *PF* adj. *him*
lite grann (abstrakt), lite: [ni.'ʔit'] *PF* adv. *nɪ'it* (härstammar ifrån **'it bit, liten mängd**)
lite, lite grann (abstrakt): [ni.'ʔit'] *PF* adv. *nɪ'it* (härstammar ifrån **'it bit, liten mängd**)

- liten (i storlek):** [ˈhi.ʔi] *PF* adj. *hi'i*
- liten del, minoritet:** [him.ˈp'i] *PF* sbst. *hìmpxi*
- liten konversation:** [ti.pæŋ.ˈk'o.ʔsɿpʔ] *PF* sbst. *tìpängkxotsyìp* (härstammar ifrån **tìpängkxo konversation**)
- litet sår, skärsår, blåmärke:** [ˈsk'ir.ʔsɿpʔ] *PF* sbst. *skxirtsyìp* (härstammar ifrån **skxir sår**)
- litet ögonblick, sekund:** [ˈswaw.ʔsɿpʔ] *PF* sbst. *swawotsyìp* (härstammar ifrån **swaw ögonblick**)
- liv:** [ti.ˈʔej] *PF* sbst. *tìrey* (härstammar ifrån **rey leva**)
- Livets balans:** [ʔej.ˈʔej] *PF* sbst. *rey'eng* (härstammar ifrån **rey leva**)
- ljud:** [pam] *PF* sbst. *pam*
- ljus:** [a.ˈtan] *JC* sbst. *atan*
- ljus färg:** [ˈnejm.pin] *PF* sbst. *neympin* (härstammar ifrån **neyn ljus, skuggor av vitt**)
- ljus, stark, intensivt (ljus):** [ˈt'a.na.tan] *PF* adj. *txanatan* (sammansättn. från **txan väldigt** och **atan ljus**)
- ljusa färger, vita nyanser:** [nejn] *PF* adj. *neyn*
- lock, omslag, skydd:** [lɛw] *PF* sbst. *lew*
- lova (en sak till någon):** [ˈpæ.nu.t.ɿ] *PF* tr. *pänutìng* (sammansättn. från **pänu löfte** och **tìng ge**)
- luft:** [ja] *PF* sbst. *ya*
- lugn:** [ma.ˈwɛj] *CM* adj. *maɰwey*
- lugn, stressfri:** [lɛ.ˈt'i.lu.kɛ] *PF* adj. *letxiluke* (sammansättn. från **txi brådska** och **luke utan**)
- lugn, så ja:** [ˈtam ˈtam] *M* interj. *tam tam*
- lugnt, fridfullt:** [nim.ˈwɛj] *PF* adv. *nìmwey* (härstammar ifrån **mawey lugn**)
- lugnt, utan brådska:** [ni.ˈt'i.lu.kɛ] *PF* adv. *nìtxiluke* (sammansättn. från **txi brådska** och **luke utan**)
- lukt:** [fa.ˈhɛw] *PF* sbst. *fahew*
- lummig, lövrik:** [lɛ.ˈrɪkʔ] *PF* adj. *lerìk* (härstammar ifrån **rik löv**)
- lunga:** [ˈtso.pi] *PF* sbst. *tsopi*
- lurig, mystisk, skum, lömsk (om en person):** [lɛt.ˈwan] *PF* adj. *letwan* (härstammar ifrån **tute person** och **wan gömma**)
- luta:** [ˈt.u.v.on] *PF* v. *tuvon*
- lycka, välmående, fred:** [fpom] *PF* sbst. *fpom*
- lyckas:** [fl.æ] *PF* itr. *flä*
- lycklig, fridfull, glad (inte för folk), trevlig:** [lɛ.ˈfpom] *PF* adj. *lefpom* (härstammar ifrån **fpom lycka, frid**)
- lycklig, glad (om folk):** [nit.ˈʔam] *PF* adj. *nìtram*
- lyckligt tillfälle, högtid:** [ft'ʔo.ˈzæ] *PF* sbst. *ftxozä*
- lyckligt, lyckligtvis:** [ˈnɛt.rɿpʔ] *PF* adv. *netrìp*
- lyckligtvis, lyckligt:** [ˈnɛt.rɿpʔ] *PF* adv. *netrìp*
- lyda, lyssna:** [l.ɛkʔ] *PF* v. *lek*
- lyssna:** [ˈt.im ˈmik.jun] *PF* itr. *tìng mikyun* (härstammar ifrån **tìng ge** och **mikyun öra**)
- lyssna, lyda:** [l.ɛkʔ] *PF* v. *lek*
- läcker, välsmakande:** [ft'ʔo.ˈʔor] *PF* adj. *ftxìlor* (sammansättn. från **ftxì tunga** och **lor vac-ker**)
- läger:** [ʔawm] *PF* sbst. *'awm*
- lägga fram, avslöja, avtäcka (bokstavligt och metaforiskt):** [ˈk.u.l.at] *PF* tr. *kulat*
- lägga till:** [s.uŋ] *PF* tr. *sung*
- läggligt, i rätt säsong:** [nik.ˈmar] *PF* adv. *nìkmar* (härstammar ifrån **kimar i säsong**)
- lämna:** [h.um] *PF* itr. *hum*
- lämna, överge:** [t'ɿ] *PF* tr. *txìng*
- längd, sträcka:** [ɿim.ˈpupʔ] *PF* sbst. *ngimpup* (härstammar ifrån **ngim lång** och **pup kort**)
- längre (tid):** [nul.ˈkɿ] *PF* adv. *nulkrr* (härstammar ifrån **krr tid**)
- längs med, bredvid, brevid:** [ˈʔo.fa] *PF* adp. *rofa-*
- läpp:** [ˈsɛj.ri] *JC* sbst. *seyri*
- lära:** [ˈn.u.m.ɛ] *PF* v. *nume*
- lära ut:** [k.ɿ] *PF* tr. *kar*
- lärande (handlingen):** [ti.ku.ˈsar] *PF* sbst. *tìkusar* (härstammar ifrån **kar lära ut**)
- lärande, undervisning:** [sæ.ˈnu.mɛ] *PF* sbst. *sänume* (härstammar ifrån **nume lära ut**)
- lärare:** [ˈkar.ju] *PF* sbst. *karyu* (härstammar ifrån **kar lära ut**)
- läsa (tex. skogen), få kunskap ifrån sinnesintryck:** [ˈi.n.an] *PF* tr. *inan*
- läskig, skrämmande:** [t'ɛwm] *PF* adj. *txewm*
- läsning:** [ˈti.nan] *PF* sbst. *tinan* (härstammar ifrån **inan läsa**)
- lätt (fysisk vikt):** [sjo] *PF* adj. *syo*
- lätt glömd, glömbart:** [ˈtsuk.ˈtswaʔ] *PF* adj. *tsuktswa'* (härstammar ifrån **tswa' glömma**)
- lätt snöfall, snöyra:** [hɛr.ˈmɛjpʔ] *PF* sbst. *hermeyp* (härstammar ifrån **herwi snö** och **meyp svagt**)

lättja, lathet: [ti.'ŋoŋ] *PF* sbst. *tìngong* (härstammar ifrån **ngong lat**)
lätjtjefullt, lat: [ni.'ŋoŋ] *PF* adv. *nìngong* (härstammar ifrån **ngong lat**)
låg: [tim] *PF* adj. *tìm*
lång (fysisk längd): [ŋim] *PF* adj. *ngim*
lång, stor (i storlek): [tsaw] *PF* adj. *tsaw*
långsam: [ki.'ŋoŋ] *PF* adj. *kì'ong*
långsamt: [nik.'ŋoŋ] *PF* adv. *nìk'ong* (härstammar ifrån **ki'ong långsam**)
långt bort, på avstånd: [a.'lɪm] *PF* adv. *alim* (härstammar ifrån **lìm lång, vara lång**)
långt, vara långt: [l.'lɪm] *PF* sitr. *lìm*

M

mage: [ŋæŋ] *PF* sbst. *ngäng*
magenta, violett, lila: [ʔom.pin] *PF* sbst. *'om-pin* (härstammar ifrån **'om lila**)
magenta, violett, lila: [ʔom] *PF* adj. *'om*
magkänsla, gissning, intuition, känsla: [ʔɛn] *PF* sbst. *'en*
majoritet, mest, flest, större del: [t'am.'p'i] *PF* sbst. *txampxi* (härstammar ifrån **txan mycket**)
maka, fru: [mun.'t'a.tɛ] *PF* sbst. *muntxate* (härstammar ifrån **muntxatu make**)
make: [mun.'t'a.tu] *PF* sbst. *muntxatu* (härstammar ifrån **muntxa parad**)
make, man: [mun.'t'a.tan] *PF* sbst. *muntxatan* (härstammar ifrån **muntxatu make**)
malicious, bad hearted: [kawŋ.lan] *PF* adj. *kawŋlan* (sammansättn. från **kawng bad, evil** och **txe'lan heart**)
mamma: [saʔ.nokʔ] *PF* sbst. *sa'nok* (from **sa'atenuk C**)
mamma, mamsen: [saʔ.nu] *PF* sbst. *sa'nu* (ömsint form av **sa'nok mamma**)
mamsen, mamma: [saʔ.nu] *PF* sbst. *sa'nu* (ömsint form av **sa'nok mamma**)
man, dem (används för singular) (ospecificerade agent): [fko] *PF* pron. *fko*
man, make: [mun.'t'a.tan] *PF* sbst. *muntxatan* (härstammar ifrån **muntxatu make**)
manlig person: [tu.'tan] *PF* sbst. *tutan* (härstammar ifrån **tute person**)
mark: [k'.tɛ] *PF* sbst. *kllte*
mask: [ŋawŋ] *PF* sbst. *ngawng*

låta gå, släppa, släppa fri: [l.o.'n.u] *PF* tr. *lonu*
löfte: [pæ.nu] *PF* sbst. *pänu*
lömsk (om en person), mystisk, lurig, skum: [lɛt.'wan] *PF* adj. *letwan* (härstammar ifrån **tute person** och **wan gömma**)
Lördag: [tr.'ki.vɛ] *PF* sbst. *trrkive* (sammansättn. från **trr dag** och **kive sjunde**)
löv, blad: [rikʔ] *PF* sbst. *rik*
lövgrön: [rɪ.kɛ.an] *PF* adj. *rìkean* (sammansättn. från **rik löv** och **ean grön**)
lövrik, lummig: [lɛ.'rikʔ] *PF* adj. *lerik* (härstammar ifrån **rik löv**)

mat (kollektivt substantiv, kan inte pluraliseras): [sju.vɛ] *PF* sbst. *syuve*
mat gjord av mjöl: [tsjo.sju] *PF* sbst. *tsyosyu* (sammansättn. från **tsyo mjöl** och **syuve mat**)
mat ifrån djuriskt ursprung, kött: [vɛj] *PF* sbst. *vey*
mata (med dativs-objekt) (ii): [jom.t.ɪŋ] *PF* itr. *yomting* (sammansättn. från **yom äta** och **ting ge**)
matlagningskonst, konsten att laga mat: [ti.'ʔɛm] *PF* sbst. *tì'em* (härstammar ifrån **'em laga mat**)
med (ackompanjemang): [hu] *PF* adp. *hu-*
med andra ord, som är: [a.lu] *PF* konj. *alu* (härstammar ifrån **a subjunktioner** och **lu va-**) (används för prepositioner)
med hela hjärtat, passionerat: [ni.'ft'a.vaŋ] *PF* adv. *nìftxavang* (härstammar ifrån **ftxavang passionerad**)
med hjälp av, med: [fa] *PF* adp. *fa-*
med nöje, med välbehag, välkommen (antaget zola'u) gladeligen: [ni.'pɪ.tɛʔ] *PF* adv. *nìprte'* (härstammar ifrån **prte' behaglig**)
med sikte på andra sidan, över: [fɛw] *PF* adp. *fɛw-*
med välbehag, välkommen (antaget zola'u) gladeligen, med nöje: [ni.'pɪ.tɛʔ] *PF* adv. *nìprte'* (härstammar ifrån **prte' behaglig**)
med, med hjälp av: [fa] *PF* adp. *fa-*
meddelande: [ʔu.'p'a.rɛ] *PF* sbst. *'upxare*
medlem: [ha.'p'i.tu] *PF* sbst. *hapxìtu* (härstammar ifrån **hapxì del, bit**)

- mellan:** [mi.'kam] *PF* adp. *mikam-*
- melodi:** [lawr] *PF* sbst. *lawr*
- men:** [slæ] *PF* konj. *slä*
- mening, betydelse:** [ral] *PF* sbst. *ral*
- mening, betydelse:** [wa.'wɛ] *PF* sbst. *wawe*
- mening, mål, sikte:** [ti.'kan] *PF* sbst. *tikan*
(härstammar ifrån **kan sikta**)
- meningsful, betydande:** [ni.wa.'wɛ] *PF* adv.
nìwawe (härstammar ifrån **wawe betydelse**)
- meningsfull, betydande:** [t'an.wa.'wɛ] *PF* adj.
txanwawe (sammansättn. från **txan mycket**
och **wawe betydelse**)
- mer, mera:** [ni.'ʔul] *PF* adv. *nì'ul*
- mera, mer:** [ni.'ʔul] *PF* adv. *nì'ul*
- mest, majoritet, flest, större del:** [t'am.'p'i] *PF*
sbst. *txampxi* (härstammar ifrån **txan myc-**
ket)
- metall:** [fɲapʔ] *PF* sbst. *fɲap*
- metallisk:** [lɛ.'fɲapʔ] *PF* adj. *lefɲap* (härstam-
mar ifrån **fɲap metall**)
- middag, middagstid, tolvslaget:** [k'am.tr] *PF*
sbst. *kxamtrr* (sammansättn. från **kxam mit-**
ten och **trr dag**)
- middag, serverad måltid:** [wu.tso] *PF* sbst.
wutso
- middagstid, middag, tolvslaget:** [k'am.tr] *PF*
sbst. *kxamtrr* (sammansättn. från **kxam mit-**
ten och **trr dag**)
- midnatt:** [k'am.t'on] *PF* sbst. *kxamtixon* (sam-
mansättn. från **kxam mitten** och **txon natt**)
- mig, Jag:** [o.ɛ] *PF* pron. *oe*
- mild, behaglig:** [tsja.fɛ] *PF* adj. *tsyafe*
- militärklan, trupp:** [wem.po.ɲu] *PF* sbst.
wempongu (sammansättn. från **wem slåss,**
kämpa och **pongu grupp**)
- mina ursäkter (erkännande av skuld och ånger), förlåt:** [ɲaj.'t'o.a] *PF* interj. *ngaytxoa*
(sammansättn. från **ngeyä din** och **txoa**
förlåtelse)
- mindre krämpa:** [sæ.'sp'in.tsjipʔ] *PF* sbst.
säspxintsyip (härstammar ifrån **säspxin**
sjukdom)
- minoritet, liten del:** [him.'p'i] *PF* sbst. *himpxi*
- minne, åtanke:** [ʔokʔ] *PF* sbst. *'ok*
- minnesvärd, oförglömlig:** [kɛ.tʃuk.'tʃwaʔʔ] *PF*
adj. *ketsuktswa'* (härstammar ifrån **tswa'**
forget)
- misstag, fel:** [k'ɛ.jɛj] *PF* sbst. *kxeyey*
- mitt, center, plats i mitten:** [k'am.tʃɛŋ] *PF*
sbst. *kxamtseng* (sammansättn. från **kxam**
mitt, mittpunkt och **tseng plats**)
- mitt, mittpunkt:** [k'am] *PF* sbst. *kxam*
- mittpunkt, mitt:** [k'am] *PF* sbst. *kxam*
- mjuk (om ett föremål):** [hɛw.nɛ] *PF* adj. *hew-*
ne
- mjuk (om ett ljud):** [ʔa.ɲo] *PF* adj. *'ango*
- mjöl:** [tsjo] *PF* sbst. *tsyö*
- mod, tapperhet:** [ti.'tʃtɛw] *PF* sbst. *tittɛw*
- modig:** [tʃtɛw] *PF* adj. *tɛw*
- modig, tapper:** [ti.'tʃtɛw.ɲaʔʔ] *PF* adj. *titt-*
stewnga' (härstammar ifrån **tittɛw mod,**
tapperhet)
- mogen, som en vuxen:** [ni.'fjɛjn.tu] *PF* adv. *nì-*
fyeyntu (härstammar ifrån **fyeyntu vuxen**)
- mogen, vuxen:** [fjɛjn] *PF* adj. *fyeyn*
- mognad, fullt utvecklad:** [ti.'fjɛjn] *PF* sbst. *tì-*
fyeyn (härstammar ifrån **fyeyn mogen, vux-**
en)
- moln:** [pi.'wopʔ] *PF* sbst. *pìwopx*
- molnig:** [lɛp.'wopʔ] *PF* adj. *lepwopx* (härstam-
mar ifrån **pìwopx moln**)
- molnigt, stängd:** [tʃstu] *PF* sbst. *tstu*
- morgon:** [rɛ.won] *PF* sbst. *rewon*
- mossa:** [pɪ.wi] *Prr* sbst. *prrwoll* (sammansättn.
från **prnen bebis** och **'ewll planta**)
- mot (riktning), till:** [nɛ] *PF* adp. *ne-*
- mot (som i: slåss mot), emot:** [wæ] *PF* adp.
wä+
- motsats, på andra sidan:** [fɛw.tʃokʔ] *PF* adj.
fewtusok (härstammar ifrån **few- över**)
- motståndare:** [wæ.tu] *PF* sbst. *wätu* (härstam-
mar ifrån **wä- mot**)
- mottaga, ta emot, få:** [t-ɛl] *PF* tr. *tel*
- motvilligt, omedhållande:** [ni.wæ.'tɛ] *PF* adv.
nìwäte (härstammar ifrån **wäte gräla**)
- mugg, kopp:** [tʃɲal] *PF* sbst. *tsɲal*
- mun:** [k'a] *PF* sbst. *kxa*
- musik:** [pam.tʃɛ.o] *PF* sbst. *pamtseo* (samman-
sättn. från **pam ljud** och **tseo konst**)
- musiker:** [pam.tʃɛ.o.tu] *PF* sbst. *pamtseotu*
(härstammar ifrån **pamtseo musik**)
- musikinstrument (allmänt begrepp):**
[ʔo't'aŋ] *PF* sbst. *'otxang*
- mycket (abstrakt), väldigt:** [ni.'t'an] *PF* adv.
nìtxan (härstammar ifrån **txan mycket**)
- mycket, många (i kvantitet):** [t'an] *PF* adj. *tx-*
an

mystisk, lurig, skum, lömsk (om en person): [let.'wan] *PF* adj. *letwan* (härstammar ifrån *tute person* och *wan gömma*)
mäktig: [fkɛw] *PF* adj. *fkew*
mäktig, nobel: [nawm] *PF* adj. *nawm*
mängd: [hɪm.'t'an] *PF* sbst. *hɪmtxan* (sammansättn. från *hɪm liten* och *txan mycket*)
märka, känna, uppfatta: [ʔ.ɛ.f.u] *PF* tr. *'efu*
mätt, belåten (angående mat): [jɛ.hak'] *PF* adj. *yehakx* (härstammar ifrån *ye nöjd* och *ohakx hungrig*)
mål, sikte, mening: [tɪ.'kan] *PF* sbst. *tikan* (härstammar ifrån *kan sikta*)
måla, illustrera: [w.ɛjn] *PF* v. *weyn*
månad: [vo.'sp'ɪ] *PF* sbst. *vospxɪ* (härstammar ifrån *vosɪpxɪ tolfedel* och *zɪsɪtə av ett år*)
Måndag: [tr.'mu.vɛ] *PF* sbst. *trrmuve* (sammansättn. från *trr dag* och *muve andra*)
många: [p'aɪ] *PF* adj. *pxay* (används med singular eller plural av substantiv)
många: [ni.'p'aɪ] *PF* adv. *nɪpxay* (härstammar ifrån *pxay många*)

N

Na'vi-aktigt, som Na'vi: [ni.'naʔ.vi] *PF* adv. *nɪNa'vi* (härstammar ifrån *Na'vi the People*)
nacke: [pɛwn] *PF* sbst. *pewn*
naken, utan kläder: [luk.'pɛn] *PF* adj. *lukpen* (sammansättn. från *luke utan* och *pen kläder*)
namn: [tst'o] *PF* sbst. *tstxo*
natt: [t'on] *PF* sbst. *txon*
naturligtvis, så klart, givetvis, enligt sunt förnuft: [ni.'lun] *PF* adv. *nɪlun*
nedsänkning (i vätska), doppande: [jɛm.'fpaɪ] *PF* sbst. *yemfpay* (sammansättn. från *yem stoppa*, *lägga* och *pay water*)
nej: [kɛ.hɛ] *PF* part., interj. *kehe*
neka, avvisa: [tsy.ær] *PF* tr. *tsyär*
ner (riktning): [nɛ.'kl] *PF* adv. *nekl*
ni alla, ni: [aj.'ŋa] *PF* pron. *aynga* (härstammar ifrån *nga ni*)
ni, ni alla: [aj.'ŋa] *PF* pron. *aynga* (härstammar ifrån *nga ni*)
njutbar, behaglig, trevlig (fysiskt, sexuellt): [mo.'wan] *PF* adj. *mowan*
njutbar, trevlig (om en aktivitet): [pɪ.'tɛʔ] *PF* adj. *prte'*

många (i kvantitet), mycket: [t'an] *PF* adj. *txan*
måste: [z.ɛ.n.ɛ] *PF* itr. *zene*
möjlig: [lɛ.'tsun.slu] *PF* adj. *letsunslu* (härstammar ifrån *tsunslu kan*, *vara möjligt*)
möjlighet, chans: [sk'om] *PF* sbst. *skxom*
mönster: [rɛ.nu] *PF* sbst. *renu*
mörk: [vawm] *PF* adj. *vawm*
mörk färg: [vawm.pin] *PF* sbst. *vawmpin* (härstammar ifrån *vawm mörk*)
mörker: [tɪ.'vawm] *PF* sbst. *tɪvawm* (härstammar ifrån *vawm mörk*)
mörkläggnings: [tɪ.'wan] *PF* sbst. *tɪwan* (härstammar ifrån *wan gömma*)
möta någon avsiktligt (använd hu med): [ul.'t'a.'s.i] *PF* itr. *ultxa si* (härstammar ifrån *ultxa möte*)
mötas av slump, träffa: [ul.'t'a.r-un] *PF* tr. *ul-txarun* (sammansättn. från *ultxa möte* och *run hitta*)
möte: [ul.'t'a] *PF* sbst. *ultxa*

njutning: [tɪ.'pɪ.tɛʔ] *PF* sbst. *tɪprte'* (härstammar ifrån *prte' njutbart*)
nobel, mäktig: [nawm] *PF* adj. *nawm*
nog, tillräckligt (efter ett adjektiv): [ni.'tam] *PF* adv. *nɪtam* (härstammar ifrån *tam tillräckligt*)
noll: [kɛw] *PF* nr. *kew*
nu: [setʔ] *PF* adv. *set*
nummer: [hol.'p'aɪ] *PF* sbst. *holpxay* (sammansättn. från *hol några, få* och *pxay många*)
nutid: [sɛ.kɪ] *PF* sbst. *sekr* (sammansättn. från *set nu* och *krr tid*)
nuvarande,, aktuell: [lɛ.'fkɪ] *PF* adj. *lefkrr* (härstammar ifrån *fikrr den här tiden*)
ny: [mɪpʔ] *PF* adj. *mip*
nybörjare: [sɪjæ.ʔi.ju] *PF* sbst. *sngä'iyu* (härstammar ifrån *sngä'i börja*)
nyfiken: [lɛ.'no.mum] *PF* adj. *lenomum* (härstammar ifrån *newomum vara nyfiken*)
nyfikenhet: [tɪ.'no.mum] *PF* sbst. *tɪnomum* (härstammar ifrån *newomum vara nyfiken*)
nyfödd, bebis: [pɪ.nɛn] *PF* sbst. *prnen*
nyheter som: [fmawnta] *PF* sbst. *fmawnta* (sammandragning av *fmawn-it a*)

nyheter, något att rapportera: [fɪmawn] *PF* sbst. *fɪmawn*
nykomling, någon som just anlänt: [zi.'ma.'ʔu.yu] *PF* sbst. *zìma'uyu*
nylig, senaste: [sokʔ] *PF* adj. *sok*
nyligen, för närvarande: [ni.'fkɿ] *PF* adv. *nìf-krr* (härstammar ifrån **fikrr** *den här tiden*)
nylna, sjunga utan ord: [t·ɪŋ lawr] *PF* itr. *ting lawr* (härstammar ifrån **lawr** *melodi*)
när: [kɿ.pɛ] *PF* interr. *krrpe* allomorf av **pehrr** (sammansättn. ifrån **krr** *tid*)
när: [pɛ.'hɿ] *PF* interr. *pehrr* allomorf av **krrpe** (sammansättn. ifrån **krr** *tid*)
nära, tätt intill: [l·okʔ] *PF* adp. *lok-*
nära, vara nära: [s·im] *PF* sitr. *sim*
närma sig: [l·okʔ] *PF* v. *lok*
näsa: [on.tu] *JC* sbst. *ontu*
näspiercing, näsring: [ʼon.tsaŋ] *PF* sbst. *ontsang* (sammansättn. från **ontu** *näsa* och **tsang** *piercing*)
näsring, näspiercing: [ʼon.tsaŋ] *PF* sbst. *ontsang* (sammansättn. från **ontu** *näsa* och **tsang** *piercing*)
nästa: [haj] *PF* adj. *hay*
nästa: [ni.'haj] *PF* adv. *nìhay* (härstammar ifrån **hay** *nästa*)
nästa gång: [ha.'ja.lo] *PF* adv. *hayalo* (sammansättn. från **hay** *nästa* och **alo** *tid*)
nästa helg: [mun.trɿ.a.j] *PF* sbst. *muntrray* (härstammar ifrån **muntr** *helg*)
nästa månad: [vo.'spʰ.l.a.j] *PF* sbst. *vospɿaj* (härstammar ifrån **vospɿ** *månad*)
nästa vecka: [kin.trɿ.a.j] *PF* sbst. *kintrray* (härstammar ifrån **kintr** *vecka*)

O

O (vokativ markör): [ma] *PF* part. *ma*
oavbrutet, kontinuerligt: [ni.'tutʔ] *PF* adv. *nìtut* (härstammar ifrån **tut** *kontinuerlig markör*)
oavbrutet, utan att sluta: [ni.l.kɛ.'ftaŋ] *PF* adv. *nìlkeftang* (sammansättn. från **luke** *utan* och **ftang** *sluta*)
obehaglig för sinnena, vidrig: [væʔ] *PF* adj. *vä'*
objekt, sak: [ʔu] *PF* sbst. *'u*
ocean, hav: [t'am.'pa.j] *PF* sbst. *txampay* (sammansättn. från **txan** *stort* och **pay** *vatten*)

nästan: [stum] *PF* adv. *stum*
någon: [ʔu.tɛ.o] *PF* pron. *tuteo* (härstammar ifrån **tute** *person*)
någon som har bemästrat en konst eller färdighet, expert: [tsul.'fæ.tu] *PF* sbst. *tsulfātu* (härstammar ifrån **tsulfä** *sakkunskap*)
någon som just anlänt, nykomling: [zi.'ma.'ʔu.yu] *PF* sbst. *zìma'uyu*
någonstans: [ʔɛ.ŋo] *PF* pron. *tsengo* (härstammar ifrån **tseng** *plats*)
någoting: [ʔu.o] *PF* pron. *'uo*
något att rapportera, nyheter: [fɪmawn] *PF* sbst. *fɪmawn*
något fantiserat, något påhittat: [ʼron.sɛɛl] *PF* sbst. *ronsrel* (härstammar ifrån **ronsrelnogop** *föreställa sig*)
något påhittat, något fantiserat: [ʼron.sɛɛl] *PF* sbst. *ronsrel* (härstammar ifrån **ronsrelnogop** *föreställa sig*)
något som ger njutning, vara tilltalande eller sympatisk: [s·u.n·u] *PF* itr. *sunu*
något som man kan dricka, dricka: [na.'ɛɿ] *PF* sbst. *naer*
några, få: [hol] *PF* adj. *hol*
några, få: [ʔa.'ʔaw] *PF* adj. *'a'aw* (används med substantiv som går att räkna i singular)
några, inte många: [ni.'hol] *PF* adv. *nìhol* (härstammar ifrån **hol** *några*)
nödvändig: [lɛ.'kin] *PF* adj. *lekin* (härstammar ifrån **kin** *behöva*)
nöjd, belåten: [jɛ] *PF* adj. *ye*
nöjesaktivitet, hobby: [sæ.'su.lim] *PF* sbst. *sä-sulin* (härstammar ifrån **sulin** *vara upptagen* (på ett positivt sätt))

och: [sɿ] *PF* konj. *sì* (kopplar ihop två saker, kan sättas dit som *-sì*: men för andående klausuler används **ulte** *och*)
och (klausul-konjunktion): [ʼul.tɛ] *PF* konj. *ulte*
också: [kopʔ] *PF* adv. *kop*
också: [ni.'tɛŋ] *PF* adv. *nìteng* (härstammar ifrån **teng** *same, equal*) *samma, lika*
ockupera en plats, vara: [t·okʔ] *PF* tr. *tok*
offer, erbjudande: [st'ɛ.nu] *PF* sbst. *stxenu* (sammansättn. från **stxeli** *gåva* och **lonu** *släppa*)

offra, erbjuda: [st'ɛ.nu.t.ɪŋ] *PF* tr. *stxenutɪŋ*
(härstammar ifrån *stxenu* *erbjudande, offer*)

ofta: [p'im] *PF* adv. *pxim*

oförlömlig, minnesvärd: [kɛ.t̩suk.t̩swaʔ] *PF* adj. *ketsuktswa'* (härstammar ifrån *tswa'* *forget*)

ohälsosam: [kɛl.'fpom.tok'] *PF* adj. *kelfpomtokx*
(sammansättn. från *ke inte* och *fpomtokx hälsa*)

oj!, ups!: [ʔæʔ] *PF* interj. 'ä'

OK, tillräckligt, okej, det blir bra: [t.am] *PF*
itr., interj. *tam*

okej, tillräckligt, OK, det blir bra: [t.am] *PF*
itr., interj. *tam*

okänd, konstigt: [st'oŋ] *PF* adj. *stxong*

olycka: [fɛ.kɛm] *PF* sbst. *fekem* (sammansättn. från *fe' dålig* och *kem handling*)

om: [t'o] *PF* konj. *txo*

om inte i självständig klausul (ii), hoppas (med tsnì för en önskad sak: [sil.'p.ɛj] *PF*
itr. *silpey* (sammansättn. från *siltsan bra* och *pey vänta*)

om inte, annars: [t'o.kɛ.fjɔw] *PF* konj. *txokefyaw*
(sammansättn. från *txo-ke-fya'o'-aw om inte en väg*)

om, angående: [tɛ.'ri] *PF* adp. *teri-*

omedelbart (inte så snart som pxiswaway):
[p'i.'jɛʔ.tɪn] *PF* adv. *pxiye'rɪn* (sammansättn. från *ye'rɪn snart* och *pxi vass*)

omedhållande, debattslysten: [lɛ.wæ.'tɛ] *PF* adj. *lewäte* (härstammar ifrån *wäte gräla*)

omedhållande, motvilligt: [nɪ.wæ.'tɛ] *PF* adv. *nìwäte* (härstammar ifrån *wäte gräla*)

omen, tecken: [a.'u.ŋi.a] *PF* sbst. *aungia*

omfamning, kram: [sæm.'yam] *PF* sbst. *sämyam* (härstammar ifrån *meyam krama*)

omfamna, krama, hålla i sin famn:
[m.ɛ.'y.am] *PF* tr. *meyam*

omkrets, gräns: [p'aw.pa] *PF* sbst. *pxawpa*
(sammansättn. från *pxaw runt* och *pa'o sida*)

P

pang, boom, crash (onomatopoetikon):
[k'aj.aj.aj] *PF* interj. *kxangangang*

pappa: [sɛm.pul] *PF* sbst. *sempul*

omoget, som ett barn: [nɪ.'ʔɛ.vɛŋ] *PF* adv. *nì'eveng* (härstammar ifrån *'eveng barn*)

område: [kl.'p'il.tu] *PF* sbst. *klpxiltu*

omslag, lock, skydd: [lɛw] *PF* sbst. *lew*

omtänksam, snäll, hänsynsfull, vänlig:
[t̩stun.wi] *PF* adj. *tstunwi*

omöjlig: [kɛl.'tsun] *PF* adj. *keltsun* (sammansättn. från *ke inte* och *tsun kunna*)

ond, dålig: [kawŋ] *PF* adj. *kawng*

ondska: [tɪ.'kawŋ] *PF* sbst. *tikawng* (härstammar ifrån *kawng dålig, ond*)

Onsdag: [tr.'tsɪ.vɛ] *PF* sbst. *trrtsive* (sammansättn. från *trr dag* och *tsive fjärda*)

optimalt, bäst: [nɪ.'swɛj] *PF* adv. *nìswey* (härstammar ifrån *swey bäst*)

orange, röd: [t̩tum.pɪn] *PF* sbst. *tumpin* (härstammar ifrån *tun röd, orange*)

orange, röd: [tun] *PF* adj. *tun*

ord: [lɪ.'ʔu] *PF* sbst. *li'u*

ordinär, vanlig, (rutinmässig): [lɛ.'tr̩.tr̩] *PF* adj. *letrrrtr̩* (härstammar ifrån *trr dag*)

originell, unik, härstammar inte ifrån en annan källa: [lɛ.'tsim] *PF* adj. *letsim* (härstammar ifrån *tsim källa*)

originellt, på ett originellt sätt: [nɪ.'tsim] *PF* adv. *nìtsim* (härstammar ifrån *tsim källa*)

orbunke: [lɪ.'p'a] *RL,PF* sbst. *ipxa*

oro: [sɲum] *PF* sbst. *sngum*

oroande, upprörande: [nɪ.'sɲum] *PF* adv. *nìsngum* (härstammar ifrån *sngum oro*)

orsak: [o.'ɛjk'] *PF* sbst. *oeyk*

oss (du med), vi: [aj.'wɛŋ] *PF* pron. *ayoeng* (härstammar ifrån *oe jag*) (*ayoenga-* bas för suffix)

oss (inte du), vi: [aj.'o.ɛ] *PF* pron. *ayoe* (härstammar ifrån *oe jag*)

oturligt, tråkigt nog: [nɪ.kɛ.'ft'o] *PF* adv. *nìkeftxo* (härstammar ifrån *keftxo ledsen, inte glad*)

ovanpå, på: [sɪn] *PF* adp. *sìn-*

oväntad, vara annorlunda, konstig, underlig:
[h.ɛk'] *PF* itr. *hek*

- para sig (med någon), gifta sig:** [mun.'t'a 's-i] _{PF} itr. *muntxa si* (härstammar ifrån **muntxa parad**)
- parad, gift:** [mun.'t'a] _{PF} adj. *muntxa*
- parning, giftermål:** [ti.mun.'t'a] _{PF} sbst. *tımuntxa* (härstammar ifrån **muntxa parad**)
- parti, grupp av människor:** [po.ŋu] _{PF} sbst. *pongu* (härstammar ifrån **po han/hon**)
- partikel som används i hela namn:** [tɛ] _{JC} part. *te*
- passera (något):** [ft.ɛm] _{PF} tr. *fɛm*
- passion:** [ti.'ft'a.vaŋ] _{PF} sbst. *tiftxavang* (härstammar ifrån **ftxavang passionerad**)
- passionerad:** [ft'a.vaŋ] _{PF} adj. *ftxavang*
- passionerat, med hela hjärtat:** [ni.'ft'a.vaŋ] _{PF} adv. *niftxavang* (härstammar ifrån **ftxavang passionerad**)
- person:** [tu.tɛ] _{PF} sbst. *tute*
- piercing:** [tsaŋ] _{PF} sbst. *tsang*
- pil:** [swi.'zaw] _{PF} sbst. *swizaw*
- pil och båge:** [tsko swi.'zaw] _{PF} sbst. *tsko swizaw* (sammansättn. från **tsko båge** och **swizaw pil**)
- placera, sätta dit, sätta:** [j.ɛm] _{PF} tr. *yem*
- plan, förberedelser:** [ti.'hawl] _{PF} sbst. *tihawl* (härstammar ifrån **hawl förbereda**)
- planta, växt:** [ʔɛ.w] _{PF} sbst. *'ewll*
- plats:** [tsɛŋ(ɛ)] _{PF} sbst. *tseng(e)*
- plats i mitten, center, mitt:** [k'am.tɛŋ] _{PF} sbst. *kxamtseng* (sammansättn. från **kxam mitt, mittpunkt** och **tseng plats**)
- pojke:** [ʔɛ.vɛ.ŋan] _{PF} sbst. *'evengan* (härstammar ifrån **'eveng barn**)
- pojke (vardagligt):** [ʔɛ.van] _{PF} sbst. *'evan* (härstammar ifrån **'evengan pojke**)
- poncho, sjal, cape:** [ʔa.tɛ] _{PF} sbst. *'are*
- position:** [k'.tsɛŋ] _{PF} sbst. *kltseng* (härstammar ifrån **tseng plats**)
- prata om, samtala om, säga något angående:** [l'awkʷ] _{PF} tr. *lawk*
- prata, konversera, ha en konversation:** [p.æŋ.'k'o] _{PF} itr. *pängkxo*
- prata, tala:** [p.'.t'.ɛ] _{PF} v. *plltxe*
- pratara, snackare:** [pæŋ.'k'o.ju] _{PF} sbst. *pängkxo* (härstammar ifrån **pängkxo prata, konversera**)
- precis (om saker), detaljerad:** [hi.'no] _{PF} adj. *hino*
- precis efter:** [p'i.'maw] _{PF} adp. *pximaw-* (sammansättn. från **maw efter** (tidsmässigt) och **pxi vass**)
- precis innan:** [p'i.'sɛɛ] _{PF} adp. *pxisre+* (sammansättn. från **sre före** (tidsmässigt) och **pxi vass**)
- present, gåva:** [st'ɛ.li] _{PF} sbst. *stxeli*
- presentera, introducera:** [mu.w.in.'t'u] _{PF} tr. *muwintxu* (härstammar ifrån **wintxu visa**)
- primär, främst:** [t'in] _{PF} adj. *txin*
- problem, svårighet:** [ti.'ŋæ.zikʷ] _{PF} sbst. *tɪŋ-äzik* (härstammar ifrån **ngäzik svårt**)
- producera:** [slej.'k-u] _{PF} tr. *sleyku* (härstammar ifrån **slu bli** och «**eyk**» orsakande infix)
- profetia:** [ti.'sɛɛ.sɛ.ʔa] _{PF} sbst. *tisrese'a* (härstammar ifrån **srese'a förutspå**)
- projekt, en bit av ett arbete:** [ti.'kaŋ.kem.vi] _{PF} sbst. *tikangkemvi* (härstammar ifrån **tikangkem arbete**)
- prova på, pröva, testa:** [majʔ] _{PF} mtr. *may'*
- pröva, testa, prova på:** [majʔ] _{PF} mtr. *may'*
- ps., tillägg:** [ti.'suŋ] _{Lance} sbst. *tisung* (härstammar ifrån **sung lägga till**)
- puss, kyss:** [sæ.'pom] _{PF} sbst. *säpom* (härstammar ifrån **pom pussa**)
- pytsan! (nedvärdering):** [pakʷ] _{PF} part. *pak*
- på andra sidan, motsats:** [f'ew.tɔkʷ] _{PF} adj. *fewtusok* (härstammar ifrån **few- över**)
- på avstånd, långt bort:** [a.'lim] _{PF} adv. *alim* (härstammar ifrån **lim lång, vara lång**)
- på det sättet, sådär:** [tsa.'fja] _{PF} pron. *tsafya* (sammansättn. från **tsa- det där** och **fya'o väg, sätt**)
- på ett originellt sätt, originellt:** [ni.'tsim] _{PF} adv. *nitsim* (härstammar ifrån **tsim källa**)
- på ett smart sätt, intelligent:** [ni.'ka.nu] _{PF} adv. *nikanu* (härstammar ifrån **kanu smart**)
- på ett sätt som om ens liv står på spel:** [nɛm.'tɛj] _{PF} adv., interj. *nemrey* (härstammar ifrån **emrey överleva**)
- på ett sätt som är njutbart eller behagligt:** [ni.'ʔoʔ] _{PF} adv. *nio'* (härstammar ifrån **'o' spännande, roligt**)
- på ett sätt som...:** [ni.'fja.ʔo] _{PF} adv. *nifya'o* (härstammar ifrån **fya'o väg (sätt)**)
- på grund av det, därför:** [ta.'fɾal] _{PF} adv. *tafɾal*
- på samma nivå, lika:** [ni.'ʔɛŋ] _{PF} adv. *n'eng* (härstammar ifrån **'engeng nivå**)

på samma sätt, liknande: [ni.'stɛŋ] *PF* adv. *nisteng* (härstammar ifrån **steng** *liknande*)
på, i: [mi] *PF* adp. *mì+*
på, ovanpå: [sm] *PF* adp. *sìn-*
på, vid (plats): [ro] *PF* adp. *ro+*

R

(rutinmässig), vanlig, ordinär: [lɛ.'tɹ.tɹ] *PF* adj. *letrrrrr* (härstammar ifrån **trr** *dag*)
rak: [jɛj] *PF* adj. *yey*
rak upprätt: [p'im] *PF* adj. *pxim*
rakt, upprätt: [ni.'p'im] *PF* adv. *nìpxim* (härstammar ifrån **pxim** *upprätt, rak*)
redan: [li] *PF* adv. *li*
redan, före, förr i tiden: [sɛɛ.'kɹ] *PF* adv. *srekr* (sammansättn. från **sre** *före* och **krr** *time*)
redo: [a.'lak.si] *PF* adj. *alaksi*
redskap, verktyg: [sæ.'ʔo] *PF* sbst. *sä'o*
reflektera, imitera: [rɪ'ɪr s-i] *PF* itr. *rì'ir si* (härstammar ifrån **rì'ir** *reflektion*)
reflektion, avspegling: [rɪ'ɪr] *PF* sbst. *rì'ir*
regel, riktlinje: [ko.'rɛŋ] *PF* sbst. *koren*
regelbundet, dagligen: [ni.'tɹ.tɹ] *PF* adv. *nìtrrrrr* (härstammar ifrån **trr** *dag*)
regn: [tom.pa] *PF* sbst. *tompa*
regndroppe: [tom.pi.va] *PF* sbst. *tompiva* (härstammar ifrån **tompa** *regn* och **ilva** *droppe*)
regnstorm: [t'an.'tom.pa] *PF* sbst. *txantompa* (sammansättn. från **txan** *mycket* och **tompa** *regn*)
ren: [la.ro] *PF* adj. *laro*
repetera, göra igen: [l-ɛjn] *PF* tr. *leyn*
representera, företräder, exemplifierar: [k-ɛ.n-oŋ] or [kɛ.n-oŋ] *PF* v. *kenong* (sammansättn. från **ke** *inte* och **nong** *följa efter*)
resa: [s-op'] *PF* itr. *sop*
resa: [ti.'sop'] *PF* sbst. *tìsop* (härstammar ifrån **sop** *resa*)
resande, resenär: [sop.ju] *PF* sbst. *sopyu* (härstammar ifrån **sop** *resa*)
resenär, resande: [sop.ju] *PF* sbst. *sopyu* (härstammar ifrån **sop** *resa*)

S

se upp!," arg snäsning: [o.'s:] *LA* interj. *oìsss*
skit också!," uttryck av varning eller frustration: [t̃sa.'hɛj] *ZS* interj. *tsa-hey*

påhittad, imaginär: [lɛ.'ron.sɛɛl] *PF* adj. *leronsrel* (härstammar ifrån **ronsrelnogop** *föreställa sig*)

respons, svar: [ti.'ʔɛjn] *PF* sbst. *tì'eyng* (härstammar ifrån **'eyng** *svar*)
rid ut: [kæ.'m-ak.t-o] *PF* v. *kämakto* (sammansättn. från **kä** *åka, gå* och **makto** *rida*)
rida: [m-ak.t-o] *PF* tr. *makto*
riktlinje, regel: [ko.'rɛŋ] *PF* sbst. *koren*
roligt, spännande: [ʔoʔ] *PF* adj. *'o'*
roll i samhället, yrke: [t'in.tm] *PF* sbst. *txin-tin* (sammansättn. från **txin** *huvud* och **tin** *aktivitet som håller en upptagen*)
rop för att varna, varningsskall, stridsberedskap!," [raw.kɛ] *PF* interj. *rawke*
rot: [ɹɹ] *PF* sbst. *ngrrr*
rumpa: [t'im] *PF* sbst. *txim*
runt om, runt: [p'aw] *PF* adp. *pxaw-*
runt, runt om: [p'aw] *PF* adp. *pxaw-*
rycka, dra: [za.'ʔ-æ.r-ip'] *PF* tr. *za'ärìp* (härstammar ifrån **'ärìp** *flytta*)
rygg, baksida (av kroppen): [t'al] *PF* sbst. *txal*
rytm: [ka.to] *PF* sbst. *kato*
rytm, slag (rytmiskt): [ʔɛ.koŋ] *PF* sbst. *'ekong*
ryttare av sista skuggan: [to.ruk' mak.to] *JC* sbst. *toruk makto* (sammansättn. från **toruk** *leonopteryx* och **makto** *rida*)
rädda, skydda: [z-oŋ] *PF* v. *zong*
rädsla: [t'o.pu] *PF* sbst. *txopu*
rätt, korrekt: [ɛ.'jawɹ] *PF* adj. *eyawɹ*
rätt, rättvis, korrekt: [mu.'i.æ] *PF* adj. *muiä*
rättvis, rätt, korrekt: [mu.'i.æ] *PF* adj. *muiä*
röd, orange: [tum.pin] *PF* sbst. *tumpin* (härstammar ifrån **tun** *röd, orange*)
röd, orange: [tun] *PF* adj. *tun*
rök: [k'ɛ.nɛɹ] *PF* sbst. *kxener*
röra framåt, avancera: [s-a.'l-ɛw] *PF* v. *salew*
röst: [mok.ri] *PF* sbst. *mokri*

stridsberedskap!," varningsskall, rop för att varna: [raw.kɛ] *PF* interj. *rawke*
sak, handling, dåd: [kɛm] *PF* sbst. *kem*

- sak, objekt:** [ʔu] *PF* sbst. 'u
- sak, ärende:** [t'ɛ.lɛ] *PF* sbst. *txele*
- saker:** [a.'ju] *PF* sbst. *ayu* (härstammar ifrån 'u *sak*) (aldrig plural *u*)
- sakkunskap:** [tsul.'fæ] *PF* sbst. *tsulfä*
- saknad (för en frånvarande person):** [lom] *PF* adj. *lom*
- saknad person:** [lom.tu] *PF* sbst. *lomtu* (härstammar ifrån *lom saknad*)
- samla ihop, samla:** [st.ar.s.im] *PF* tr. *starsim*
- samla, samla ihop:** [st.ar.s.im] *PF* tr. *starsim*
- samma sätt som (liknande handling), som:** [ni.'tɛŋ.fja] *PF* adv. *nitengfya* (härstammar ifrån *tengfya som, samma sätt som (konj.)*)
- samma sätt som (situationsanpassad likhet), som:** [tɛŋ.fja] *PF* konj. *tengfya* (sammansättn. från *teng samma, lika och fya'o väg*)
- samma, lika:** [tɛŋ] *PF* adj. *teng*
- sammanfattning, summering:** [vur.vi] *PF* sbst. *vurvi* (härstammar ifrån *vur berättelse*)
- samtala i förtroende:** [ti.'rɛ.a.p.æŋ.k'o] *PF* v. *tireapängkxo* (sammansättn. från *tirea ande och pängkxo prata, samtala*)
- samtala om, prata om, säga något angående:** [l-awk'] *PF* tr. *lawk*
- samtidigt som, under tiden:** [tɛŋ.'kɪ] *PF* konj. *tengkrr* (sammansättn. från *teng samma, lika och krr tid*)
- samticka, hålla med:** [m.l.'t.ɛ] *PF* v. *mlle*
- sann:** [ŋaj] *PF* adj. *ngay*
- sannerligen:** [ni.'ŋaj] *PF* adv. *nìngay* (härstammar ifrån *ngay sant*)
- sanning:** [ti.'ŋaj] *PF* sbst. *tìngay* (härstammar ifrån *ngay sant*)
- sannolik, trolig, troligt sannolikt:** [sk'a.kɛp'] *PF* adj., adv. *skxakep*
- se (fysiskt):** [ts.ɛ.'ʔ.a] *PF* tr. *tse'a*
- se efter, ta hand om, vara ansvarig för:** [v.ɛwŋ] *PF* tr. *vewng*
- se in i, se, förstå, känna (spirituellt):** [k.a.m.ɛ] *PF* tr. *kame*
- se upp, var försiktig:** [na.ri s-i] *PF* itr. *nari si* (härstammar ifrån *nari öga*)
- se ut, verka som:** [l.am] *PF* itr. *lam*
- se, se in i, förstå, känna (spirituellt):** [k.a.m.ɛ] *PF* tr. *kame*
- sedan:** [kam] *PF* adp. *kam-*
- sedan (dess), sen:** [ta.'kɪ.a] *PF* konj. *takrra* allomorf av *akrrta* (sammansättn. från *krr tid och ta från*)
- sedan (dess), sen:** [a.'kɪ.ta] *PF* konj. *akrrta* allomorf av *takrra* (sammansättn. från *krr tid och ta från*)
- sekund, litet ögonblick:** [swaw.tsjip'] *PF* sbst. *swawtsyip* (härstammar ifrån *swaw ögonblick*)
- sekund, väldigt kort tid:** [hi.kɪ] *PF* sbst. *hikrr* (sammansättn. från *hi'i liten, kort och krr tid*)
- sen:** [hawŋ.kɪ] *PF* adv. *hawngkrr* (sammansättn. från *hawng överflöd och krr tid*)
- sen (att vara sen):** [lɛ.'hawŋ.kɪ] *PF* adj. *le-hawngkrr* (härstammar ifrån *hawngkrr sen*)
- sen eftermiddag, kväll (före skymning):** [kajm] *PF* sbst. *kaym*
- sen, sedan (dess):** [ta.'kɪ.a] *PF* konj. *takrra* allomorf av *akrrta* (sammansättn. från *krr tid och ta från*)
- sen, sedan (dess):** [a.'kɪ.ta] *PF* konj. *akrrta* allomorf av *takrra* (sammansättn. från *krr tid och ta från*)
- senaste gången:** [ha.'ma.lo] *PF* adv. *hamalo* (sammansättn. från *ham föregående och alo tid*)
- senaste, nylig:** [sok'] *PF* adj. *sok*
- serverad måltid, middag:** [wu.tso] *PF* sbst. *wutso*
- sex:** [pu.kap'] *PF* nr. *pukap*
- sextiofyra:** [zam] *PF* nr. *zam*
- sexuellt, njutbar, behaglig, trevlig (fysiskt):** [mo.'wan] *PF* adj. *mowan*
- sida:** [pa.'ʔo] *PF* sbst. *pa'o*
- sikta:** [k-an] *PF* mtr. *kan*
- sikte, mål, mening:** [ti.'kan] *PF* sbst. *tikan* (härstammar ifrån *kan sikta*)
- simma:** [sl.ɛ.l.ɛ] *PF* itr. *slele*
- simmandes, genom att simma:** [ni.'slɛ.lɛ] *PF* adv. *nìslele* (härstammar ifrån *slele simma*)
- simpel, enkel:** [ftu.ɛ] *PF* adj. *ftue*
- sinne:** [ron.sem] *PF* sbst. *ronsem*
- sist, slutgiltig:** [sjɛn] *PF* adj. *syen*
- sista, ultimata, slutgiltiga:** [tor] *PF* adj. *tor* (härstammar ifrån *toruk sista skuggan*)
- sitta:** [h.ɛjn] *PF* itr. *heyn*
- situation, tillstånd:** [ti.'fkɛj.tok'] *PF* sbst. *tif-keytok* (härstammar ifrån *fkeytok existera*)
- sjal, poncho, cape:** [ʔa.ɛ] *PF* sbst. 'are
- sju:** [ki.næ] *PF* nr. *kinä*

- sjuk:** [sp'in] *PF* adj. *spxin*
- sjukdom, smitta:** [sæ.'sp'in] *PF* sbst. *säspxin* (härstammar ifrån **spxin sjuk**)
- sjukdom, tillståndet att vara sjuk:** [ti.'sp'in] *PF* sbst. *tispxin* (härstammar ifrån **spxin sjuk**)
- sjunde (ordningstal):** [ki.vɛ] *PF* adj. *kive* (härstammar ifrån **kinä sju**)
- sjunga:** ['waj 's-i] *PF* itr. *way si* (härstammar ifrån **way sång**)
- sjunga (r«eyk»ol spela musik, få att sjunga (poetiskt)):** [r-ol] *PF* v. *rol*
- sjunga utan ord, nynna:** [t-iŋ lawr] *PF* itr. *ting lawr* (härstammar ifrån **lawr melodi**)
- sjunka, dala, gå ner för landning:** [kl.'k-æ] *PF* v. *klkkä* (sammansättn. från **kä åka, gå**)
- själ:** [vit.'ra] *PF* sbst. *vitra*
- själviskhet, individualitet (negativ betydelse):** [ti.'ʔaw.po] *PF* sbst. *ti'awpo* (härstammar ifrån **'awpo en individuell**)
- självlysande prick, stjärna:** [tan.'hi] *PF* sbst. *tanhî*
- självssäker, stark (emotionellt, spirituellt, inte fysiskt):** [sɛj.'k'ɛl] *PF* adj. *seykxel*
- sjätte (ordningstal):** ['pu.vɛ] *PF* adj. *puve* (härstammar ifrån **pukap sex**)
- sjö:** ['ʔo.ra] *PF* sbst. *'ora*
- skada:** [k'u] *PF* sbst. *kxu*
- skada (någon eller något):** [ti.'sraw sɛj.'k-i] *PF* tr. *tisraw seyki* (sammansättn. från **tisraw smärta** och **s«eyk»i göra (orsakande)**)
- skada, sår:** [sk'ir 's-i] *PF* itr. *skxir si* (härstammar ifrån **skxir sår**)
- skada, vara smärtsam:** [ti.'sraw 's-i] *PF* itr. *tisraw si* (härstammar ifrån **tisraw smärta**)
- skadad, sårad:** [le'sk'ir] *PF* adj. *leskxir* (härstammar ifrån **skxir sår**)
- skala:** ['fk-a.f-ut'] *PF* v. *fkarut*
- skapa:** [ŋ-op'] *PF* tr. *ngop*
- skapare:** [ŋop.ju] *PF* sbst. *ngopyu* (härstammar ifrån **ngop skapa**)
- skapelse:** [ti.'ŋop'] *PF* sbst. *tingop* (härstammar ifrån **ngopskapare**)
- skarp, vass:** [p'i] *PF* adj. *pxi*
- skicka:** [fp-ɛʔ'] *PF* tr. *fpe'*
- skillnad:** [ti.'kɛ.tɛŋ] *PF* sbst. *tiketeng* (sammansättn. från **ke inte** och **teng samma, lika**)
- skinn, hud:** [ta'ɔ.lɛŋ] *PF* sbst. *ta'leng*
- skit i det! (vulgärt), aldrig!:** [p'a.sik'] *PF* interj. *pxasik*
- skjuta:** [t-ɛm] *PF* itr. *tem*
- skjuta:** [t-ol.'t-ɛm] *PF* tr. *toltem*
- sko:** [hawn.'vɛn] *PF* sbst. *hawwɛn* (sammansättn. från **hawnu skydda** och **venu fot**)
- skog:** ['naʔ.rɪŋ] *PF* sbst. *na'ring*
- skola:** ['num.tɛŋ] *PF* sbst. *numtseng* (sammansättn. från **nume lära** och **tseng plats**)
- skratta:** ['h-aŋ.h-am] *PF* itr. *hangham*
- skrav, fog:** [til] *PF* sbst. *til*
- skrika:** [z-awŋ] *PF* itr. *zawng*
- skriwa:** [pam.'rɛl 's-i] *PF* itr. *pamrel si* (härstammar ifrån **pamrel skrioning, skrift**)
- skrämmande, läskig:** [t'ɛwm] *PF* adj. *txewm*
- skräp:** [sŋɛl] *PF* sbst. *sngel*
- skräp-ställe, sopptipp:** [sŋɛl.tɛŋ] *PF* sbst. *sngeltseng* (sammansättn. från **sngel skräp** och **tseng plats, ställe**)
- skugga:** [uk'] *PF* sbst. *uk* (härstammar ifrån **toruk sista skuggan eg. sista skugga**)
- skulle, borde, bör:** ['swɛj.lu] *PF* v. *sweylu* (härstammar ifrån **swey bäst** och **lu är**)
- skum, mystisk, lurig, lömsk (om en person):** [lɛt.'wan] *PF* adj. *letwan* (härstammar ifrån **tute person** och **wan gömma**)
- sky, himmel:** [taw] *PF* sbst. *taw*
- skydd:** [ti.'haw.nu] *PF* sbst. *tihawnu* (härstammar ifrån **hawnu skydda**)
- skydd, lock, omslag:** [lɛw] *PF* sbst. *lew*
- skydda:** [ti.'haw.nu 's-i] *PF* itr. *tihawnu si* (härstammar ifrån **tihawnu skydd**)
- skydda, beskydda:** [h-aw.n-u] *PF* tr. *hawnu*
- skydda, rädda:** [z-oŋ] *PF* v. *zong*
- skydsglasögon, (gjorda av insektsvingar, täljda ur trä, etc):** [rɛn.tɛn] *PF* sbst. *renten*
- skymning, solnedgång:** [t'on.'ʔoŋ] *PF, Prr* sbst. *txon'ong* (sammansättn. från **txon natt** och **'ong blomma ut, veckla ut sig**)
- skymning, tiden före mörkret, efter solnedgången:** [t'on.'ʔoŋ.maw] *PF* sbst. *txon'ongmaw* (sammansättn. från **txon'ong** **solnedgång** och **maw efter**)
- skynda:** [win.sæ.'p-i] *PF* itr. *win säpi* (sammansättn. från **win snabbt** och **s«äp»i göra (reflektorisk)**)
- skynda på något, göra något snabbt:** [win 's-i] *PF* itr. *win si* (härstammar ifrån **win snabbt**)
- skära:** [m-un.'ʔ-i] *PF* v. *mun'i*

- skärpa sig, sluta fåna sig, höra upp:** [ʔɛl.tu s-i] _{PF} itr. *eltu si* (härstammar ifrån *eltu hjärna*)
- skärsår, blåmärke, litet sår:** [ʔskʰir.ʔsɔjɪpʰ] _{PF} sbst. *skxirtsyɪp* (härstammar ifrån **skxir** sår)
- skönhet:** [ti.ʔlor] _{PF} sbst. *tilor* (härstammar ifrån **lor** vacker)
- slag (rytmiskt), rytm:** [ʔʔɛ.koŋ] _{PF} sbst. *ʔekong*
- slask, snöblandat regn:** [ʔtom.pɛɛ.wi] _{PF} sbst. *tomperwì* (härstammar ifrån **tompa** regn och **herwì** snö)
- sluta:** [ft.ʔaŋ] _{PF} mitr. *ftang*
- sluta:** [ti.ʔftaŋ s-] _{PF} tr. *tiftang si* (härstammar ifrån **tiftang** slutande)
- sluta citera:** [sikʰ] _{PF} adv. *sik*
- sluta fåna sig, höra upp, skärpa sig:** [ʔɛl.tu s-i] _{PF} itr. *eltu si* (härstammar ifrån *eltu hjärna*)
- sluta, upphöra:** [ʔʔ-iʔ.ʔa] _{PF} itr. *ʔiʔa*
- slutföra, göra färdigt:** [ha.ʔsej ʔs-i] _{PF} itr. *hasey si* (härstammar ifrån **hasey** färdig, klar)
- slutgiltig, sist:** [sɔjɛn] _{PF} adj. *syen*
- slutgiltiga, sista, ultimata:** [tor] _{PF} adj. *tor* (härstammar ifrån **toruk** sista skuggan)
- slutligen:** [ni.ʔsɔjɛn] _{PF} adv. *nìsyen* (härstammar ifrån **syen** sist)
- släckt törst, belåten (angående dryck):** [ʔjɛ.væŋ] _{PF} adj. *yeväng* (härstammar ifrån *ye nöjd* och *väng törstig*)
- släppa fri, släppa, låta gå:** [l-o.ʔn-u] _{PF} tr. *lonu*
- släppa, släppa fri, låta gå:** [l-o.ʔn-u] _{PF} tr. *lonu*
- slätt, fält, öppen terräng:** [ʔtʰa.jo] _{PF} sbst. *tx-ayo*
- slå läger, campa:** [ti.ʔawm ʔs-i] _{PF} itr. *tìawm si* (härstammar ifrån **awm** läger)
- slå till, attackera:** [ʔtʰa.k-ukʰ] _{PF} tr. *takuk*
- slå ut, blomstra:** [ʔʔ-oŋ] _{PF} v. *ʔong*
- slåss:** [w-ɛm] _{PF} itr. *wem*
- slö (om egg, knivblad):** [ʔtɛ.tɛ] _{PF} adj. *tete*
- slö, lat, brist på nödvändig energi:** [ŋoŋ] _{PF} adj. *ngong*
- smart, intelligent (om en person):** [ʔka.nu] _{PF} adj. *kanu*
- smart, intelligent (sak):** [sil.ʔron.sɛm] _{PF} adj. *silronsem* (sammansättn. från **siltsan** bra och **ronsem** sinne)
- smitta, sjukdom:** [sæ.ʔspʰin] _{PF} sbst. *säspxin* (härstammar ifrån **spxin** sjuk)
- smutsig:** [ʔtɛwtʰ] _{PF} adj. *tsewtɔx*
- smycka, utsmycka:** [i.ʔo.i s-i] _{PF} itr. *ioi si* (härstammar ifrån **ioi** utsmyckning)
- smärta:** [ti.ʔsraw] _{PF} sbst. *tìsraw* (härstammar ifrån **sraw** smärtsam)
- smärtsam:** [sraw] _{PF} adj. *sraw*
- snabb:** [win] _{PF} adj. *win*
- snabbt:** [ni.ʔwin] _{PF} adv. *nìwin* (härstammar ifrån **win** snabb)
- snackare, pratare:** [pæŋ.kʰo.ju] _{PF} sbst. *päng-kxoyu* (härstammar ifrån **pängkxo** prata, *konversera*)
- snarare än, istället för:** [tupʰ] _{PF} konj. *tup*
- snart:** [ʔjɛʔ.rim] _{PF} adv. *yeʔrìn*
- snurra:** [k-im] _{PF} v. *kim*
- snygg, stilig (används vanligtvis för män):** [ʔsaj.rɪpʰ] _{PF} adj. *sayrìp*
- snäll, omtänksam, hänsynsfull, vänlig:** [ʔtstun.wi] _{PF} adj. *tstunwi*
- snälla:** [ru.ʔtʰɛ] _{PF} interj. *rutxe*
- snö:** [ʔhɛɛ.wi] _{PF} sbst. *herwì*
- snöblandat regn, slask:** [ʔtom.pɛɛ.wi] _{PF} sbst. *tomperwì* (härstammar ifrån **tompa** regn och **herwì** snö)
- snöflinga:** [ʔhɛɛ.wi.va] _{PF} sbst. *herwìva* (härstammar ifrån **herwì** snö och **ilva** flinga)
- snöfält:** [ʔhɛɛ.tʰa.jo] _{PF} sbst. *hertxayo* (härstammar ifrån **herwì** snö och **txayo** fält)
- snöstorm:** [ʔʔan.ʔfwɛɛ.wi] _{PF} sbst. *txanfwerwì* (härstammar ifrån **hufwe** vind och **herwì** snö)
- snöyra, lätt snöfall:** [hɛɛ.ʔmɛjpʰ] _{PF} sbst. *hermeyp* (härstammar ifrån **herwì** snö och **meyp** svagt)
- sol:** [ʔtsaw.kɛ] _{PF} sbst. *tsawke*
- solid), värld (fysisk):** [ki.ʔfkɛj] _{PF} sbst. *kifkey*
- solnedgång, skymning:** [ʔʔon.ʔʔoŋ] _{PF,PFrr} sbst. *txonʔong* (sammansättn. från **txon** natt och **ʔong** blomma ut, *veckla ut sig*)
- soluppgång, gryning:** [ʔʔr.ʔʔoŋ] _{PF} sbst. *trrʔong* (sammansättn. från **trr** dag och **ʔong** blomma ut, *veckla ut sig*)
- som (bisatsmarkör), den, det:** [ʔtsa.wa] _{PF} pron. *tsawa* (sammansättn. från **tsaʔu** det, *den, som* (nominativ) och **a** relativ klausul markör)
- som (klausul bisatsmarkör), den, det:** [ʔfu.la] _{PF} pron. *fula* (sammansättn. från **fiʔul** det här, *den här* (ergativ) och **a** aktuell)
- som (klausul bisatsmarkör), det, den:** [ʔtsa.ta] _{PF} pron. *tsata* (sammansättn. från **tsaʔu-t**)

- det, den, som (ackusativ) och a relativ klausul markör*
- som alltid, som vanligt:** [ni.'fra.kr] *PF* adv. *nifrakrr* (härstammar ifrån *frakrr* *alltid*)
- som en vuxen, mogen:** [ni.'fjejn.tu] *PF* adv. *nifjeyntu* (härstammar ifrån *fyeyntu* *vuxen*)
- som ett barn, omoget:** [ni.'ʔe.vɛŋ] *PF* adv. *nì'eveng* (härstammar ifrån *'eveng* *barn*)
- som exempel, till exempel,:** [nat.'kɛ.noŋ] *PF* konj. *natkenong* (sammansättn. från *na* *som* och *tikenong* *exempel*)
- som Na'vi, Na'vi-aktigt:** [ni.'naʔ.vi] *PF* adv. *nìNa'vi* (härstammar ifrån *Na'vi* *the People*)
- som ni vet, som sagt (vardagligt tal [naw.'no.mum]):** [ni.aw.'no.mum] *PF* adv. *nìawnomum* (härstammar ifrån «*awn*» *passivt participle infix* och *omum* *veta*)
- som oss, som vi gör (vardagligt [naj.'wɛŋ]):** [ni.aj.'wɛŋ] *PF* adv. *nìayoeng* (härstammar ifrån *ayoeng* *oss* (*du inkluderad*))
- som sagt (vardagligt tal [naw.'no.mum]), som ni vet:** [ni.aw.'no.mum] *PF* adv. *nìawnomum* (härstammar ifrån «*awn*» *passivt participle infix* och *omum* *veta*)
- som svar, tillbaka, i respons:** [ni.'ʔejŋ] *PF* adv. *nì'eyng* (härstammar ifrån *'eyng* *svär*)
- som tidigare, ännu, fortfarande:** [mi] *PF* adv. *mi*
- som vanligt, som alltid:** [ni.'fra.kr] *PF* adv. *nifrakrr* (härstammar ifrån *frakrr* *alltid*)
- som vi gör (vardagligt [naj.'wɛŋ]), som oss:** [ni.aj.'wɛŋ] *PF* adv. *nìayoeng* (härstammar ifrån *ayoeng* *oss* (*du inkluderad*))
- som är, med andra ord:** [a.lu] *PF* konj. *alu* (härstammar ifrån *a* *subjunktioner* och *lu* *vara*) (används för prepositioner)
- som, likt:** [na] *PF* adp. *na-*
- som, likt:** [p'ɛl] *PF* adp. *pxel-*
- som, samma sätt som (liknande handling):** [ni.'tɛŋ.fja] *PF* adv. *nìtengfya* (härstammar ifrån *tengfya* *som*, *samma sätt som* (*konj.*))
- som, samma sätt som (situationsanpassad likhet):** [t'ɛŋ.fja] *PF* konj. *tengfya* (sammansättn. från *teng* *samma*, *lika* och *fya'o* *väg*)
- som, vilken:** [a] *PF* pron. *a*
- son:** [ʔi.tan] *JC,PF* sbst. *'itan*
- sopptipp, skräp-ställe:** [sŋɛl.tɛŋ] *PF* sbst. *sngeltseng* (sammansättn. från *sngel* *skräp* och *tseng* *plats*, *ställe*)
- sort, typ:** [fnɛl] *PF* sbst. *fnel*
- sova:** [h.a.h.aw] *PF* itr. *hahaw*
- specialisera i, fokusera på, vara särskilt intresserad av:** [k'an.ʔ.m] *PF* tr. *kan'in* (härstammar ifrån *'in* *vara upptagen*)
- spela (ett spel):** [u.'van 's-i] *PF* itr. *uvan si* (härstammar ifrån *uvan* *spel*)
- spela musik (med fa för instrumentet som spelas):** [pam.tɛɛ.o 's-i] *PF* itr. *pamtseo si* (härstammar ifrån *pamtseo* *musik*)
- spela roll, vara av värde:** [tsr'an.t-ɛŋ] *PF* itr. *tsranten*
- spendera tid med, hänga med:** [k'æ.tɛŋ] *PF* itr. *käteng*
- spirituell, syn, vision (andlig):** [æ.'i.ɛ] *PF* sbst. *äie*
- spirituellt, stark (emotionellt, inte fysiskt), självsäker:** [sɛj.'k'ɛl] *PF* adj. *seykxel*
- spjut:** [tuk.'ru] *PF* sbst. *tukru*
- sprial:** [ʔi.'hɛ.ju] *PF* sbst. *'theyu*
- sprida, föröka:** [v-i.'t-æ] *PF* v. *virä*
- springa:** [t-ul] *PF* itr. *tul*
- spruta:** [ts'æʔ] *PF* v. *tsä'*
- språk:** [liʔ.fja] *PF* sbst. *li'fya* (sammansättn. från *li'u* *ord* och *fya'o* *väg*)
- språkanvändare, språkgrupp:** [liʔ.fja.o.'loʔ] *PF* sbst. *li'fyaolo'* (sammansättn. från *li'fya* *språk* och *olo'* *klan*)
- språkgrupp, språkanvändare:** [liʔ.fja.o.'loʔ] *PF* sbst. *li'fyaolo'* (sammansättn. från *li'fya* *språk* och *olo'* *klan*)
- språkligt, angående språk:** [lɛ.'liʔ.fja] *PF* adj. *leli'fya* (härstammar ifrån *li'fya* *språk*)
- spännande, roligt:** [ʔoʔ] *PF* adj. *'o'*
- spänning, kul:** [ti.'ʔoʔ] *PF* sbst. *tì'o'* (härstammar ifrån *'o'* *roligt*, *spännande*)
- spåra, följa:** [s-ut'] *PF* tr. *sutx*
- stam (av ett träd):** [ta.ŋɛkʔ] *PF* sbst. *tangek*
- stanna, bli kvar:** [ʔ-i.'ʔ-awn] *PF* itr. *'i'awn*
- stanna, stoppa:** [t'ɛj] *PF* v. *txey*
- stark (emotionellt, spirituellt, inte fysiskt), självsäker:** [sɛj.'k'ɛl] *PF* adj. *seykxel*
- stark (fysiskt):** [t'ur] *PF* adj. *txur*
- stark, ljus, intensivt (ljus):** [t'a.na.tan] *PF* adj. *txanatan* (sammansättn. från *txan* *väldigt* och *atan* *ljus*)
- starta, börja:** [sŋ.æ.ʔ-i] *PF* mitr. *sngä'i*
- starttid, början:** [sŋ.æ.ʔi.kr] *PF* sbst. *sngä'ikrr* (sammansättn. från *sngä'i* *börja* och *krr* *tid*)

- stavning:** [pam.ʹrɛl.fja] *PF* sbst. *pamrelfya* (härstammar ifrån *pamrel text* och *fya'o väg*)
- sten:** [tsk'ɛ] *PF* sbst. *tskxe*
- sticka (med tex. gadd):** [sɨj.apʹ] *PF* tr. *sngap*
- stig, väg, sätt:** [ʹfja.ʹo] *PF* sbst. *fya'o*
- stiga in:** [ʹfpʹ.æ.k.ɨm] *PF* v. *fpxäkim*
- stilig (används vanligtvis för män), snygg:** [ʹsaj.rɨpʹ] *PF* adj. *sayrɨp*
- stjärna, självlysande prick:** [tan.ʹhi] *PF* sbst. *tanhì*
- stoppa, stanna:** [tʹ.ɛj] *PF* v. *txey*
- stoppet, den glottala klusilen:** [ti.ʹftaŋ] *PF* sbst. *tiftang* (härstammar ifrån *ftang stopp*)
- stor:** [a.ʹp'a] *PF* adj. *apxa*
- stor (i storlek), lång:** [tsawl] *PF* adj. *tsawl*
- stor person (som i mäktig, väldig):** [ʹnawm.tu] *PF* sbst. *nawmtu* (härstammar ifrån *nawm stor, mäktig, väldig*)
- storlek:** [tsawl.ʹhiʹ] *PF* sbst. *tsawlhì'* (sammansättn. från *tsawl stor (i storlek)* och *hi'i liten (i storlek)*)
- stressad:** [lɛ.ʹt'i] *PF* adj. *letxi* (härstammar ifrån *txi brådska*)
- stressat, hastigt:** [ni.ʹt'i] *PF* adv. *nìtxi* (härstammar ifrån *txi brådska*)
- stressfri, lugn:** [lɛ.ʹt'i.lu.kɛ] *PF* adj. *letxiluke* (sammansättn. från *txi brådska* och *luke utan*)
- sträcka, längd:** [ŋim.ʹpupʹ] *PF* sbst. *ngimpup* (härstammar ifrån *ngim lång* och *pup kort*)
- stränginstrument:** [ʹiʹ.ɛn] *JC* sbst. *i'en*
- stråle:** [a.ʹtan.vi] *PF* sbst. *atanvi* (härstammar ifrån *atan ljus*)
- ström (i vatten):** [ʹpa.j.fja] *PF* sbst. *payfya* (sammansättn. från *pay vatten* och *fya'o väg*)
- student, elev:** [nu.mɛ.ju] *PF* sbst. *numeyu* (härstammar ifrån *nume lära*)
- studera:** [ft.ʹi.ʹa] *PF* tr. *ftia*
- studie:** [ti.fti.ʹa] *PF* sbst. *tiftia* (härstammar ifrån *ftia studera*)
- studien av fysiska världen, vetenskap:** [ti.fti.ʹa ki.fkɛ.jæ] *PF* sbst. *tiftia kifkeyä* (sammansättn. från *tiftia studie* och *kifkey värld*)
- styrka:** [ti.ʹt'ur] *PF* sbst. *tìtxur* (härstammar ifrån *txur stark*)
- stänga:** [ʹtstu 's:i] *PF* itr. *tstu si* (härstammar ifrån *tstu stängd*)
- stängd, molnigt:** [ʹtstu] *PF* sbst. *tstu*
- stå:** [kl.ʹk'.ɛm] *PF* v. *klkxem*
- stå till tjänst, tjäna, betjäna:** [kl.tɛ.ʹʔɛ 's:i] *PF* itr. *kìte'e si* (härstammar ifrån *kìte'e tjänst, service*)
- störa, avbryta, kasta ut ur en harmonisk bälans :** [m.ʹæ.k'u] *PF* tr. *mäkxu* (härstammar ifrån *kxu skada*)
- störa, irritera:** [sr.æ'tʹ] *PF* tr. *srätx*
- större del, majoritet, mest, flest:** [t'am.ʹp'i] *PF* sbst. *txampxì* (härstammar ifrån *txan mycket*)
- substantiv:** [ʹtst'o.li.ʹu] *PF* sbst. *tstxolì'u* (sammansättn. från *tstxo namn* och *li'u ord*)
- summering, sammanfattning:** [ʹvur.vi] *PF* sbst. *vurvi* (härstammar ifrån *vur berättelse*)
- sund, frisk:** [lɛ.ʹfpom.tokʹ] *PF* adj. *lefpomtokx* (härstammar ifrån *fpomtokx hälsa*)
- svag:** [mɛjpʹ] *PF* adj. *meyp*
- sval, kylig:** [wur] *PF* adj. *wur*
- svamp:** [sp'am] *PF* sbst. *spxam*
- svans:** [ʹk'ɛ.tɛ] *PF* sbst. *kxetse*
- svar som:** [ʹtɛjŋ.a] *PF* sbst. *teynga* (sammansättn. av *tì'eyng a*)
- svar som (objekt):** [ʹtɛjŋ.ta] *PF* sbst. *teyngta* (sammansättn. av *tì'eyng-it a*)
- svar som (subjekt):** [ʹtɛjŋ.la] *PF* sbst. *teyngla* (sammansättn. av *tì'eyng-il a*)
- svar, respons:** [ti.ʹʔɛjŋ] *PF* sbst. *tì'eyng* (härstammar ifrån *'eyng svar*)
- svara, ge respons:** [ʹʔ.ɛjŋ] *PF* v. *'eyng*
- svart:** [la.ʹjon] *PF* adj. *layon*
- svart:** [la.ʹjom.pin] *PF* sbst. *layompin* (härstammar ifrån *layon svart*)
- svek, förräderi:** [ka.ʹvukʹ] *PF* sbst. *kaʹvuk*
- svälja:** [k'.ukʹ] *PF* tr. *kxukx*
- sväva, hänga i luften:** [l.ɨŋ] *PF* itr. *lìng*
- svår:** [ʹŋæ.zikʹ] *PF* adj. *ngäzìk*
- svårighet, problem:** [ti.ʹŋæ.zikʹ] *PF* sbst. *tìng-äzìk* (härstammar ifrån *ngäzìk svårt*)
- symbolen 8 (inte värdet av åtta):** [ʹʔɛjtʹ] *PF* sbst. *'eyt*
- symbolen 9 (inte värdet av nio):** [na.jn] *PF* sbst. *nayn*
- syn, vision (andlig, spirituellt):** [æ.ʹi.ɛ] *PF* sbst. *äie*
- syskon:** [ʹtsmukʹ] *PF* sbst. *tsmuk*
- syskon:** [ʹtsmuk.tu] *PF* sbst. *tsmuktu* (härstammar ifrån *tsmuk syskon*)

syster: [ˈtsmu.kɛ] *PF* sbst. *tsmuke* (härstammar ifrån *tsmuk syskon*)
säga hej, häsla: [kal.ˈtʰiˈs-i] *PF* itr. *kaltxi si* (härstammar ifrån *kaltxi hej*)
säga något angående, samtala om, prata om: [l·awkʰ] *PF* tr. *lawk*
säga, citera: [san] *PF* adv. *san*
säker: [kʰu.kɛ] *PF* adj. *kxuke* (sammansättn. från *kxu skada* och *ke inte*)
säker, klar: [law] *PF* adj. *law*
säkert: [ni.ˈzaw.noŋ] *PF* adv. *nizawnong* (härstammar ifrån «*awn*» *passivt particip infix* och *zong säker*)
säsong, årstid: [ˈzi.sl.kɪ] *PF* sbst. *zìsikrr* (härstammar ifrån *zìsit år* och *krr tid*)
sätt att tänka, tankegång: [ˈfpil.fja] *PF* sbst. *fpilfya* (sammansättn. från *fpil tänka* och *fya'o väg*)
sätt, väg, stig: [ˈfja.ʔo] *PF* sbst. *fya'o*
sätta dit, placera, sätta: [j·ɛm] *PF* tr. *yem*
sätta fast, binda: [j·æŋ] *PF* tr. *yän*
sätta, sätta dit, placera: [j·ɛm] *PF* tr. *yem*
så att inte, för att inte: [ftɛ.kɛ] *PF* konj. *fte-ke* (sammansättn. från *fte så att* och *ke inte*) (med konjunktivt verb i klausul)
så att, för att kunna: [ftɛ] *PF* konj. *fte* (med konjunktivt verb i klausul)
så ja, lugn: [ˈtam ˈtam] *M* interj. *tam tam*
så klart, naturligtvis, givetvis, enligt sunt förnuft: [ni.ˈlun] *PF* adv. *nìlun*
så mycket som, till och med: [kɛŋ] *PF* adv. *keng*

T

ta av, klä av, ta bort: [ˈʔ·a.k·u] *PF* tr. *'aku*
ta bort, ta av, klä av: [ˈʔ·a.k·u] *PF* tr. *'aku*
ta emot, få, mottaga: [t·ɛl] *PF* tr. *tel*
ta hand om, se efter, vara ansvarig för: [v·ɛwŋ] *PF* tr. *vewng*
ta med: [za.ˈm·u.ŋ·ɛ] *PF* tr. *zamunge* (härstammar ifrån *munge ta med*)
ta med, ta: [m·u.ŋ·ɛ] *PF* tr. *munge*
ta på (kläder), klä på: [j·ɛm.stokʰ] *PF* tr. *yem-stokx* (sammansättn. från *yem sìn sätta på* och *tokx kropp*)
ta tag, greppa tag: [n·i.ˈæ] *PF* tr. *niä*
ta tid, konsumera tid: [kɪ.ˈn·ɛkʰ] *PF* v. *krrnekx* (sammansättn. från *krr tid* och *nekx ta, kon-*

så, i så fall: [ha] *PF* adv. *ha*
så, i sådan utsträckning: [fi.ˈt'an] *PF* adv. *fitx-an* (härstammar ifrån *txan mycket*)
så, i sådan utsträckning: [ni.ˈft'an] *PF* adv. *niftxan* (härstammar ifrån *fitxan så, i sådan utsträckning*)
sådan: [na.fi.ˈʔu] *PF* adj. *nafi'u* (sammansättn. från *na som, liknande* och *fi'u det här*)
sådär, på det sättet: [tsa.ˈfja] *PF* pron. *tsafya* (sammansättn. från *tsa- det där* och *fya'o väg, sätt*)
så här, det här sättet: [fi.ˈfja] *PF* adv. *fifya* (härstammar ifrån *fya'o väg*)
sång (uråldrig, ceremoniell): [waj] *PF* sbst. *way*
sång (vokal): [ti.ˈrol] *PF* sbst. *tìrol* (härstammar ifrån *rol sjunga*)
sångackord: [ˈwaj.tɛ.lɛm] *PF* sbst. *waytelem* (sammansättn. från *way sång* och *telem ackord*)
sår: [sk'ir] *PF* sbst. *skxir*
såra, skada: [sk'ir ˈs-i] *PF* itr. *skxir si* (härstammar ifrån *skxir sår*)
sårad, skadad: [le'sk'ir] *PF* adj. *leskxir* (härstammar ifrån *skxir sår*)
söka, leta efter: [fw·ɛw] *PF* tr. *fwew*
Söndag: [tɪ.ˈʔaw.vɛ] *PF* sbst. *trr'awve* (sammansättn. från *trr dag* och *'awve första*)
söndersliten, delad: [kɛ.ˈʔaw] *PF* adj. *ke'aw* (sammansättn. från *ke inte* och *'aw en*)
söt: [ka.ˈlin] *PF* adj. *kalin*

sumera)

ta, ta med: [m·u.ŋ·ɛ] *PF* tr. *munge*
tack: [i.ˈra.jo] *JC* sbst., interj. *irayo*
tacka, ge tack: [i.ˈra.jo ˈs-i] *PF* itr. *irayo si* (härstammar ifrån *irayo tack*)
tala, prata: [p·l.ˈt'·ɛ] *PF* v. *plltxe*
tand: [srɛʔ] *PF* sbst. *sre'*
tankegång, sätt att tänka: [ˈfpil.fja] *PF* sbst. *fpilfya* (sammansättn. från *fpil tänka* och *fya'o väg*)
tappa (släppa) (ii): [t·uŋ.ˈz·upʰ] *PF* tr. *tungzup* (sammansättn. från *tung tillåta* och *zup falla*)

- tappa bort, förlora ur sikte:** [t̚.a.t̚.ɛp̚] PF tr. *tatep*
- tapper, modig:** [ti.ʔst̚ɛw.ŋaʔ] PF adj. *t̚st̚ewŋaʔ* (härstammar ifrån *t̚st̚ew mod, tapperhet*)
- tapperhet, mod:** [ti.ʔst̚ɛw] PF sbst. *t̚st̚ew*
- tcärtom:** [ni.ʔwæ] PF adv. *n̚wä*
- tecken, omen:** [a.ʔu.ŋi.a] PF sbst. *aungia*
- temperatur:** [som.ʔwɛw] PF sbst. *somwew* (härstammar ifrån *som varm* och *wew kall*)
- test:** [ti.ʔfmɛ.tok̚] PF sbst. *t̚fmetok* (härstammar ifrån *fmetok testa*)
- testa:** [ʔfm̚.ɛ.t̚.ok̚] PF v. *fmetok*
- testa, pröva, prova på:** [majʔ] PF mtr. *mayʔ*
- text:** [pam.ʔfɛl] PF sbst. *pamrel* (sammansättn. från *pam ljud* och *rel bild*)
- tid:** [kr̚] PF sbst. *krr*
- tid, tur, ögonblick, en av ett antal återupprepande handlingar:** [ʔa.lo] PF sbst. *alo*
- tiden före mörkret, skymning, efter solnedgången:** [t̚on.ʔoŋ.maw] PF sbst. *txonʔongmaw* (sammansättn. från *txonʔong solnedgång* och *maw efter*)
- tiden precis efter lunch, tidig eftermiddag:** [kʔam.tr̚.maw] PF sbst. *kxamtr̚maw* (sammansättn. från *kxamtr̚ middagstid, tolvslaget* och *maw efter*)
- tiden på förmiddagen:** [sr̚ɛ.ʔkam.tr̚] PF sbst. *srekamtr̚* (sammansättn. från *sre före* och *kxamtr̚ middagstid*)
- tidig:** [lɛ.ʔjɛʔ.kr̚] PF adj. *leyeʔkrr* (härstammar ifrån *yeʔkrr tidig*)
- tidig eftermiddag, tiden precis efter lunch:** [kʔam.tr̚.maw] PF sbst. *kxamtr̚maw* (sammansättn. från *kxamtr̚ middagstid, tolvslaget* och *maw efter*)
- tidigare, gammal (inte för folk):** [ʔspu.win] PF adj. *spuwin*
- tidigt:** [jɛʔ.kr̚] PF adv. *yeʔkrr* (härstammar ifrån *yeʔr̚in snart* och *krr tid*)
- till de andra:** [aj.ʔla.ru] PF pron. *aylaru* (sammandragning av *ay+lahe+ru*)
- till exempel,, som exempel:** [nat.ʔkɛ.noŋ] PF konj. *natkenong* (sammansättn. från *na som* och *tikenong exempel*)
- till förmån för, för sakens skull:** [fpi] PF adp. *fpi+*
- till och med, så mycket som:** [kɛŋ] PF adv. *keng*
- till slut, äntligen:** [ni.ʔiʔ.a] PF adv. *n̚iʔa* (härstammar ifrån *iʔa sluta*)
- till slutet:** [ti.ʔiʔ.a.vaj] PF adv. *t̚iʔavay* (sammansättn. från *iʔa slut* och *vay tills, till*)
- till, mot (riktning):** [nɛ] PF adp. *ne-*
- tillbaka (riktning):** [nɛ.ʔim] PF adv. *neʔim*
- tillbaka, som svar, i respons:** [ni.ʔɛjŋ] PF adv. *n̚iʔeyng* (härstammar ifrån *eyng svar*)
- tillräcklig:** [lɛ.ʔtam] PF adj. *letam* (härstammar ifrån *tam räcka, räcka till*)
- tillräckligt (efter ett adjektiv), nog:** [ni.ʔtam] PF adv. *n̚itam* (härstammar ifrån *tam tillräckligt*)
- tillräckligt, okej, OK, det blir bra:** [t̚am] PF itr., interj. *tam*
- tills då, under tiden:** [tsa.ʔkr̚.vaj] PF adv. *tsakrrvay* (sammansättn. från *tsakrr den tiden* och *vay upp till*)
- tills, ända tills, fram till:** [vaj.ʔkr̚] PF konj. *vaykrr* (sammansättn. från *vay-fram till* och *krr tid*)
- tillsammans:** [ʔaw.si.ʔtɛŋ] PF adv. *ʔawsiteng* (sammansättn. från *ʔaw en* och *teng samma, lika med*)
- tillstånd, situation:** [ti.ʔfkɛj.tok̚] PF sbst. *t̚fkeytok* (härstammar ifrån *fkeytok existera*)
- tillståndet att vara sjuk, sjukdom:** [ti.ʔsp̚in] PF sbst. *t̚ispxin* (härstammar ifrån *sp̚in sjuk*)
- tilltalande som mat, färsk:** [ʔp̚a.sul] PF adj. *pxasul*
- tilllägg, ps.:** [ti.ʔsuŋ] *Lance* sbst. *t̚isung* (härstammar ifrån *sung lägga till*)
- tilllåta:** [t̚uŋ] PF tr. *tung*
- tillåta, bevilja:** [tɛ.ʔswo.t̚iŋ] PF tr. *teswot̚ing* (sammansättn. från *t̚ing ge*)
- Tisdag:** [tr̚.ʔp̚ɛj.vɛ] PF sbst. *tr̚rpxeyve* (sammansättn. från *tr̚r dag* och *pxeyve tredje*)
- titta:** [t̚iŋ.ʔna.ri] PF itr. *t̚ing nari* (härstammar ifrån *t̚ing ge* och *nari öga*)
- titta på:** [n̚m] PF tr. *n̚in*
- tja, ja, hursomhelst (ord som startar konversation):** [tsɛ] PF part. *tse*
- tjock:** [nut̚] PF adj. *nutx*
- tjocklek:** [fl̚i.ʔnut̚] PF sbst. *fl̚inutx* (sammansättn. från *fl̚i tunn* och *nutx tjock*)
- tjäna, betjäna, stå till tjänst:** [kl̚i.tɛ.ʔɛ.ʔs̚i] PF itr. *k̚iteʔe si* (härstammar ifrån *k̚iteʔe tjänst, service*)

- tjänst:** [ki.tɛ.ʔɛ] *PF* sbst. *kite'e*
- tolka (ii):** [ral.p·ɛŋ] *PF* tr. *ralpeng* (sammansättn. från *ral* *mening*, *betydelse* och *peng* *berätta*)
- tolvslaget, middagstid, middag:** [k'am.tr] *PF* sbst. *kxamtrr* (sammansättn. från *kxam* *mitten* och *trr* *dag*)
- topp:** [fæ.pa] *PF* sbst. *fäpa*
- torr:** [u.k'o] *PF* adj. *ukxo*
- Torsdag:** [tr.'mɪ.vɛ] *PF* sbst. *trrmrrve* (sammansättn. från *trr* *dag* och *mrrve* *femte*)
- totalhet, helhet:** [wot'] *PF* sbst. *wotx*
- trasig:** [fwɛl] *PF* adj. *fwel*
- tre:** [p'ɛj] *PF* nr. *pxey*
- tre gånger, tredje:** [p'ɛ.lo] *PF* adv. *pxelo* (hästammar ifrån *pxe+* *trippelmarkör* och *alo* *tid*)
- tredje (ordningstal):** [p'ɛj.vɛ] *PF* adj. *pxeyve* (hästammar ifrån *pxey* *tre*)
- tredje, tre gånger:** [p'ɛ.lo] *PF* adv. *pxelo* (hästammar ifrån *pxe+* *trippelmarkör* och *alo* *tid*)
- tredjedel:** [pan] *PF* sbst. *pan*
- trevlig (fysiskt, njutbar, behaglig, sexuell):** [mo.'wan] *PF* adj. *mowan*
- trevlig (om en aktivitet), njutbar:** [pr.tɛʔ] *PF* adj. *prtte'*
- trevlig, lycklig, fridfull, glad (inte för folk):** [lɛ.'fpom] *PF* adj. *lefpom* (hästammar ifrån *fpom* *lycka*, *frid*)
- tro:** [sp·aw] *PF* tr. *spaw*
- trolig, sannolik, troligt sannolikt:** [sk'a.kɛp'] *PF* adj., adv. *skxakep*
- troligt sannolikt, trolig, sannolik:** [sk'a.kɛp'] *PF* adj., adv. *skxakep*
- trumpa (gjord av skinn):** [a.u] *JC* sbst. *au*
- trupp, militärklan:** [wɛm.po.ŋu] *PF* sbst. *wempongu* (sammansättn. från *wem* *släss*, *kämpa* och *pongu* *grupp*)
- trycka:** [kæ.'ʔ·æ.r·ɪp'] *PF* tr. *kä'ärɪp* (sammansättn. från *kä* *åka*, *gå* och *'ärɪp* *flytta*)
- tryggt ställe, fristad:** [zoŋ.tɛŋ] *PF* sbst. *zongtseng* (sammansättn. från *zong* *rädda* och *tseng* *plats*)
- träd:** [ut.ral] *PF* sbst. *utral*
- träffa, mötas av slump:** [ul.t'a.r·un] *PF* tr. *ultxarun* (sammansättn. från *ultxa* *möte* och *run* *hitta*)
- träna, öva:** [tsk'ɛ.kɛŋ 's·i] *PF* itr. *tskxekeng si* (hästammar ifrån *tskxekeng* *träning*)
- träning, övning:** [tsk'ɛ.kɛŋ] *PF* sbst. *tskxekeng*
- träns:** [tɛ.'lɛm] *PF* sbst. *telem*
- träns, tyglar:** [sæ.'zæ.rɪp'] *RL,PF* sbst. *säzärɪp* (hästammar ifrån *za'ärɪp* *dra*)
- tråd:** [kɪŋ] *PF* sbst. *kɪng*
- tråkigt nog, oturligt:** [ni.kɛ.'ft'o] *PF* adv. *nɪkeftxo* (hästammar ifrån *keftxo* *ledsen*, *inte glad*)
- trött:** [ŋɛjɪn] *PF* adj. *ngeyn*
- tung (fysisk vikt):** [ku.ʔup'] *PF* adj. *ku'up*
- tunga:** [ft'i] *PF* sbst. *ftxi*
- tunn (inte för människor):** [fli] *PF* adj. *fli*
- tupplur:** [haw.tɕɪp'] *PF* sbst. *hawtsyɪp* (hästammar ifrån *hahaw* *sova*)
- tur, chans:** [sja.j.vi] *PF* sbst. *syayvi* (hästammar ifrån *syay* *öde*)
- tur, tid, ögonblick, en av ett antal återupprepande handlingar:** [a.lo] *PF* sbst. *alo*
- tvekan:** [am.'ʔa] *PF* sbst. *am'a*
- tvistare, vändare:** [mɪm.ju] *PF* sbst. *mɪnyu* (hästammar ifrån *mɪn* *vända*)
- tvätta:** [j·ur] *PF* tr. *yur*
- två:** [mu.nɛ] *PF* nr. *mune*
- två gånger:** [mɛ.lo] *PF* adv. *melo* (hästammar ifrån *me+* *dubbel-markering* och *alo* *tid*)
- tydigen, uppenbarligen:** [tat.'lam] *PF* adv. *tatlam* (hästammar ifrån *lam* *verka* (*som*))
- tydigen, uppenbarligen:** [ni.'lam] *PF* adv. *nɪlam* (hästammar ifrån *lam* *verka* (*som*))
- tydligt, klart:** [ni.'law] *PF* adv. *nɪlaw* (hästammar ifrån *law* *tydlig*, *klar*)
- tyglar, träns:** [sæ.'zæ.rɪp'] *RL,PF* sbst. *säzärɪp* (hästammar ifrån *za'ärɪp* *dra*)
- typ, sort:** [fnɛl] *PF* sbst. *fnel*
- tyst, vara tyst:** [fn·u] *PF* v. *fnu*
- tystnad:** [ti.'fnu] *PF* sbst. *tifnu* (hästammar ifrån *fnu* *tyst*, *vara tyst*)
- täcka över, täcka:** [lɛw 's·i] *PF* itr. *lew si* (hästammar ifrån *lew* *lock*, *omslag*, *skydd*)
- täcka, täcka över:** [lɛw 's·i] *PF* itr. *lew si* (hästammar ifrån *lew* *lock*, *omslag*, *skydd*)
- täljda ur trä, skydsglasögon, (gjorda av insektsvingar, etc):** [rɛn.tɛn] *PF* sbst. *renten*
- tänka:** [fp·il] *PF* tr. *fpil*
- tätt intill, nära:** [l·ok'] *PF* adp. *lok-*
- tå:** [vɛn.zɛk'] *PF* sbst. *venzek* (sammansättn. från *venu* *fot* och *zekwä* *finger*)

tålmodig: [lɛm.'wɛj.pɛj] *PF* adj. *lemweypey* (härstammar ifrån **maweypey** vara *tålmodig*)

tålmodighet: [tɪm.'wɛj.pɛj] *PF* sbst. *timweypey* (härstammar ifrån **maweypey** vara *tålmodig*)

U

uff, uttryck av ansträngning, urgh: [sa.'u] *LA* interj. *sau*

ultimata, sista, slutgiltiga: [toɾ] *PF* adj. *tor* (härstammar ifrån **toruk** *sista skuggan*)

under: [ʔæ.o] *PF* adp. *äo-*

under en lång tid, för en lång tid: [t'ɑŋ.'kɾ] *PF* adv. *txankrr* (sammansättn. från **txan** *mycket* och **krr** *tid*)

under tiden, samtidigt som: [tɛŋ.'kɾ] *PF* konj. *tengkrr* (sammansättn. från **teng** *samma, lika* och **krr** *tid*)

under tiden, tills då: [t̪sa.'kɾ.vaj] *PF* adv. *tsakrrvay* (sammansättn. från **tsakrr** *den tiden* och **vay** *upp till*)

underbar, fantastisk: [ko.'sman] *PF* adj. *kosman*

underbart: [nɪk.'sman] *PF* adv. *niksman* (härstammar ifrån **kosman** *underbar*)

underlig, vara annorlunda, konstig, oväntad: [h.ɛkʷ] *PF* itr. *hek*

undersöka, inspektera: [st.ɛ.'ft'.aw] *PF* tr. *steftxaw*

undervisning, lärande: [sæ.'nu.mɛ] *PF* sbst. *sänume* (härstammar ifrån **nume** *lära ut*)

undvika: [ʔ.'aw.nɪm] *PF* tr. *'awnim* (sammansättn. från **'awn** *bli kvar* och **alim** *avstånd*)

ung: [ʔɛ.wan] *PF* adj. *'ewan*

unge: [ʔɛ.vi] *PF* sbst. *'evi* (tillgiven form av *'eveng* *barn*)

unik, originell, härstammar inte ifrån en annan källa: [lɛ.'tsim] *PF* adj. *letsim* (härstammar ifrån **tsim** *källa*)

upp (riktning): [nɛ.'fæ] *PF* adv. *nefä*

upp bland: [fkipʷ] *PF* adp. *fkip-*

upp till: [vaj] *PF* adp. *vay-*

uppenbarligen, tydligen: [tat.'lam] *PF* adv. *tatlam* (härstammar ifrån **lam** *verka (som)*)

uppenbarligen, tydligen: [nɪ.'lam] *PF* adv. *nīlam* (härstammar ifrån **lam** *verka som*)

uppfatta, känna, märka: [ʔ.ɛ.f.u] *PF* tr. *'efu*

tålmodigt: [nɪm.'wɛj.pɛj] *PF* adv. *nīmweypey* (härstammar ifrån **maweypey** vara *tålmodigt*)

törst: [tɪ.'væŋ] *PF* sbst. *tiväng* (härstammar ifrån **väng** *törstig*)

törstig: [væŋ] *PF* adj. *väng*

upphöra, sluta: [ʔ.iʔ.'a] *PF* itr. *'i'a*

uppmärksamhet på detaljer, grundlighet: [tɪ.'no] *PF* sbst. *tino*

upprätt, rakt: [nɪ.'p'im] *PF* adv. *nīpxim* (härstammar ifrån **pxim** *upprätt, rak*)

upprätthålla, klara av: [fm.'al] *PF* tr. *fmal*

upprörande, oroande: [nɪ.'sɲum] *PF* adv. *nīsɲum* (härstammar ifrån **sɲum** *oro*)

upprörd, ledsen, inte glad: [kɛ.'ft'o] *PF* adj., interj. *keftxo*

uppträdande, utseende: [tɪ.'lam] *PF* sbst. *tilam* (härstammar ifrån **lam** *verkar vara, tyckas vara*)

upptäcka, hitta: [ɾ.'un] *PF* tr. *run*

ups!, oj!: [ʔæʔ] *PF* interj. *'ä'*

urgh, uttryck av ansträngning, uff: [sa.'u] *LA* interj. *sau*

ursprunglig, existerande från början, den första i en serie: [lɛ.'sɲæ.ʔi] *PF* adj. *lesngä'i* (härstammar ifrån **sngä'i** *börja*)

ursprungligen, i början: [nɪ.'sɲæ.ʔi] *PF* adv. *nīsngä'i* (härstammar ifrån **sngä'i** *börja*)

ursäkt: [tsap.'ʔa.lu.tɛ] *PF* sbst. *tsap'alute*

ursäkta mig: [hɪ.'t'o.a] *PF* interj. *hīt xoa* (härstammar ifrån **hī'i** *liten* och **txoa** *förlåtelse*)

utan: [ʔlu.kɛ] *PF* adp. *luke-*

utan att sluta, oavbrutet: [nɪl.kɛ.'ftaŋ] *PF* adv. *nīlkeftang* (sammansättn. från **luke** *utan* och **ftang** *sluta*)

utan brådska, lugnt: [nɪ.'t'i.lu.kɛ] *PF* adv. *nīt xiluke* (sammansättn. från **txi** *brådska* och **luke** *utan*)

utan istället, utan snarare: [ki] *PF* konj. *ki*

utan kläder, naken: [luk.'pɛn] *PF* adj. *lukpen* (sammansättn. från **luke** *utan* och **pen** *kläder*)

utan snarare, utan istället: [ki] *PF* konj. *ki*

ute, utomhus: [wɾ.'pa] *PF* sbst., adv. *wrrpa*

utmaning (högtidlig): [fpɛ.'i.o] *PF* sbst. *fpeio*

utmärkt: [ʔ'an.'tsan] *PF* adj. *txantsan*

utnyttja: [ˈkawŋ.s.ɑr] *PF* tr. *kaŋgsar*
utomhus, ute: [ˈwɪ.pa] *PF* sbst., adv. *wrrpa*
utomjording, alien: [ˈkɛ.tu.woŋ] *PF* sbst. *ketuwong*
utomjordisk, främmande: [ˈkɛ.woŋ] *PF* adj. *kewong*
utseende, uppträdande: [tɪ.ˈlam] *PF* sbst. *tɪlam* (härstammar ifrån **lam** *verkar vara, tyckas vara*)
utsmycka, smycka: [i.ˈo.i s-i] *PF* itr. *ioi si* (härstammar ifrån **ioi** *utsmyckning*)
utsmyckning, ceremoniell utsmyckning: [i.ˈo.i] *PF* sbst. *ioi*

V

vacker (främst om kvinnor, endast om folk): [sɛ.ˈvin] *PF* adj. *sevin*
vacker, behaglig för sinnen (används för delar av en person eller saker): [lɔr] *PF* adj. *lor*
vad (för ord): [lɪ.ˈʔu.pɛ] *PF* interr. *li'upe* allomorf av **pel'u**
vad (för ord): [pɛ.ˈlɪ.ʔu] *PF* interr. *pel'u* allomorf av **li'upe**
vad (för sak): [ʔu.pɛ] *PF* interr. *'upe* (sammansättn. från **'u sak** och **pe** interr. *markör*)
vad (för sak): [pɛ.ˈu] *PF* interr. *peu* allomorf av **'upe**
vad för, vilken (handling): [pɛ.ˈhɛm] *PF* interr. *pehem* allomorf av **kempe** (sammansättn. ifrån **kem** *handling, dåd*)
vaken: [t'ɛn] *PF* adj. *txen*
vakenhet: [tɪ.t'ɛn] *PF* sbst. *tɪtxen* (härstammar ifrån **txen** *vaken*)
val: [tɪ.pɛ.ʔun] *PF* sbst. *tɪpe'un* (härstammar ifrån **pe'un** *välja*)
val: [tɪ.ft'ɛj] *PF* sbst. *tɪftxey* (härstammar ifrån **ftxey** *välja*)
vanlig, ordinär, (rutinmässig): [lɛ.ˈtɪ.tɪ] *PF* adj. *letrrrtr* (härstammar ifrån **trr** *dag*)
vansinne: [kɛ.ˈjɛ.ʔuŋ] *PF* sbst. *key'ung*
var försiktig, se upp: [ˈna.ri s-i] *PF* itr. *nari si* (härstammar ifrån **nari** *öga*)
var, vart: [pɛ.ˈsɛŋ] *PF* interr. *peseng* allomorf av **tsengpe**
var, vart: [ˈtsɛŋ.pɛ] *PF* interr. *tsengpe* allomorf av **peseng**

uttal: [ˈlɪ.ʔu.pam] *PF* sbst. *li'upam* (sammansättn. från **li'u ord** och **pam ljud**)
uttalande: [sæ.p.ˈt'ɛ] *PF* sbst. *säplltxe*
uttryck av ansträngning, uff, urgh: [sa.ˈu] *LA* interj. *sau*
uttryck av bestörtning: [a.ˈu] *LA* interj. *au*
uttryck av varning eller frustration, skit också!": [ˈtsa.ˈhɛj] *ZS* interj. *tsa-hey*
uttryck av varning eller frustration, 'fan!': [wi.ja] *ZS* interj. *wiya*
uttryck av överraskning och nöje, wow!: [ˈtɛw.ti] *PF* interj. *tewti*
uttryck, bit av språk: [ˈlɪ.ʔ.fja.vi] *PF* sbst. *li'fyavi* (härstammar ifrån **li'fya språk**)

vara: [l-u] *PF* itr., sitr. *lu* (existentiell verb) (med dativ skapar *lu* ägande till innehavaren)
vara annorlunda, konstig, oväntad, underlig: [h.ɛkˈ] *PF* itr. *hek*
vara ansvarig: [kɪ.ˈfr-oʔ] *PF* itr. *klfro'*
vara ansvarig för, se efter, ta hand om: [v.ɛwŋ] *PF* tr. *vewng*
vara arg, arg (intransitivt): [st-i] *PF* itr. *sti*
vara av värde, spela roll: [ˈtsr.an.t.ɛn] *PF* itr. *tsranten*
vara bra på: [fn.an] *PF* tr. *fnan*
vara dålig på: [w.æɪtˈ] *PF* tr. *wätx*
vara hälsosam, vara intakt, vara som det ska vara eller som naturen menat: [z-o] *PF* itr. *zo*
vara intakt, vara hälsosam, vara som det ska vara eller som naturen menat: [z-o] *PF* itr. *zo*
vara intressant, vara spännande: [ˈɛl.tur tɪ.t'ɛn s-i] *PF* itr. *eltur tɪtxen si* (härstammar ifrån **eltu-r hjärna** (dativ) och **tɪtxen vakenhet**)
vara långt, långt: [l-im] *PF* sitr. *lim*
vara möjligt, kan: [ˈts-un.sl-u] *PF* itr. *tsunslu* (sammansättn. från **tsun kunna** och **slu bli**)
vara nyfiken, vilja veta: [n.ɛw.ˈo.mum] *PF* itr. *newomum* (sammansättn. från **new vilja** och **omum veta**)
vara nära, nära: [s-im] *PF* sitr. *sim*
vara rädd: [ˈt'o.pu 's-i] *PF* itr. *txopu si* (härstammar ifrån **txopu rädsla**)

- vara smärtsam, skada:** [ti.'sɾaw 's-i] *PF* itr. *tisraw si* (härstammar ifrån *tisraw smärta*)
- vara som det ska vara eller som naturen menat, vara hälsosam, vara intakt:** [z-o] *PF* itr. zo
- vara spännande, vara intressant:** ['ɛl.tur ti.'t'ɛn s-i] *PF* itr. *eltur titxen si* (härstammar ifrån *eltu-r hjärna (dativ)* och *titxen vakenhet*)
- vara sysselsatt, vara upptagen:** [ʔ·m] *PF* itr. *ʔin*
- vara särskilt intresserad av, fokusera på, specialisera i:** ['k-an.ʔ·m] *PF* tr. *kanʔin* (härstammar ifrån *ʔin vara upptagen*)
- vara tilltalande eller sympatisk, något som ger njutning:** ['s-u.n-u] *PF* itr. *sunu*
- vara tyst, tyst:** [fn·u] *PF* v. *fnu*
- vara tålmodig:** [ma.'wej.p·ɛj] *PF* sitr. *maweypey* (sammansättn. från *mawey lugn* och *pey vänta*)
- vara upptagen (på ett negativt sätt): vara trött på en aktivitet som man är upptagen med:** ['v·ɾ·m] *PF* itr. *vrrin* (härstammar ifrån *ʔin vara upptagen*)
- vara upptagen (på ett positivt sätt): hålla på med något som anses vara särskilt roligt och njutbart:** ['s-u.l·m] *PF* itr. *sulin* (härstammar ifrån *ʔin vara upptagen*)
- vara upptagen, vara sysselsatt:** [ʔ·m] *PF* itr. *ʔin*
- vara, ockupera en plats:** [t·ok'] *PF* tr. *tok*
- varandra:** [fi.'tsap] *PF* adv. *fitsap* (sammansättn. från *fipo den här* och *tsapo den där*)
- varelse:** [swi.'ræ] *PF* sbst. *swirä*
- varför:** ['lum.pɛ] *PF* interr. *lumpe* allomorf av **pelun**
- varför:** [pɛ.'lum] *PF* interr. *pelun* allomorf av **lumpe**
- varje dag, dagligen:** [fra.'tɾ] *PF* adv. *fratrr* (härstammar ifrån *trr dag*)
- varje gång, varje ögonblick:** ['fra.lo] *PF* sbst. *fralo* (härstammar ifrån *alo tid*)
- varje kväll:** [fra.'t'on] *PF* adv. *fratxon* (härstammar ifrån *txon kväll, natt*)
- varje ögonblick, varje gång:** ['fra.lo] *PF* sbst. *fralo* (härstammar ifrån *alo tid*)
- varm:** [saj] *PF* adj. *sang*
- varm, het:** [som] *PF* adj. *som*
- varningsskall, rop för att varna, ss-tringsberedskap!":** ['raw.ke] *PF* interj. *rawke*
- vart, var:** [pɛ.'sɛŋ] *PF* interr. *peseng* allomorf av **tsengpe**
- vart, var:** [t'ɛŋ.pɛ] *PF* interr. *tsengpe* allomorf av **peseng**
- vass, skarp:** [p'i] *PF* adj. *pxi*
- vatten, vätska:** [paj] *PF* sbst. *pay*
- vattendroppe:** ['paj.i.va] *PF* sbst. *payiva* (härstammar ifrån **pay vatten** och **ilva droppe**)
- vecka:** ['kin.tɾ] *PF* sbst. *kintrr* (härstammar ifrån **kinä sju** och **trr dag**)
- vem:** [pɛ.'su] *PF* interr. *pesu* allomorf av **tupe**
- vem:** ['tu.pɛ] *PF* interr. *tupe* allomorf av **pesu**
- verb:** ['kɛm.li.ʔu] *PF* sbst. *kemli'u* (sammansättn. från **kem handling, dåd** och **li'u ord**)
- verka som, se ut:** [l·am] *PF* itr. *lam*
- verktyg, redskap:** ['sæ.ʔo] *PF* sbst. *sä'o*
- veta, känna till:** [o.'m·um] *PF* tr. *omum*
- vetenskap, studien av fysiska världen:** [ti.fti'.a ki.'fkɛ.jæ] *PF* sbst. *tiftia kifkeyä* (sammansättn. från **tiftia studie** och **kifkey värld**)
- vi:** [aw.'ŋa] *PF* pron. *awnga* (härstammar ifrån **ayoeng vi**)
- vi två (du är inte inräknad):** ['mo.ɛ] *PF* pron. *moe* (härstammar ifrån **me+ dubbel** och **oe jag**)
- vi två, du och jag:** ['weŋ] *PF* pron. *oeng* (härstammar ifrån **oe jag**)
- vi, oss (du med):** [aj.'weŋ] *PF* pron. *ayoeng* (härstammar ifrån **oe jag**) (**ayoenga-** bas för suffix)
- vi, oss (inte du):** [aj.'o.ɛ] *PF* pron. *ayoe* (härstammar ifrån **oe jag**)
- via läsning:** ['ni.nan] *PF* adv. *ninan* (härstammar ifrån **inan läsa**)
- via, av, efter:** ['i.læ] or [i.'læ] *PF* adp. *ilä+*
- vibrerande tunga (Na'vi idiom), dagtidsrökandentjutning:** [pɾ.k'ɛn.tɾ.kɾ] *Skxawng* sbst. *prrkxentrkrr* (sammansättn. från **prrte' njutbart, kxener rök, trr dag** och **krr tid**)
- vid (plats), på:** [ɾo] *PF* adp. *ro+*
- vidrig, obehaglig för sinnena:** [væʔ] *PF* adj. *vä'*
- viktig:** [lɛ.'tsɾan.tɛn] *PF* adj. *letsranten* (härstammar ifrån **tsranten spela roll**)
- vila:** [ts·u.'ɾ·ok'] *PF* v. *tsurokx*
- vilja ha, vilja:** [n·ɛw] *PF* mtr. *new*
- vilja veta, vara nyfiken:** [n·ɛw.'o.mum] *PF* itr. *newomum* (sammansättn. från **new vilja** och

- omum** (*veta*)
- vilja, vilja ha:** [n·ɛw] *PF* mtr. *new*
- vilken (handling):** [ˈkɛm.pɛ] *PF* interr. *kem-pe* allomorf av **pehem** (sammansättn. ifrån **kem** *handling, dåd*)
- vilken (handling), vad för:** [pɛ.ˈhɛm] *PF* interr. *pehem* allomorf av **kempe** (sammansättn. ifrån **kem** *handling, dåd*)
- vilken sort:** [ˈfnɛ.pɛ] *PF* interr. *fnepe* allomorf av **pefnel**
- vilken sort:** [pɛ.ˈfnɛl] *PF* interr. *pefnel* allomorf av **fnepe**
- vilken temperatur?:** [pɛ.som.ˈwɛw] *PF* interr. *pesomwew* (härstammar ifrån **somwew** *temperatur*)
- vilken temperatur? (vardagligt):** [som.ˈwɛw.pɛ] *PF* interr. *somwewepe* (härstammar ifrån **somwew** *temperatur*)
- vilken, som:** [a] *PF* pron. *a*
- vind:** [hu.ˈfwɛ] *PF* sbst. *hufve*
- vindpust, bris:** [hu.ˈfwɛ.ˈtsjɪpˀ] *PF* sbst. *hufwet-sjɪp* (härstammar ifrån **hufwe** *vind*)
- vinge:** [ˈtsjal] *PF* sbst. *tsyal*
- vinna:** [jo.ˈr·aʔ] *PF* tr. *yora'*
- vinst:** [ti.joˈraʔ] *PF* sbst. *tiyora'* (härstammar ifrån **yora'** *vinna*)
- violet, lila, magenta:** [ˈʔom.pin] *PF* sbst. *'om-pin* (härstammar ifrån **'om** *lila*)
- violet, lila, magenta:** [ʔom] *PF* adj. *'om*
- viperwolfylande, ylande:** [ˈɲu.waj] *PF* sbst. *nguway* (härstammar ifrån **way** *sång*)
- vis:** [ˈt'an.ˈtslu.sam] *PF* adj. *txantslusam* (sammansättn. från **txan** *mycket* och **tsl«us»am** *förstå*)
- visa:** [w·m.ˈt'·u] *PF* v. *wintxu*
- vision (andlig, syn, spirituell):** [æ.ˈi.ɛ] *PF* sbst. *äie*
- viska:** [ˈts·i.sy·i] *PF* itr. *tsisjɪ*
- viskande, i en viskning:** [ni.ˈtsi.syɪ] *PF* adv. *nitsisjɪ* (härstammar ifrån **tsisjɪ** *viska*)
- viskning:** [sæ.ˈtsi.syɪ] *PF* sbst. *sätsisjɪ* (härstammar ifrån **tsisjɪ** *viska*)
- vissla:** [ˈfw·ɛ.fw·i] *PF* itr. *fwefwi*
- visslande, visslandes:** [ni.ˈfwɛ.fwi] *PF* adv. *nifwefwi* (härstammar ifrån **fwefwi** *vissla*)
- visslandes, visslande:** [ni.ˈfwɛ.fwi] *PF* adv. *nifwefwi* (härstammar ifrån **fwefwi** *vissla*)
- visuell konst:** [ˈrel.tse.o] *PF* sbst. *reltseo* (sammansättn. från **rel** *bild* och **tseo** *konst*)
- vit:** [ˈtɛjɾ.pin] *PF* sbst. *teyrpin* (härstammar ifrån **teyr** *vit*)
- vit:** [tɛjɾ] *PF* adj. *teyr*
- vita nyanser, ljusa färger:** [nɛjn] *PF* adj. *neyn*
- vrede, ilska:** [ti.ˈsti] *PF* sbst. *tisti* (härstammar ifrån **sti** *vara arg*)
- vuxen person:** [ˈfjɛjn.tu] *PF* sbst. *fyeyntu* (härstammar ifrån **fyeyn** *mogen, vuxen*)
- vuxen, mogen:** [fjɛjn] *PF* adj. *fyeyn*
- väder:** [ˈja.fkɛjkˀ] *PF* sbst. *yafkeyk* (härstammar ifrån **fkeytok** *existera*)
- väg, stig, sätt:** [ˈfja.ʔo] *PF* sbst. *fya'o*
- vägledning:** [ti.fja.wim.ˈt'u] *PF* sbst. *tifyawintxu* (härstammar ifrån **fyawintxu** *guide*)
- vägra (att göra något):** [st·o] *PF* v. *sto*
- väl, bra:** [ni.l.ˈtsan] *PF* adv. *niltzan* (härstammar ifrån **siltzan** *bra*)
- väldig), stor person (som i mäktig):** [ˈnawm.tu] *PF* sbst. *nawmtu* (härstammar ifrån **nawm** *stor, mäktig, väldig*)
- väldigt het, väldigt varmt:** [ˈt'a.som] *PF* adj. *txasom* (härstammar ifrån **txan** *väldigt* och **som** *het, varmt*)
- väldigt kall:** [ˈt'a.wɛw] *PF* adj. *txawew* (härstammar ifrån **txan** *väldigt* och **wew** *kall*)
- väldigt kort tid, sekund:** [ˈhi.kɾ] *PF* sbst. *hikrr* (sammansättn. från **hi'i** *liten, kort* och **kr** *tid*)
- väldigt varmt, väldigt het:** [ˈt'a.som] *PF* adj. *txasom* (härstammar ifrån **txan** *väldigt* och **som** *het, varmt*)
- väldigt, mycket (abstrakt):** [ni.ˈt'an] *PF* adv. *nitxan* (härstammar ifrån **txan** *mycket*)
- välja:** [ft'·ɛj] *PF* tr. *ftxey*
- välkommen (antaget zola'u) gladeligen, med välbehag, med nöje:** [ni.ˈpɾ.tɛʔ] *PF* adv. *niprrte'* (härstammar ifrån **prrte'** *behaglig*)
- välsmående, fred, lycka:** [fpom] *PF* sbst. *fpom*
- välsmakande, läcker:** [ft'i.ˈlor] *PF* adj. *ftxilor* (sammansättn. från **ftxi** *tunga* och **lor** *vac-ker*)
- vän:** [ˈʔɛj.lan] *PF* sbst. *'eylan*
- vända:** [m·m] *PF* itr. *mìn*
- vändare, tvistare:** [ˈmim.ju] *PF* sbst. *mìnyu* (härstammar ifrån **mìn** *vända*)
- vänlig, snäll, omtänksam, hänsynsfull:** [ˈtstun.wi] *PF* adj. *tstunwi*
- vänlighet:** [ti.ˈtstun.wi] *PF* sbst. *tìtstunwi* (härstammar ifrån **tstunwi** *vänlig*)

vänskap: [ti.'ʔɛj.lan] *PF* sbst. *tì'eylan* (härstammar ifrån *'eylan vän*)

vänster: [ftæf] *PF* adj. *ftär*

vänta på, vänta: [p'ɛj] *PF* v. *pey*

vänta sig, förvänta sig, förvänta: [sɛɛ.'f'ɛj] *PF* tr., itr. *srefey* (sammansättn. från **sre+** *före* och **pey** *vänta*)

vänta, vänta på: [p'ɛj] *PF* v. *pey*

värdig: [p'an] *PF* adj. *pxan*

värld (fysisk, solid): [ki.'fkɛj] *PF* sbst. *kifkey*

värme, hetta: [ti.'som] *PF* sbst. *tìsom* (härstammar ifrån **som** *het, varm*)

värst: [ʔɛ.ʔal] *PF* adj. *'e'al*

vätska, vatten: [paj] *PF* sbst. *pay*

väva: [t.æ.'ft'·u] *PF* tr. *täftxu*

vävare: [tæ.'ft'u.ju] *PF* sbst. *täftxuyu* (härstammar ifrån **täftxu** *väva* och **-yu** "yrkes-suffix (gör om v. till någon som utför verbet)")

växa: [ʔsawl 'sl·u] *PF* itr. *tsawl slu* (sammansättn. från **tsawl** *stor* och **slu** *bli*)

växt, planta: [ʔɛ.w] *PF* sbst. *'ewll*

W

wow!, uttryck av överraskning och nöje:

[ʔɛw.ti] *PF* interj. *tewti*

Y

ylande, viperwolfylande: [ʔju.waj] *PF* sbst. *nguway* (härstammar ifrån **way** *sång*)

yrke, roll i samhället: [ʔ'in.tin] *PF* sbst. *txin-tin* (sammansättn. från **txin** *huvud* och **tin** *aktivitet som håller en upptagen*)

Ä

äcklig, inte välsmakande: [ft'i.'væʔ] *PF* adj. *ftxìvə'* (sammansättn. från **ftxì** *tunga* och **və'** *vidrig*)

älskad: [ʔjaw.nɛ] *PF* adj. *yawne*

älskling, en älskad: [ʔjaw.nɛ.tu] *PF* sbst. *yawnetu* (härstammar ifrån **yawne** *älskad*)

älskling, en älskad: [ʔjawn.tu] *PF* sbst. *yawntu* (härstammar ifrån **yawne** *älskad*)

ända tills, tills, fram till: [vaj.'kɪ] *PF* konj. *vaykrr* (sammansättn. från **vay-** *fram till* och **krr** *tid*)

ändra: [l'a.t'ɛm] *PF* itr. *latem* (**l«eyk»atem** tr. *ändra*)

ändå, dock: [ʔsal.su.'ɲaj] *PF* adv. *tsalsungay*

ännu, fortfarande, som tidigare: [mi] *PF* adv. *mi*

äntligen, till slut: [ni.'ʔiʔ.a] *PF* adv. *nì'i'a* (härstammar ifrån **'i'a** *sluta*)

ära, heder: [mɛ.'u.i.a] *PF* sbst. *meuia*

ärende, sak: [t'ɛ.lɛ] *PF* sbst. *txele*

ärofull, hederlig: [mɛ.'u.i.a.ɲaʔ'] *PF* adj. *meui-anga'* (härstammar ifrån **meuia** *ära, heder* och **nga'** *innehålla*)

äta: [j'om] *PF* tr. *yom*

ätande (handlingen): [ti.ju.'som] *PF* sbst. *tìyusom* (härstammar ifrån **yom** *äta*)

ätbar: [ʔsuk.'jom] *PF* adj. *tsukyom* (härstammar ifrån **yom** *äta*)

även, fastän: [hu.'fwa] *PF* konj. *hufwa*

Å

åka, gå, fara: [k'æ] *PF* itr. *kä*

åldrad (om levande saker), gammal: [ʔko.ak'] *PF* adj. *koak*

år: [ʔzl.sit'] *PF* sbst. *zìsìt*

årstid, säsong: [ʔzl.sl.kɪ] *PF* sbst. *zìsìkrr* (härstammar ifrån **zìsìt** *år* och **krr** *tid*)

åstadkomma nerv-anslutning, binda med: [ʔsa.'hejl 's-i] *PF* itr. *tsaheyl si* (härstammar

ifrån **tsaheylu** *band*)

åtanke, minne: [ʔok'] *PF* sbst. *'ok*

återställa: [sp'ɛɲ] *PF* v. *speng*

återvända: [t.æ.'t'·aw] *PF* itr. *tätxaw*

åtta: [vol] *PF* nr. *vol*

åttonde (ordningstal): [ʔvol.vɛ] *PF* adj. *volvɛ* (härstammar ifrån **vol** *åtta*)

Ö

- öde:** [sja:j] *PF* sbst. *syay*
- öga:** [ˈna.ri] *PF* sbst. *nari*
- ögon (två):** [mɛ.ˈna.ri] *PF* sbst. *menari* (härestammar ifrån **me+** *dubbel* och **nari** *öga*)
- ögonblick:** [swaw] *PF* sbst. *swaw*
- ögonblick, tid, tur, en av ett antal återupprepande handlingar:** [ˈa.lo] *PF* sbst. *alo*
- öhh, ehh:** [ɪ:] *PF* utyllnadsord vid tvekan *ù*
- önska:** [ˈt̪.a.ŋ.əl] *PF* v. *rangal*
- önska (kontrast till fakta):** [ni.ˈra.ŋəl] *PF* adv. *nìrangal* (härestammar ifrån **rangal** *önska*)
- öppen terräng, fält, slätt:** [ˈt̪.a.jo] *PF* sbst. *tx-ayo*
- öppen, klar (för molnfri himmel):** [pi.ˈak̚] *PF* adj. *piak*
- öppna:** [pi.ˈak̚ s̚i] *PF* itr. *piak si* (härestammar ifrån **piak** *öppen*)
- öra:** [ˈmik.jun] *JC* sbst. *mikyun*
- örhänge:** [ˈmik.t̪saŋ] *PF* sbst. *miktsang* (sammansättn. från **mikyun** *öra* och **tsang** *piercing*)
- öva, träna:** [ˈtsk̚ˈɛ.kɛŋ s̚i] *PF* itr. *tskxekeng si* (härestammar ifrån **tskxekeng** *träning*)
- över:** [ˈi.o] *PF* adp. *io-*
- över, grundligt täckande:** [ka] *PF* adp. *ka-*
- över, med sikte på andra sidan:** [fɛw] *PF* adp. *few-*
- överallt:** [ˈfra.t̪sɛŋ] *PF* adv. *fratseng* (härestammar ifrån **tseng** *plats*)
- överdriven:** [lɛ.ˈhawŋ] *PF* adj. *lehawng* (härestammar ifrån **hawng** *överflöd*)
- överflöd:** [hawŋ] *PF* sbst. *hawng*
- överge, lämna:** [t̪ˈɪŋ] *PF* tr. *txìng*
- överkomma, klara (ett test):** [ɛm.ˈz̪.a.ʔ̪.u] *PF* tr. *emza'u* (sammansättn. från **za'u** *över*)
- överleva:** [ɛm.ˈt̪ɛj] *PF* itr. *emrey*
- överlevande:** [lɛm.ˈt̪ɛj] *PF* adj. *lemrey* (härestammar ifrån **emrey** *överleva*)
- överlevnad:** [tɛm.ˈt̪ɛj] *PF* sbst. *temrey* (härestammar ifrån **emrey** *överleva*)
- övning, träning:** [ˈtsk̚ˈɛ.kɛŋ] *PF* sbst. *tskxekeng*